

Vlaams
Parlement

ingediend op **15** (2020-2021) – Nr. 5-B
3 december 2020 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Brussel
en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn
uitgebracht door Annabel Tavernier, Gwenny De Vroe
en Inez De Coninck
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën,
Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

houdende de uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2021

Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Els Ampe.

Vaste leden:

Allessia Claes, Inez De Coninck, Sofie Joosen, Annabel Tavernier, Karl Vanlouwe;
Jan Laeremans, Klaas Sloomans, Els Sterckx;
Bart Dochy, Peter Van Rompuy;
Els Ampe, Gwenny De Vroe;
Stijn Bex, An Moerenhout;
Katia Segers.

Plaatsvervangers:

Arnout Coel, Piet De Bruyn, Lorin Parys, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Filip Brusselmans, Carmen Ryheul, Suzy Wouters;
Karin Brouwers, Katrien Partyka;
Stephanie D'Hose, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Chris Steenwegen;
Ludwig Vandenhoeve.

Documenten in het dossier:

15	(2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 4: Amendementen
– Nr. 5-A: Verslag aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie
14	(2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
13	(2020-2021) – Nr. 1: Algemene toelichting
13-H, J en P	(2020-2021) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichtingen
16	(2020-2021) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof over de begroting
21	(2020-2021) – Nr. 1: Meerjarenraming
513	(2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet

INHOUD

I.	Brussel	5
1.	Toelichting door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media	5
1.1.	Beleids- en begrotingstoelichting Brussel 2021	5
1.2.	Algemene uitgavenbegroting Brussel 2021	10
2.	Bespreking	11
2.1.	Annabel Tavernier	11
2.2.	Stijn Bex	13
2.3.	Jan Laeremans	15
2.4.	Hannelore Goeman	16
2.5.	Karl Vanlouwe	18
2.6.	Antwoord van minister Benjamin Dalle	20
2.7.	Jan Laeremans	26
2.8.	Hannelore Goeman	27
2.9.	Karl Vanlouwe	27
2.10.	Stijn Bex	28
2.11.	Antwoord van minister Benjamin Dalle	28
2.12.	Karl Vanlouwe	29
2.13.	Antwoord van minister Benjamin Dalle	29
3.	Indicatieve stemming	29
II.	Dierenwelzijn	30
1.	Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	30
1.1.	Algemene uitgavenbegroting Dierenwelzijn 2021	30
1.2.	Beleids- en begrotingstoelichting Dierenwelzijn 2021	30
2.	Bespreking	36
2.1.	Ludwig Vandenhove	36
2.2.	Sofie Joosen	38
2.3.	Els Sterckx	38
2.4.	Gwenny De Vroe	39
2.5.	Allessia Claes	40
2.6.	Meyrem Almaci	41
2.7.	Tinne Rombouts	42
2.8.	Antwoord van minister Ben Weyts	44
2.9.	Meyrem Almaci	47
2.10.	Antwoord van minister Ben Weyts	47
2.11.	Meyrem Almaci	48
2.12.	Tinne Rombouts	48
2.13.	Gwenny De Vroe	49
3.	Indicatieve stemming	49

III. Vlaamse Rand	49
1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand	49
1.1. Algemene uitgavenbegroting Vlaamse Rand 2021	49
1.2. Beleids- en begrotingstoelichting Vlaamse Rand 2021	50
2. Bespreking	51
2.1. Klaas Sloomans	51
2.2. An Moerenhout	54
2.3. Katia Segers	55
2.4. Inez De Coninck	58
2.5. Antwoord van minister Ben Weyts	59
2.6. Katia Segers	62
2.7. Klaas Sloomans	62
2.8. Antwoord van minister Ben Weyts	63
3. Indicatieve stemming	64
Gebruikte afkortingen	65
Bijlagen: zie dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn besprak het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2021 op 18 en 25 november en 2 december 2020. *(Deze vergaderingen werden als videoconferentie georganiseerd.)*

Samen met de algemene uitgavenbegroting werden ook de BBT's besproken:

- Beleids- en begrotingstoelichting Brussel. Begrotingsjaar 2021 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 13-P/1*);
- Beleids- en begrotingstoelichting Dierenwelzijn. Begrotingsjaar 2021 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 13-H/1*);
- Beleids- en begrotingstoelichting Vlaamse Rand. Begrotingsjaar 2021 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 13-J/1*).

Op 18 november 2020 kwam Brussel aan bod, bevoegdheid van Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media. Verslaggever was Annabel Tavernier.

Op 25 november 2020 kwam Dierenwelzijn aan bod, bevoegdheid van Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand. Verslaggever was Gwenny De Vroe.

Op 25 november en 2 december 2020 kwam de Vlaamse Rand aan bod, bevoegdheid van Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand. Verslaggever was Inez De Coninck.

De technische en louter informatieve vragen van de commissieleden werden op voorhand schriftelijk aan de ministers doorgegeven. De schriftelijke antwoorden van de ministers werden daags voor de bespreking aan de leden bezorgd. Deze vragen en antwoorden zijn als bijlagen bij het verslag gevoegd. De bijlagen zijn te vinden op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Brussel

1. Toelichting door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media

1.1. Beleids- en begrotingstoelichting Brussel 2021

2021 wordt een jaar met grote uitdagingen. Corona is nog altijd zeer sterk aanwezig in onze hoofdstad. Dat heeft een grote impact op het beleid en op de werking van veel Brusselse instellingen en organisaties. De afgelopen maanden waren moeilijk maar de instellingen en organisaties hebben zich op een mooie manier georganiseerd met innovatieve events in de cultuursector, de jeugdsector, de media en de welzijnssector. Men probeert op een goede manier met deze crisis om te gaan. De Vlaamse Regering heeft dit jaar voor extra financiële ondersteuning gezorgd met het coronanoodfonds. 800.000 euro werd toegekend aan de Brusselse partners. 3,17 miljoen euro werd ter beschikking gesteld van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) voor extra maatregelen voor de Nederlandstalige instellingen in Brussel. Op die manier werd tijdens de coronacrisis gezorgd voor continuïteit in het Nederlandstalige netwerk.

De crisis heeft ook gezorgd voor innovatie. Er werden extra impulsen gegeven vanuit de verschillende beleidsdomeinen, bijvoorbeeld door de Vlaamse ministers Ben Weyts, Wouter Beke en Bart Somers, in samenwerking met de VGC, voor de noodopvang van jongeren tijdens de sluiting van de scholen. Jan Jambon, Vlaams minister voor Cultuur, heeft maatregelen genomen voor de cultuursector, de minister zelf heeft dat gedaan op het vlak van Jeugd. Hij denkt aan Generatie

Veerkracht waarbij verschillende Brusselse jeugdorganisaties steun hebben gekregen en extra initiatieven hebben ontwikkeld.

Prioriteiten voor 2021

Vanzelfsprekend staat de sterke samenwerking met de VGC voorop, het lokale bestuur waarmee de Vlaamse Gemeenschap in Brussel in partnerschap zijn prioriteiten ontwikkelt. Een tweede punt is de verdere uitbouw van het kwalitatieve netwerk van Vlaamse Gemeenschapsvoorzieningen. Een derde punt betreft de plaats van het Nederlands, dat een grote troef is en een keurmerk van de Nederlandstalige instellingen. Tenslotte ijvert de minister ook voor een coherent Brusselbeleid, niet alleen door de minister zelf maar ook door de gehele Vlaamse Regering.

1.1.1. Sterke samenwerking met de VGC

Modern begrotings- en rekeningstelsel

Een eerste element voor goede samenwerking met de VGC is een modern begrotings- en rekeningstelsel. Dat maakt deel uit van het Brusseldecreet. Het gaat over de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap het toezicht organiseert op de VGC. Het partnerschap wordt op het vlak van begroting, strategische planning en opvolging georganiseerd. De Vlaamse Regering heeft haar principiële goedkeuring gehecht aan een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de beleids- en beheerscyclus van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en aan een voorontwerp van decreet dat deels overeenkomt met het Brusseldecreet waar jarenlang over gediscussieerd is. Over beide werd intens overlegd met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De nodige adviezen werden ingewonnen, onder meer van de Raad van State. Op korte termijn zal dit ontwerp van decreet en het ontwerp van besluit aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

Het betreft een complex regelgevend kader, maar de essentie is een actualisering en modernisering van de verouderde begrotingsregels met een jaarlijkse begroting en rekening. Het moet resulteren in een modern lokaal management. De regels voor de VGC worden gelijkgeschakeld aan de regels in de rest van Vlaanderen, de beheers- en beleidscyclus van de lokale besturen in Vlaanderen. Zo kan een strategische meerjarenplanning worden opgemaakt met jaarlijkse opvolging. Deze wijziging kan worden doorgevoerd door een minimale aanpassing van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie, onder meer op het vlak van digitale rapportering. In 2021 zal ook een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering worden opgesteld over de wijze van communicatie, met name de digitale toezending. Er zal ook een ministerieel besluit worden opgemaakt over de nadere regels en modellen daarvoor. Alle nieuwe regelgeving komt vanzelfsprekend tot stand in overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Met de aanname van een modern overlegkader wordt ook de jarenlange discussie over het Brusseldecreet beslecht. Op die manier wordt de samenwerking met de VGC op een nieuw niveau getild, aangepast aan de noden van de eenentwintigste eeuw en aan de digitalisering.

Structureel overleg

Daarnaast is het even belangrijk dat het overleg gestructureerd verloopt. Voor alle gemeenschapsbevoegdheden en ook voor sommige gewestmateries is het belangrijk een goede afstemming te vinden met de VGC-collegeleden. Dat overleg vindt plaats op verschillende niveaus. Het spreekt voor zich dat de ministers van de Vlaamse Regering elk voor hun bevoegdheidsdomeinen frequent rechtstreeks contact onderhouden met hun Brusselse collega's van de VGC. Dat is nodig en dat loopt goed, volgens de minister. Zo overlegt Vlaams minister Lydia Peeters van

Mobiliteit vaak met de Brusselse minister van Mobiliteit Elke Van den Brandt, bijvoorbeeld over de snelheidsbeperking op de Brusselse ring. In het kader van het Klimaatplan heeft Vlaanderen beslist om de snelheid daar te beperken tot 100 km per uur. In goed overleg met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is beslist om die beperking ook in te voeren op de Brusselse delen van de ring. Een ander dossier waar meer discussie over is, is dat van de stadstol. Ook daar moet een goede afstemming komen tussen het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Voor het Brusselbeleid zijn er natuurlijk nog meer gestructureerde overlegsysteem. Zeer belangrijk is het overleg op ambtelijk niveau. De minister heeft daar absoluut prioriteit aan: het overleg binnen de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB). Op dit ogenblik werkt men aan de validatie van de cijfers voor 2018 en 2019. Onder meer door corona heeft dit proces vertraging opgelopen. Het is de bedoeling het rapport daarover te publiceren begin 2021. Dat rapport is vanzelfsprekend belangrijk om de realisatie van de Brusselnorm na te gaan.

De minister apprecieert ook de initiatieven voor gemengde vergaderingen op parlementair niveau, tussen het Vlaams Parlement en de Raad van de VGC. Uiteraard onderschrijft hij het belang van de contacten met de lokale Vlaamse mandatarissen, de Conferentie van Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters in Brussel. Ook op specifieke beleidsdomeinen, bijvoorbeeld op het overleg met de Vlaamse schepenen van Jeugd, nodigt de minister de Brusselse mandatarissen en Vlaamse schepenen uit. In 2021 wil de minister een informatiesessie organiseren voor alle Nederlandstalige lokale mandatarissen in Brussel. Hij denkt daarbij aan thema's zoals buurtzorg, Taalwetwijzer en participatie, bijvoorbeeld in de schoot van de VVSG.

1.1.2. Uitbouw kwalitatief netwerk van Vlaamse gemeenschapsvoorzieningen

Vlaams Brusselfonds

Het Vlaams Brusselfonds (VBF) zal ook in 2021 blijven zorgen voor de onderhouds- en vermogensrechtelijke kosten voor Muntpunt en het Huis van het Nederlands. Daarnaast blijft het VBF een impulsfonds, waarbij een brede waaier van investeringsprojecten en initiatieven rond welzijn, cultuur, onderwijs, jeugd en media kan worden gefinancierd. Het is de bedoeling om nog meer dan vroeger te focussen op infrastructuur en projecten. De minister gaat verder in zijn betoog in op de subsidie lijn Projecten voor Brussel die echte impulsen moeten geven aan een aantal organisaties, verenigingen en projecten. Het Vlaams Brusselfonds werd vroeger soms ook gebruikt om een aantal organisaties tijdelijk of zelfs bijna systematisch te ondersteunen. De minister wil dit laten uitdoven en die organisaties toeleiden naar het gepaste decretale kader binnen de desbetreffende sector. Zo kunnen de middelen van het Vlaams Brusselfonds aangewend worden voor de essentie, namelijk gedeelde infrastructuur voor Vlaamse gemeenschapsinstellingen.

Er is een akkoord binnen de Vlaamse Regering om de middelen van het VBF, in het kader van het Vlaamse relanceplan, de komende jaren systematisch te verhogen. Het wordt volgens de minister een historische investering in Vlaamse Gemeenschapsinfrastructuur in de hoofdstad. Er wordt een bedrag van 10 miljoen euro voorzien voor de komende jaren. De minister zal er voor zorgen dat deze middelen op een doelmatige manier worden aangewend. Dit moet de komende jaren bekeken worden en teruggekoppeld worden naar deze commissie.

Structurele partners

De komende weken zijn cruciaal want dan worden de beheersovereenkomsten met de structurele partners afgesloten. Vanzelfsprekend moet de werking gecontinuu-

eerd worden, maar er wordt ook sterk ingezet op de verbindende kracht van het Nederlands en de band tussen Vlaanderen en Brussel. De structurele partners van het Vlaams Brusselbeleid zetten hun kernopdrachten met Nederlandstalige dienstverlening verder en zullen ook de nodige aandacht schenken aan de transversale beleidsthema's van de Vlaamse overheid op het vlak van jeugd, gelijke kansen, integratie en armoedebestrijding. De band tussen Vlaanderen en Brussel is belangrijk, maar ook de goede inbedding in de Brusselse samenleving. Er moet oog zijn voor kwetsbare groepen, kinderen en jongeren. Het is de ambitie van Benjamin Dalle om een transversaal jeugdluik in de beheersovereenkomsten op te nemen met het oog op het verhogen van het welzijn en de kansen van de Brusselse kinderen en jongeren.

Projecten voor Brussel

Vorige week werd het ambitieuze participatietraject Polsslag Brussel afgerond. Met wetenschappelijke ondersteuning van de VUB en Erasmus Hogeschool werd een brede bevraging gehouden en een participatief traject gelopen met de partners binnen die projectlijn. Er werden conclusies getrokken voor een update van de subsidierichtlijnen die begin volgend jaar zullen ingaan. Uit die analyse bleek dat verbetering mogelijk was op drie punten.

Vooreerst moet sterker gewerkt worden aan diversiteit. Het is een grote uitdaging voor iedereen actief in de hoofdstad om het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse voorzieningen te garanderen en tegelijk ervoor te zorgen dat iedereen welkom is en dat de diversiteit van de verschillende Brusselse volkswijken aanwezig is. De Nederlandstalige voorzieningen moeten open staan voor iedereen ongeacht achtergrond inzake migratie, gender enzovoort. Diversiteit is de komende jaren een aandachtspunt voor alle projecten binnen die subsidielijn.

Een tweede aandachtspunt betreft het netwerk. Vaak ontstaan projecten bottom-up maar nadien vinden ze niet de weg naar het bredere Brusselse Nederlandstalige netwerk. De minister wil organisaties er toe aanzetten om vooral de voordelen van dat netwerk te benutten. Muntpunt is daar een centrale actor in, omdat het alle informatie over dat Nederlandstalige netwerk samenbrengt. Het netwerk versterken behoort immers tot zijn kerntaak.

Daarbij blijft het essentieel dat ook de banden tussen Vlaanderen en de hoofdstad versterkt worden. De minister ziet het als zijn kerntaak om Vlaanderen te promoten in Brussel en andersom om de hoofdstad uit te dragen in Vlaanderen. Deze projecten zijn daar absoluut voor geschikt.

Tot slot is de kracht van het Nederlands ook een kernpunt in de evaluatie. Ook in de projecten voor Brussel kan het Nederlands als grote troef uitgespeeld worden.

De subsidielijn Projecten voor Brussel is goed voor een bedrag van 1,9 miljoen euro. Met de vernieuwde subsidiegids volgend jaar gaat men opnieuw ambitieus aan de slag om verder innovatieve projecten in de hoofdstad te ondersteunen.

Kennis en toegankelijkheid van Brussel verhogen

Als Vlaams minister bevoegd voor Brussel behoort het tot zijn kerntaken om onze hoofdstad bekend en geliefder te maken. De minister wenst een eigentijds, assertief en integraal informatie-, communicatie- en mediabeleid te voeren dat de kennis over en toegankelijkheid tot Brussel verhoogt. Sterke partners zoals Muntpunt, BRUZZ, Brik, BRIO en Brukselbinnenstebuiten spelen daarbij een uitgelezen rol. Wetenschappelijke informatie, hard nieuws, laagdrempelige informatie, studentencommunicatie en reële kennismakingsprojecten via stadsverkenningen gaan daarbij hand in hand. Het Vlaams-Brussels merkenbeleid blijft behouden. In dat

verband zijn de af te sluiten beheersovereenkomsten met Muntpunt, BRUZZ, Brusselbinnenstebuiten, BRIO, Brik, en andere partners van groot belang.

Aanvullende initiatieven nemen die het reguliere beleid van de Vlaamse ministers met gemeenschapsbevoegdheden kunnen versterken

Een aantal instellingen en voorzieningen ondersteunen het Vlaamse Brusselbeleid. De minister denkt daarbij aan het Huis voor Gezondheid en het Kenniscentrum Wonen Welzijn Zorg voor het Nederlandstalige zorgbeleid. Op het vlak van onderwijs en jeugdbeleid worden initiatieven aangemoedigd die de kindvriendelijkheid van de hoofdstad versterken, bijvoorbeeld Studio Globo. Voor cultuurbeleid worden ook tal van initiatieven ondersteund. Bijvoorbeeld het project CApiTAL dat zich richt tot kwetsbare jongeren, jeugdwerk, vorming en jobs. Of Road to Glory, een nieuw project dat boksen inzet om de meest kwetsbare jongeren opnieuw in zichzelf te laten geloven. Of het Vlaams-Afrikaans Huis Kuumba in Matongé. De minister wil daar aanvullende initiatieven nemen.

1.1.3. Positie van het Nederlands

Vroeger zat men vooral met een realiteit van taalklachten, taalwetgeving en een conflict. Nu gaat men van taalklacht naar taalkracht, aldus de minister. Het Nederlands is een troef aan het worden en een kwaliteitskeurmerk voor instellingen. De kennis van het Nederlands leidt tot meer emancipatie en meer kansen voor mensen die vooruit willen in het leven. Een drietal elementen staan daarbij centraal.

Taalpromotie en oefenkansenbeleid

Het Huis van het Nederlands is de centrale actor met een werking rond taalpromotie en oefenkansen. Die werking wordt in 2021 gecontinueerd, met een vernieuwde Allez-NL, onderzoek over de taalleerders, nieuwe innovatieve technieken zoals de app oefen- en spreekkansen in Brussel. Zo wordt Nederlands leren en oefenen samen aangeboden en besproken in de geïntegreerde intake van het Huis van het Nederlands Brussel. Daarbij komen alle mogelijkheden van oefenkansen Nederlands in de stad, over lessen NT2 tot zelfstudiemogelijkheden aan bod.

Taalbarometer

In 2018 verscheen de vierde Brusselse Taalbarometer. BRIO zal de resultaten ervan verder uitdiepen om inzicht te verschaffen in processen van integratie en sociale cohesie. Op het einde van 2021 plant BRIO een studiedag hieromtrent. Wetenschappelijke kennis over taal blijft belangrijk. Daaruit blijkt dat het Nederlands nog altijd een zeer belangrijke positie bekleedt en dat het Frans als dominante taal achteruit gaat. De meerderheid van de Brusselse gezinnen zijn niet uitsluitend Franstalig. Na Dubai is Brussel de meest diverse stad met 180 nationaliteiten.

Naleving

Het Steunpunt Taalwetwijzer is het centrale aanspreek- en informatiepunt voor vragen over de taalwetgeving. De minister wil daar extra promotie rond voeren met een vernieuwde website en een brochure. Doel is de kennis over de Taalwetwijzer te verhogen en meer toegankelijke informatie ter beschikking te stellen over de taalwetgeving in Brussel. Het is belangrijk dat de Brusselaars bij de gemeentelijke diensten, de gewestelijke diensten en de zorgvoorzieningen terecht kunnen in hun eigen taal en zeker ook in het Nederlands. De minister wil daarbij een signaalfunctie opnemen ten aanzien van de federale en de Brusselse overheden. De naleving van de taalwetgeving is een bevoegdheid van de federale overheid, van nationale, gewestelijke en lokale diensten in Brussel én van de GGC voor

de zorgsector. De GGC is bevoegd voor woonzorgcentra; taal is daar misschien wel het meest precair voor de meest kwetsbare Brusselaars.

De minister blijft dus verder werken aan de positie van het Nederlands in Brussel.

1.1.4. *Coherent Brusselbeleid vanuit de Vlaamse Regering*

De Vlaamse Regering streeft de Brusselnorm na in infrastructuur en dienstverlening ten behoeve van de Brusselaars. Dat werd in het Vlaamse regeerakkoord ingeschreven. Het rapport van de GACB begin 2021 zal de resultaten en de evolutie op dat vlak laten zien. Dan zal duidelijk worden op welke domeinen een versnelling hoger geschakeld moet worden.

De Vlaamse decreten en besluiten moeten van toepassing zijn en blijven in Brussel: dat is de Brusseltoets. Het kabinet en de administratie van de minister is daar dag in dag uit mee bezig. Initiatieven op het vlak van de gemeenschapsbevoegdheden moeten ten goede komen aan Brussel, vaak via de VGC. Hij denkt bijvoorbeeld aan het coronanoodfonds. Er werd voor gezorgd dat niet alleen aan Vlaamse steden en gemeenten middelen werden toegekend maar ook 3,7 miljoen euro aan de VGC. De initiatieven rond armoedebestrijding van Vlaams minister Wouter Beke zijn ook grotendeels van toepassing in Brussel. De minister heeft in middelen voorzien voor de VGC voor de uitvoering. De Vlaamse initiatieven rond het groeipakket konden niet uitgevoerd worden in Brussel omdat uitsluitend de GGC daarvoor bevoegd is. Intermediëren en faciliteren ziet de minister als zijn centrale opdracht als Minister van Brussel.

Dat geldt zeker voor gemeenschapsmateries maar ook voor intergewestelijk overleg. Op het vlak van mobiliteit vernoemde de minister al de snelheidsbeperking op de Brusselse ring. Voor de fietssnelwegen wordt een ambitieus beleid gevoerd gekoppeld aan substantiële middelen op de begroting van Lydia Peeters voor investeringen in de Rand. Ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest doet grote inspanningen op dat vlak. Het is belangrijk dat de inspanningen langs weerszijden op elkaar afgestemd worden. Ook voor het openbaar vervoer met tram en bussen is de band tussen Vlaanderen en Brussel zeer belangrijk.

Ook voor werk is dat het geval. Door de grote tijdelijke werkloosheid door corona is dat enigszins op de achtergrond geraakt maar de uitwisseling zal zeker terug opleven. Er zijn nog steeds zeer veel werkzoekenden in Brussel en vacatures in de Vlaamse Rand die op elkaar afgestemd moeten worden. Hilde Crevits, Vlaams minister van Werk, bekijkt hoe de samenwerking tussen Actiris en VDAB nog versterkt kan worden.

Ook op het vlak van ruimtelijke ordening en leefmilieu zijn uitwisselingen belangrijk. Wat aan de ene kant van de gewestgrens gebeurt, heeft een grote impact op de andere kant.

1.2. Algemene uitgavenbegroting Brussel 2021

Voor de antwoorden op de schriftelijk ingediende technische en informatieve vragen verwijst de minister naar bijlage 1 bij dit verslag ([dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be).

De algemene uitgavenbegroting 2021 gaat uit van continuïteit. De dotatie en subsidie voor gemeenschapsinfrastructuur voor de VGC bedraagt 28,3 miljoen euro. Vorig jaar heeft de minister gezegd dat hij de eerste Brusselminister was die niet bespaart op de dotatie aan de VGC. Hij houdt zijn woord. De dotatie wordt gedeeltelijk geïndexeerd zoals voorzien.

14,5 miljoen euro wordt uitgetrokken voor de Brusselse partnerorganisaties (Muntpunt, BRUZZ, Huis van het Nederlands Brussel enzovoort) waarvan 1,9 miljoen euro voor projecten voor Brussel. De kleine stijging van vorig jaar wordt verder gehonoreerd.

0,63 miljoen euro wordt ingeschreven voor de tegemoetkoming in het inschrijvingsgeld voor NT2-cursussen gevolgd door Brusselaars. Ook daar is continuïteit.

3,6 miljoen euro binnen het Vlaams Brusselfonds gaat naar investeringssubsidies en uitgaven betreffende de eigen infrastructuur (eigendomskosten Muntpunt, Huis van het Nederlands Brussel). Door een begrotingsruiter moest in 2020 niet of nauwelijks bespaard worden op het Brusselfonds. Voor een overzicht van de investeringen in 2020 verwijst hij naar zijn schriftelijke antwoorden op de vooraf ingediende vragen (bijlage 1). Ook voor 2021 wordt een begrotingsruiter ingezet zodat de in 2021 niet besteedde middelen kunnen worden overgedragen naar het volgende begrotingsjaar (te bepalen bij de begrotingsaanpassing in 2021). Tot slot verwijst de minister naar de historische investering van 10 miljoen euro in gemeenschapsinfrastructuur in het kader van het Vlaams relanceplan. Vlaanderen bewijst daarmee dat het blijft investeren in zijn hoofdstad in het belang van alle Vlaamse, Nederlandstalige Brusselaars en alle Brusselaars die zich willen wenden tot de Nederlandstalige voorzieningen.

2. Bespreking

2.1. Annabel Tavernier

‘Vlaanderen laat Brussel niet los’ is een veelgebruikte leuze, maar het is duidelijk dat dit voor de Vlaamse Regering geen holle slogan is, zegt *Annabel Tavernier*. De investeringen via het Vlaams Brusselfonds, maar ook via de verschillende gemeenschapsdomeinen tonen aan dat Vlaanderen haar verantwoordelijkheid in Brussel ten volle opneemt. Het gemeenschapsbeleid toont dagelijks haar meerwaarde. Tijdens de coronacrisis is dit opnieuw duidelijk gebleken. De Nederlandstalige zorgverlening was niet alleen een baken van vertrouwen voor heel wat Brusselaars, maar nam een niet te onderschatten signaalfunctie op als het over het mank lopende Brusselse coronabeleid ging. Indien de Brusselse regeringspartijen effectief hadden geluisterd naar deze stemmen, was een sterke stijging van de cijfers in de hoofdstad misschien wel voorkomen geweest.

Brussel is een stad met talloze uitdagingen, waar de Vlaamse Gemeenschap het leven en welzijn van de Brusselaars tracht te verbeteren. De spreekster denkt daarbij aan het duidelijke engagement dat de Vlaamse Regering heeft genomen inzake het verplichte inburgeringstraject en de enorme inspanningen in het Vlaamse onderwijs in Brussel. De aandacht voor de hoofdstad in het relanceplan geeft bovendien duidelijk aan dat deze investeringen de komende jaren zeker niet zullen verminderen.

De Vlaamse Regering doet dat natuurlijk niet alleen. Een slagkrachtig Brusselbeleid moet ook vertaald worden in duidelijke overeenkomsten met de verschillende structurele partners die het Vlaams-Brusselse netwerk uitmaken. Met tien prioritaire partners loopt de huidige beheersovereenkomst af en moet er een nieuwe start gemaakt worden vanaf 2021. Het is belangrijk dat de nieuwe beheersovereenkomsten passen in het algemene gemeenschapsbeleid dat de Vlaamse Regering voert, niet alleen in Brussel maar in heel Vlaanderen. Kan de minister meer toelichting geven over de raakpunten en verschillen in visie die de Vlaamse Gemeenschap en de VGC hebben, specifiek met betrekking tot de rol die het Huis voor Gezondheid en het Huis van het Nederlands de komende jaren moeten spelen en de inhoud van de nieuwe beheersovereenkomsten?

De N-VA-fractie onderschrijft de strategische doelstellingen van zijn beleidsnota die minister Benjamin Dalle blijft aanhouden. Een van de strategische doelstellingen in zijn Brusselbeleid is de versterking van de positie van het Nederlands in de hoofdstad. Voor de N-VA-fractie is dat misschien wel dé belangrijkste doelstelling. De realiteit liegt er niet om. Vlaamse Brusselaars worden jammer genoeg nog dagelijks geconfronteerd met de noodzaak van de inspanningen van de Vlaamse overheid op dat vlak.

Annabel Tavernier verheugt zich alvast over de bijkomende inspanningen voor de Taalwetwijzer. Het is uit cijfers die ze bij de minister heeft opgevraagd dat is gebleken dat slechts een kleine minderheid van vragen aan de Taalwetwijzer over Brusselse taalproblemen gaat. Een zeer merkwaardige trend, gezien de Taalwetwijzer net oorspronkelijk werd opgericht wegens de reële nood aan informatie over de taalwetgeving in Brussel. Er schort dus duidelijk iets aan de bekendheid van de Taalwetwijzer onder de Brusselaars, terwijl dit net hét centrale aanspreekpunt moet zijn voor alle vragen omtrent de taalwetgeving. Om die reden heeft het lid het afgelopen parlementaire jaar gepleit voor een communicatiecampagne. Ze is zeer verheugd dat de minister oren heeft gehad voor haar pleidooi; hij zal op korte termijn werk maken van een driedelige campagne. Die zou starten in het najaar 2020. Vooral de naambekendheid moet omhoog, maar er moet vooral een duidelijk signaal gegeven worden aan de Vlaamse Brusselaars dat ze zich niet zomaar mogen neerleggen bij grove schendingen van de taalwetgeving.

De spreekster roept de minister op om van de versterking van het Nederlands een echt speerpunt te maken én om de Vlaamse belangen in Brussel te blijven verdedigen. Dit is en blijft jammer genoeg broodnodig. De spreekster kan alleen maar vaststellen dat de Vlaamse partijen in de Brusselse Regering gewoon capituleren voor de Franstalige partijen en belangen in de hoofdstad. De Brusselse beleidsverklaring was een absoluut alarmsignaal. Annabel Tavernier citeert: "Brussel is een meertalige stad, waar het Frans de voertaal is en ook nog tal van andere talen worden gesproken". Voor de Brusselse Regering staat het Nederlands op hetzelfde niveau als het Bulgaars, het Arabisch en het Hindi. Voor de N-VA-fractie begint meertaligheid in Brussel bij respect voor de wettelijke tweetaligheid, en niet andersom.

Het lid stelt ook vast dat de lokale besturen de taalwetgeving naast zich neerleggen bij benoemingen. Tweetaligheid in de dienstverlening is een absoluut uitgehold begrip geworden. De Brusselse Regering laat begaan. Men kan eigenlijk al lang niet meer spreken van Vlaamse partijen in de Brusselse meerderheid, maar van onderaannemers van de Franstalige pensée unique, waarbij aandacht voor het Nederlands enkel wat gemorrel in de marge is.

De Vlaamse Brusselaars moeten te allen tijde een beroep kunnen doen op de wettelijke tweetalige dienstverlening waar zij recht op hebben. In de welzijns- en zorgsector kan een gedegen Nederlandstalige dienstverlening echt letterlijk van levensbelang zijn. Er worden soms mensenlevens in gevaar gebracht door de onwil om de taalwetgeving toe te passen. De inspanningen van de Vlaamse overheid voor Nederlandstalige zorg in Brussel, zijn meer dan welgekomen.

De verschrikkelijke cijfers bij de aanwervingen van de OCMW's, de geplande ziekenhuisnetwerken waar ernstige vragen gesteld kunnen worden over de tweetalige dienstverlening en de volstrekt ongeïnteresseerde houding van het Verenigd College van de GGC ten aanzien van andere problematieken zoals de huisartsenwachtpost, geven aan dat er sprake is van een duidelijke discriminatie ten aanzien van de Nederlandstaligen in onze hoofdstad. Dit is een schande, aldus het lid, het gaat hier over de zorg voor mensen. Het is daarom van groot belang dat minister Benjamin Dalle alle middelen binnen zijn mogelijkheden aanwendt om het aanbod aan Nederlandstalige zorg zo groot mogelijk te maken en de ondersteuning voor

Nederlandstalige zorgwerkers in Brussel zo adequaat mogelijk te maken. Het belang van de taal moet een prioriteit zijn. De spreekster verwacht van de minister een Nederlandssensitieve blik op zorgverlening in Brussel, niet alleen binnen zijn eigen bevoegdheden maar ook in overleg met zijn collega Wouter Beke en zeker ten aanzien van andere Brusselse overheden, die hier in feite schuldig verzuim plegen. Kan hij concreter toelichten hoe hij dat zal realiseren?

Tijdens het lezen van de BBT valt het Annabel Tavernier op dat kinderen en jongeren de prioritaire doelgroep uitmaken van het Brusselbeleid. Dat is op zich positief. Brussel is een jonge stad en de jeugd vormt de toekomst van onze hoofdstad. Maar de Vlaamse minister voor Jeugd hoeft er niet aan herinnerd te worden dat er vanuit Vlaanderen reeds zeer grote inspanningen worden geleverd voor de jeugd. Men mag andere grote kwetsbare groepen in Brussel zeker en vast niet uit het oog verliezen. Zo lijden bijvoorbeeld ook de Brusselse ouderen enorm onder de gevolgen van de coronacrisis. Wat zal de minister in het komende jaar concreet ondernemen om deze kwetsbare groep bijkomend te ondersteunen?

Wat onderwijs betreft is Annabel Tavernier zeer tevreden met de investeringen vanuit het Vlaams Brusselfonds voor de opwaardering van de infrastructuur van het dko. Het Brusselse dko is een verlengstuk van het succesvolle Vlaamse onderwijsverhaal in Brussel en heeft een grote emancipatorische waarde. Vermits de noden er hoofdzakelijk van infrastructurele aard zijn, worden de investeringen daar terecht op gefocust. Samenwerking met de verschillende actoren is heel belangrijk, met voldoende responsabilisering van de VGC én de Brusselse gemeenten in deze dossiers. De minister gaf in juli aan verder samen met de VGC de mogelijkheden te bekijken. Kan hij reeds verdere toelichting geven over concrete projecten? Welke contacten zijn er via de minister of via collegelid Sven Gatz gelegd met de gemeenten?

Met betrekking tot Brik heeft Annabel Tavernier vooraf schriftelijk een reeks technische vragen ingediend. Op basis van de antwoorden heeft ze nog twee bijkomende vragen. Brik verhuurt op dit ogenblik 304 wooneenheden in eigen beheer, gericht op verschillende doelgroepen. Hoeveel van deze wooneenheden worden verhuurd aan internationale studenten? Brik laat momenteel een onderzoek uitvoeren bij internationale studenten over hun beleving van Brussel als studentenstad. De definitieve resultaten van dit onderzoek worden in januari 2021 verwacht. Wat waren de drijfveren om dit onderzoek te laten uitvoeren?

Voor een sterke band tussen Vlaanderen en Brussel is een wederzijdse positieve beeldvorming essentieel. Dat het imago van Brussel in de rest van Vlaanderen niet altijd even positief is, zal niemand ontkennen. Iedereen is al eens geconfronteerd geworden met negatieve opmerkingen over Brussel van familie, vrienden of kennissen die elders in Vlaanderen wonen. Iedereen herinnert zich de publieke opinie en berichtgeving in de Vlaamse pers na bijvoorbeeld de rellen in Anderlecht. Het omgekeerde echter – de vaak negatieve connotatie die Vlaanderen in Brussel heeft, blijft enorm onbesproken. Het is nochtans een jammerlijke realiteit. Maar liefst één op drie Brusselaars percipieert Vlaanderen als negatief, een hallucinant cijfer waar niet genoeg bij stilgestaan wordt. Voor Benjamin Dalle als minister van Brussel blijft de verdere versterking van deze band een prioritaire doelstelling. Hij heeft de verantwoordelijkheid om niet alleen in Vlaanderen een ambassadeur voor Brussel te zijn, maar om ook omgekeerd in Brussel als ambassadeur van Vlaanderen op te treden. Het lid is verheugd te vernemen dat hij daar werk van zal maken, via verschillende initiatieven en partners.

2.2. Stijn Bex

In tegenstelling tot vorig jaar kan *Stijn Bex* zeggen dat de minister een hart heeft voor Brussel en dat tegelijk ook de middelen volgen, vooral dankzij de middelen

van het relanceplan voor Brusselbeleid. Brussel is net als de rest van het land sterk getroffen door de coronacrisis. In een grootstedelijke context komt dat allemaal nog harder aan. De spreker is tevreden dat de minister opkomt voor de vele jongeren in de hoofdstad en de diversiteit omarmt. Benjamin Dalle heeft een hart voor de zwaksten in de samenleving.

Stijn Bex vindt het positief dat de minister er in geslaagd is om het dossier over het nieuwe beheers- en beleidsinstrumentarium in samenspraak met de VGC tot een goed einde te brengen. De spreker is ook verheugd over de wijze waarop de minister wil vormgeven aan het overleg met de Nederlandstalige mandatarissen in Brussel.

In het kader van een sterk netwerk van Vlaamse Gemeenschapsvoorzieningen en het Vlaams Brusselfonds werd meer dan 5,5 miljoen euro besteed in 2020. Het is goed dat die besteding ook deels gegaan is naar de opvang van de coronacrisis zoals bijvoorbeeld de investering in laptops. Het is de verdienste van de minister dat er 10 miljoen euro van het relanceplan gaat naar Brusselbeleid. Over welke begrotingsjaren denkt de minister dat te verdelen? In de algemene uitgavenbegroting 2021 is net geen 3 miljoen euro voorzien voor het Brusselfonds, terwijl uit de antwoorden van de minister op de schriftelijke technische vragen blijkt dat een belangrijk aandeel – ongeveer 2.250.000 euro – uitgaat naar vaste kosten voor Muntpunt en het Huis van het Nederlands. Dan blijven er allicht niet genoeg middelen over om de rol van impulsfonds op te nemen. De 10 miljoen euro van het relanceplan zijn nu een oplossing. Als die middelen opgebruikt zijn, moet er wel voor gezorgd worden dat het Brusselfonds over voldoende middelen blijft beschikken om zijn hefboomfunctie te kunnen vervullen.

Het lid staat zeker achter de inhoudelijke aandachtspunten van de minister voor de aanwending van de middelen van het relanceplan. Waar het gaat over de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten is Stijn Bex verheugd dat de minister oog wil hebben voor de laboratoriumfunctie van de organisaties, ook voor de rest van Vlaanderen. Hij kijkt uit naar de bespreking van de beheersovereenkomsten.

Het verslag van het participatieve traject voor de subsidielijn Projecten voor Brussel bevat een aantal kritische aanbevelingen. De oefening rond diversiteit blijft moeilijk. Er is nood aan meer aandacht voor innovatie en experiment om diversiteit te verhogen. De relatie Brussel-Vlaanderen wordt als gespannen ervaren. Er wordt gevraagd om voldoende open te staan voor de Brusselse eigenheid en realiteit. Hij citeert: "Het werkveld ervaart een sterkere financiering voor projecten die focussen op Vlaamse aanwezigheid in Brussel en dat komt de aandacht voor diversiteit niet helemaal ten goede." Het moet uiteraard een mix van beide zijn, aldus het lid. De minister wil terecht de positie van het Nederlands en de band Brussel-Vlaanderen versterken maar hij zegt ook in zijn schriftelijke antwoord dat de projecten moeten evolueren naar meer intrinsieke diversiteit en inclusiviteit. De projecten moeten de rijkdom van Brussel weerspiegelen.

Ook voor Groen is de positie van het Nederlands uiterst belangrijk. De positie van het Nederlands verandert en verbetert vooral dankzij het succes van het Nederlandstalige onderwijs. Bij de lokale besturen er is een grote bereidheid om projecten op te zetten met het Huis van het Nederlands om de kennis van het Nederlands te vergroten in de openbare diensten. Dat wordt nu gesubsidieerd met VGC-middelen. De vraag is echter groter dan het aanbod. Is de minister van plan om daar een turbo op te zetten vanuit Vlaanderen?

Vorig jaar had de minister het over Brussel als toeristische bestemming. De journalisten Lukas Vanacker en Rik Van Puymbroeck stellen in hun boek 'Typisch Belgisch: gedeelde gewoontes in een verdeeld land' vast dat niet zozeer Vlaanderen en Wallonië verschillen maar dat vooral Brussel eruit springt en minder geliefd en

bekend is in Vlaanderen en Wallonië. Zeker in COVID-19-tijden waar mensen niet naar het buitenland op reis kunnen gaan, kan nog meer klemtoon gelegd worden op toerisme naar Brussel. De Vlaamse Regering is van plan om 84 miljoen euro te investeren in een congrescentrum in Antwerpen. De Groenfractie is daar geen voorstander van. Kan er niet meer gedaan worden om Brussel als bestemming te promoten? Als Brusselaar is het zelfs moeilijk om familie te overhalen om in Brussel op bezoek te komen.

Op het vlak van mobiliteit is de Brusselse Regering absoluut een partner om samen met Vlaanderen werk te maken van meer fietsverkeer. Er is een grote bereidheid bij Brussels minister Elke Van den Brandt om samen met Vlaams minister Lydia Peeters om de verschillende initiatieven op elkaar te laten aansluiten zodat er vlotte fietsverbindingen zijn tussen Vlaanderen en Brussel.

De minister staat aan de kant van de jongeren. Hij weet als geen ander dat er in Brussel grote nood is aan ruimte voor jongeren. Men kan die ruimte alleen maar bieden als er minder plaats wordt ingenomen door de auto. Momenteel neemt de auto 70 procent van de publieke ruimte in. De Brusselse Regering heeft een gewaagd initiatief genomen door met een slimme kilometerheffing – waar initieel CD&V ook voorstander van was – de autodruk in Brussel en de Vlaamse Rand te doen afnemen. Tijdens de discussie in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement op 21 oktober 2020 lieten de verschillende fracties weinig ruimte voor Vlaams minister Lydia Peeters van Mobiliteit om daarover een volwassen overleg te voeren met de andere gewesten. Stijn Bex vraagt de minister zich daarmee te bemoeien zodat er een volwassen gesprek gevoerd kan worden in het belang van de Brusselaars én de inwoners van de Vlaamse Rand. Er kan ingezet worden op modal shift zodat die regio's leefbaarder worden en er minder files zijn.

2.3. Jan Laeremans

Uiteraard onderschrijft Vlaams Belang het uitgangspunt voor deze begroting voor Brussel, aldus *Jan Laeremans*: investeren in de dienstverlening en infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel en werken aan de verbinding tussen Vlaanderen en zijn hoofdstad. Daar mogen best wat centen tegenover staan.

Maar keer op keer legt de minister in zijn toelichting het accent op superdiversiteit, inclusiviteit, andere culturen promoten zoals "werken rond beeldvorming van de Afrikaanse gemeenschap". De minister biedt lessen Lingala en Swahili aan, verpleegsters en verzorgenden moeten cursussen volgen rond "cultuursensitieve" zorg, want de gewone verzorging volstaat blijkbaar niet. De spreker citeert uit het jargon waarmee ze om de oren worden geslagen. Het zou Jan Laeremans als verpleger eerlijk gezegd worst wezen, als hij de zieken maar goed heeft behandeld. Maar binnenkort worden de zorgverleners er wellicht op afgerekend.

Iedereen weet intussen dat er in Brussel communicatieproblemen rond COVID-19 waren. Nu zijn die er blijkbaar ook voor subsidies, want minister Benjamin Dalle wil subsidielijnen voor "moeilijk bereikbare doelgroepen" nog beter bekendmaken, zodat "potentiële initiatieven die in de buik van de stad broeien, kunnen worden aangeboord". Het lid heeft er geen goed oog in. Sterker nog, een project als Road to Glory geeft aan zogenaamd "kwetsbare" jongeren bokslessen om hen weer iets van hun leven te laten maken. Jan Laeremans wil aannemen dat boksen bij sommige jongeren een positieve invloed kan hebben. Maar navraag leert dat men niemand wil uitsluiten, dus criminelen en geradicaliseerden mogen daar ook aan deelnemen. Zal de minister er de verantwoordelijkheid voor nemen als een van die cursisten zijn bokslessen in de praktijk gaat uitproberen op een politieagente of een buschauffeur? Dat is helaas dagelijkse kost in Brussel, want de daders worden toch niet of amper gestraft, aldus het lid.

De vele middelen mogen dus best wat selectiever worden ingezet. De spreker ergert zich aan het uitblijven van garanties voor Vlamingen dat zij in de hoofdstad bij de overheid in het Nederlands terecht kunnen. Daarvoor zijn taallessen Nederlands en wat promotie voor de Taalwetwijzer absoluut onvoldoende. Er is politieke moed nodig om in te gaan tegen de Franstalige politici die de scepter zwaaien in de gemeenten en het gewest. In de beleidsnota Brussel 2019-2024 (*Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 146/1*) van de minister staat op blz. 23: "Niet enkel de VG en de VGC moeten zorg dragen voor een goede Nederlandstalige dienstverlening, ook de andere Brusselse overheden moeten ertoe worden aangezet om de wettelijke verplichtingen na te leven." Maar dat valt buiten de bevoegdheid van de minister: hij kan daar dus niets aan doen. Dat liedje horen de Vlamingen al tientallen jaren. Vlaanderen mag wel massa's belastinggeld naar Brussel versassen, Vlamingen mogen er LEZ-boetes en binnenkort nog een stadstol betalen, maar respect vragen voor hun taal wordt gewoon weggehoond. De spreker verwijst naar het incident in Anderlecht op 1 november 2020 waarbij twee fietsende meisjes zwaar werden mishandeld en daarna op het politiebureau in Anderlecht ook nog eens vernederd werden. Niet alleen is er niemand die Nederlands kan of wil spreken, ze werden omgetoverd van slachtoffer tot daders. Dat zou een casus moeten zijn waarbij de Vlaamse Regering zwaar van zich laat horen. Waarom geeft minister Benjamin Dalle die twee studentes geen rugdekking? Het gaat nochtans ook om jeugd, ook een van de bevoegdheden van de minister. Het verwijt van bevoegdheidsoverschrijding zou de minister perfect kunnen counteren met het argument dat de Brusselse Regering eindelijk haar werk moet doen en alle onwettige benoemingen vernietigen.

Jan Laeremans voelt zich als Vlaming tekortgedaan bij dit Brusselbeleid. Maar het kan nog erger, zoals bij federaal staatssecretaris van Gelijke Kansen Sarah Schlitz, die erin slaagt om in het Federaal Parlement wel te zorgen voor genderneutraal taalgebruik en een doventolk, maar geen woord Nederlands kan of wil spreken. Ook dat wordt door CD&V gedoogd.

2.4. Hannelore Goeman

Volgens *Hannelore Goeman* is de algemene uitgavenbegroting voor Brussel 2021 een voortzetting van het beleid. De spreekster is verheugd met de focus op de Brusselse jeugd. Natuurlijk mag men de senioren niet vergeten. Uit alles blijkt dat de minister een hart heeft voor Brussel als super diverse stad. Dat kan de spreekster alleen maar toejuichen.

Jammer genoeg wordt de besparing van bij het begin van deze zittingsperiode niet teruggedraaid. De VGC-dotatie wordt nog steeds niet volledig geïndexeerd. Het lid is benieuwd naar het nieuwe begrotings- en rekeningstelsel. Ze hoopt hierover binnenkort in het Vlaams Parlement de discussie te kunnen voeren.

Hannelore Goeman is wel aangenaam verrast door de 10 miljoen euro voor Brussel in het kader van het relanceplan. Het gaat natuurlijk maar om eenmalige middelen. Er wordt structureel 3 miljoen euro voorzien voor het Vlaams Brusselfonds. Het lid roept op om te bekijken hoe de middelen opnieuw structureel verhoogd kunnen worden.

Positief is het engagement van de minister om de middelen in het kader van het relanceplan in te zetten voor het dko, in overleg met Vlaams minister Ben Weyts voor Onderwijs en de VGC. Zijn die middelen gegarandeerd als zou blijken dat de 3 miljard euro Europese middelen waarop Vlaanderen rekent, er niet zouden komen? Is het voor dko de bedoeling om voort te werken op de studie die voormalig Vlaams Minister van Brussel Sven Gatz daarover heeft laten uitvoeren om de infrastructuurnoden van het dko in kaart te brengen? Hoe wil de minister dat

aanpakken? Wat is het investeringspad voor de 10 miljoen euro? Worden ze gespreid over verschillende jaren?

Voor cultuur liggen de noden echter niet alleen op het vlak van infrastructuur. Van de 65 miljoen euro in het kader van het coronanoodfonds werd slechts 22 miljoen euro uitgekeerd voor cultuur. Minister-president Jan Jambon probeert dat te remediëren met de cultuuractiviteitenpremie maar op het veld is daar weinig enthousiasme voor. Veel cultuurorganisaties vinden dit niet werkbaar terwijl de noden van veel kunstenaars in Brussel zeer groot zijn in deze moeilijke coronatijden. Kan de minister bij zijn collega Jan Jambon aandringen om met een deel van de ongebruikte middelen uit het noodfonds de acute nood bij artiesten en kunstenaars op een meer directe manier te lenigen? Nu moeten zij een aanvraag doen via een kunstinstelling. Een grote groep van freelancers zijn compleet uit de boot aan het vallen. Misschien kan een deel van de niet gebruikte middelen van het noodfonds naar de projectenpot in het kader van het Kunstendecreet. Daar is serieus op bespaard geworden. Een aantal Brusselse organisaties zijn ondanks gunstige evaluaties uit de boot gevallen.

De minister wil de werkmiddelen vanuit het Brusselfonds afbouwen en meer inzetten op infrastructuurinvesteringen. Op zich valt daar niet veel op aan te merken. Het brengt wel veel onzekerheid voor veel organisaties zoals IMAL, Citizenne, VK Concerts enzovoort die daar bijna structureel gebruik van maakten. Voorziet de minister in concrete pistes om hen toe te leiden naar de gepaste decretale kaders? Net omdat VK Concerts uit de boot viel bij het Kunstendecreet werd een oplossing gezocht via het Brusselfonds. Is er dus uitzicht op structurele vervanging van de subsidies die nu via het Brusselfonds toegekend worden?

Hannelore Goeman kan het voornemen van de minister om te evolueren naar een 'meerpartijenovereenkomst' voor de structurele partners alleen maar toejuichen. Kan de minister een stand van zaken geven voor de samenwerkingsovereenkomsten van de VGC en de andere structurele partners?

Muntpunt moet zijn rol als informatiecentrum verder uitbouwen. Het moet burgers bijna letterlijk face to face helpen in hun zoektocht naar informatie. Hoe ziet de minister dat? Staan er extra middelen tegenover een dergelijke tijdsintensieve opdracht? Hoe ziet hij de rol als informatiecentrum in het algemeen?

De spreekster is zeer enthousiast over het aangekondigde project over lesgeven in grootstedelijke context voor studenten uit de verschillende Vlaamse provincies. Kan de minister dat project verduidelijken? Brussel heeft er alle belang bij om studenten in de lerarenopleiding in heel Vlaanderen warm te maken voor Brussel. Daar kan ook het Nederlands alleen maar wel bij varen.

De positie van het Nederlands in Brussel ligt ook sp.a na aan het hart. De minister wil dat het Huis van het Nederlands ook een rol speelt als een breed onthaal voor alle oefenkansen voor het Nederlands. Wat bedoelt de minister daarmee? Wordt het een eenloketfunctie? Staan daar middelen tegenover? Ook op het Huis van het Nederlands werd er helaas bespaard.

Benjamin Dalle is de man van de samenwerking en het overleg. Hij wil in dialoog gaan met de lokale besturen in Brussel en concrete mogelijkheden om samen te werken benutten. Zijn daar al concrete voorbeelden van?

De Brusselnorm komt zeer summier ter sprake in de BBT. De GACB zal de financiële stromen naar Brussel en de Brusseltoets voor 2018 en 2019 in kaart brengen (blz. 16). Het lid hoopt dat de Brusselnorm bedoeld wordt. Ze is benieuwd naar het rapport maar het zal er vooral op aankomen om achterstanden, zeker op het vlak van welzijn, weg te werken. Is er overleg geweest met Vlaams minister Wouter

Beke van Welzijn en Volksgezondheid? Is er een groeipad uitgestippeld? Investerings zijn absoluut nodig in Brussel. Collega Annabel Tavernier vindt het een schande dat mensen niet geholpen worden in hun eigen taal. Het is evenzeer een schande dat mensen tout court niet geholpen worden omdat er een tekort aan personeel is. Ze hoopt dat ook de Vlaamse zorginstellingen in Brussel zullen kunnen profiteren van het langverwachte sociaal akkoord.

Onder Initiatieven en investeringen voor het Brusselbeleid (SJ0-1SGI2EB-WT) staat dat de algemene werkingskosten in 2021 hoofdzakelijk zullen dienen voor bestellingen in het kader van de versterking van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel en de verbetering van de beeldvorming van onze hoofdstad. Kan de minister dat verduidelijken?

2.5. Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe juicht toe dat de minister voor zijn beleid vertrekt van het versterken van de band tussen Vlaanderen en Brussel. Via het relanceplan wordt 10 miljoen euro uitgetrokken voor Brussel. Vlaanderen blijft dus investeren en aanwezig zijn in de hoofdstad. Recentelijk heeft Vlaams minister Ben Weyts van Onderwijs ook extra investeringen gedaan voor capaciteitsuitbreidingen in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel en heeft Vlaams minister-president Jan Jambon initiatieven genomen voor de cultuursector.

De minister wil in dialoog gaan met de lokale besturen in Brussel, uiteraard ook met de VGC. De dialoog zou kunnen gaan over de Taalwetwijzer, alsook over initiatieven voor buurtzorg. Het aangekondigde overlegplatform is een goed initiatief, vindt Karl Vanlouwe. Hij hoopt dat het zeer binnenkort kan starten. Lokale mandatarissen uit Brussel, VGC-raadsleden en de zes in Brussel verkozen Vlaamse parlementsleden kunnen elkaar ontmoeten om het netwerk te versterken, ook tegen de machtige Conferentie van Brusselse burgemeesters, ook wel de schaduwregering genoemd. Wanneer denkt de minister met dat overlegplatform te starten? Hoe ziet hij dat? In het verleden zei de minister de VVSG daarbij te willen betrekken.

In Ganshoren zijn de burgemeester en schepenen totaal onbekwaam om Karl Vanlouwe als gemeenteraadslid in het Nederlands te antwoorden. De taalkracht zit bij het lid zelf, niet bij de Franstalige stadsgenoten. Het is altijd een eenzijdig verhaal van tweetaligheid bij Nederlandstaligen. De meerderheid van de Franstaligen in Brussel doet geen inspanningen om Nederlands te leren. Wanneer gaat de minister in dialoog met de lokale besturen? Karl Vanlouwe vraagt de minister die problematiek te berde te brengen. Het lid is de taaldiscriminatie beu. Ook de twee meisjes die in Anderlecht op een schandalige manier behandeld werden op het politiekantoor zijn het slachtoffer van discriminatie. De minister moet tijdens zijn contacten met de lokale besturen de taaldiscriminatie in Brussel aanklagen. Als vrienden uit Vlaanderen niet gemakkelijk te overhalen zijn om naar Brussel te komen – zoals collage Stijn Bex zei – heeft het ook daarmee te maken. Als Vlamingen voelen dat ze op een correcte manier in hun taal bejegend worden, en er veiligheid, leefbaarheid, netheid ervaren, zullen ze wel naar de hoofdstad komen. Dan moeten er wel inspanningen gedaan worden door Brussel, op lokaal en gewestelijk niveau. Dat gebeurt nog steeds te weinig op bestuurlijk en administratief niveau, bij de politie, de hulpdiensten en de zorgverlening. Als men het coronanummer in Brussel belt, wordt men in het Frans direct geholpen, in het Nederlands moet men wachten.

Karl Vanlouwe staat achter de uitbouw van Muntpunt als het informatiecentrum en de bekendmaking van die opdracht bij publiek en partners. Hij ziet daar een uitdrukkelijk opdracht ten aanzien van Vlaamse scholen en verenigingen die Brussel willen bezoeken. Vlaanderen moet weten dat het met Muntpunt contact moet opnemen om een bezoek te brengen aan Brussel. Brukselbinnenstebuiten is als stadsgids al heel goed gekend in Vlaanderen.

Bij de prioriteiten voor Muntpunt mist hij de promotie van Vlaanderen in Brussel en omgekeerd van Brussel in Vlaanderen. Uit de Taalbarometer is gebleken dat er een negatief imago van Vlaanderen leeft in Brussel. Misschien is het een opdracht voor Muntpunt om Vlaanderen op een positieve manier bekend te maken in Brussel en omgekeerd. Op blz. 8 van de BBT over de nieuwe beleidsplannen staat: "Muntpunt werkt bijvoorbeeld rond gender, seksuele identiteit (...)." Hoe past dat in het communicatiebeleid, het versterken van de band Vlaanderen-Brussel, de verbindende kracht van het Nederlands?

In verband met BRUZZ wijst Karl Vanlouwe op het voorstel van resolutie over de nieuwe beheersovereenkomst tussen BRUZZ, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Vlaamse Gemeenschap (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 553/1). De indieners pleiten voor het verankeren van de band Vlaanderen-Brussel, kwaliteitsbewaking, de zichtbaarheid van de Vlaams-Brusselse media en meewerken aan Vlaamse gemeenschapsvorming in Brussel en het versterken van het bestaande fijnmazig netwerk. Hij hoopt de bespreking van het voorstel binnenkort te bespreken in deze commissie.

De minister kondigt aan dat er per doelstelling meetbare indicatoren worden opgesteld die weergeven in welke mate de objectieven gehaald worden. Kan de minister dat verduidelijken? Kan de minister de rol van BRUZZ als incubator van Brussels talent toelichten? Op de meertaligheid in BRUZZ wil de spreker terugkomen bij de discussie over het voorstel van resolutie.

BRUZZ moet het Nederlandstalige aanbod in Brussel tonen op het vlak van onderwijs, cultuur, welzijn, gemeenschapscentra en lokale dienstencentra. Het moet duidelijk zijn dat het initiatieven zijn van en betaald door Vlaanderen. Het moet duidelijk zijn dat de Vlaamse Gemeenschap een open gemeenschap is.

Minister Benjamin Dalle heeft schriftelijk geantwoord (zie bijlage 1) dat hij altijd heeft deelgenomen aan de vergaderingen van het VGC-college. Karl Vanlouwe hoopt nog altijd dat hij conform het regeerakkoord terugkoppelt naar de Vlaamse Regering via mededeling. Hij betreurt echter ten eerste dat hij niet naar de vergaderingen van het Verenigd College van de GGC gaat. De oprichting van de ziekenhuisnetwerken staat op de agenda, en het dossier inburgering waaraan Vlaanderen al zestien jaar werkt. Hij heeft de minister vroeger al gevraagd om het respect voor de taalwetgeving bij de OCMW's en de onwettige benoemingen van Nederlandsonkundigen te agenderen op het Verenigd College van de GGC. Minister Benjamin Dalle heeft er geen stemrecht maar hij kan zijn collega's in het Verenigd College van de GGC erop wijzen. Ook de 'inkanteling' van de COCOF in de GGC, met de problematiek van de woonzorgcentra, kan er aan bod komen, alsook de coronacrisis.

Toen de coronabesmettingen begin juli 2020 in Antwerpen stegen werden er zeer strikte maatregelen genomen op stedelijk en provinciaal niveau. Een paar weken later begonnen ze exponentieel te stijgen in Brussel en haalde Brussel Antwerpen in. Ondanks de waarschuwingen en oproepen voor maatregelen in Brussel van verschillende virologen zijn de Brusselse ministers Elke Van den Brandt en Alain Maron nalatig geweest. Brussel is twee maanden later begonnen met een testdorp. Die beslissingen hadden in het Verenigd College van de GGC genomen kunnen worden. Minister Benjamin Dalle had, als hij aanwezig was geweest, zijn collega's erop kunnen wijzen en aanmanen. Karl Vanlouwe denkt bijvoorbeeld ook aan het feit dat het UZ Brussel niet werd betrokken bij het opzetten van een teststrategie.

Karl Vanlouwe roept de minister nogmaals met aandrang op om het Verenigd College van de GGC bij te wonen. De minister kan daar de belangen van de Vlamingen in Brussel verdedigen en ervoor ijveren dat het Vlaamse beleid in Brussel

voortzetting krijgt. De minister heeft een brugfunctie. Afspraken met de minister-president om agenda's en verslagen over te maken zijn niet voldoende.

Het Nieuwsblad kopt op 18 november 2020: "Acht ministers voor onze gezondheid, dat heeft levens gekost". In Vlaanderen is er één minister, in Brussel twee, in Wallonië vier. Waar zit het probleem? Niet in Vlaanderen, misschien in Brussel maar zeker in Wallonië. De veelheid aan ministers heeft er niet voor gezorgd dat de problemen aangepakt worden.

De spreker heeft de evaluatie van de subsidielijn Projecten voor Brussel aan de hand van het participatieve traject Polsslag Brussel gelezen. Er moet inderdaad gekeken worden naar de effectiviteit van de subsidies; er moet aandacht zijn voor dialoog met het middenveld. Desondanks wil hij benadrukken dat Projecten voor Brussel absoluut het Vlaamse Gemeenschapsbeleid moet ondersteunen en het belang van het Nederlands vooropstellen voor de bredere doelgroep: kwetsbaren, jongeren, senioren. Hij vindt het dan ook merkwaardig dat in het evaluatierapport van Polsslag Brussel sprake is van een spanningsveld in de relatie tussen Brussel en Vlaanderen. Het is aan de minister om dat spanningsveld weg te werken. Het is net via die subsidielijn dat men de band tussen Vlaanderen en Brussel wil versterken. Diversiteit gaat niet alleen over afkomst maar ook over leeftijd, over iedereen die aanspraak kan maken op het Vlaamse Gemeenschapsbeleid. Het mag geenszins leiden tot een afzwakking van de band Vlaanderen-Brussel en van de aandacht voor het Nederlandstalige karakter.

2.6. Antwoord van minister Benjamin Dalle

De beheersovereenkomst en het beleidsplan voor het Huis van Gezondheid zijn in onderhandeling. Annabel Tavernier vroeg of er verschillende standpunten zijn tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC. Minister *Benjamin Dalle* ontkent dat er verschillende standpunten zijn. Het overleg over de beheersovereenkomst verloopt constructief. De Nederlandstalige zorg is daarbij natuurlijk een prioriteit. Het doel is Nederlandstalige zorgverstrekkers aan te trekken en te behouden. De cliënt moet centraal staan. Er is ook aandacht voor cultuursensitieve zorg.

De Taalwetwijzer moet inderdaad beter bekend worden in Brussel. De minister zal daarvoor het nodige doen met de promotiecampagne zowel online via een vernieuwde website als met een toegankelijke brochure. Meer Brusselaars moeten hun weg vinden naar dit informatieplatform.

Annabel Tavernier vond de aandacht voor jongeren positief maar gaf aan dat er ook voldoende aandacht moet gaan naar andere Brusselaars, de ouderen in het bijzonder. De minister onderschrijft dat volledig. Het is een kerntaak van de politiek in het algemeen om oog te hebben voor de kwetsbare Brusselaars. Jongeren behoren daar vaak toe, maar zeker ook ouderen, ook in een grootstedelijke en meertalige context.

Heel wat zorginstellingen kampen inderdaad met een taalproblematiek. Er zijn heel wat Vlaamse partners die dat beleid van aandacht voor ouderen ondersteunen. Het Kenniscentrum Wonen Welzijn Zorg is een partner om dat te realiseren. Het centrum werd door het coronanoodfonds extra ondersteund. Ook vanuit het Vlaams Brusselfonds zal extra geïnvesteerd worden. Recent werd een projectoproep gelanceerd ten aanzien van de Nederlandstalige instellingen in Brussel voor extra middelen in het kader van corona. De woonzorgcentra kwamen daar ook voor in aanmerking. Binnenkort worden de beslissingen kenbaar gemaakt over welke organisaties extra middelen krijgen.

De minister heeft structureel middelen vrijgemaakt voor infrastructuur voor dko. Hannelore Goeman peilde naar structurele middelen voor het Vlaams Brusselfonds.

De extra middelen die zijn vrijgekomen door de schrapping van de subsidies voor sdco worden extra structurele middelen voor infrastructuur en ook de middelen vanuit het relanceplan worden ingezet voor het deeltijds kunstonderwijs. Minister Benjamin Dalle overlegt met zijn Brusselse collega Sven Gatz van Onderwijs om op korte termijn daarin te investeren. Op dit ogenblik is het nog moeilijk zeggen over welke concrete dossiers het zal gaan. Het meest concrete dossier dat op tafel ligt is dat van de muziekacademie in Sint-Agatha-Berchem. Er wordt bekeken welke extra middelen zowel vanuit de begroting van de minister als vanuit de VGC, daarvoor op korte termijn kunnen worden uitgetrokken.

Bij Brik zijn er 161 internationale studenten en 175 nationale studenten met een huurcontract. Het verschil tussen de som van deze huurcontracten (336) en het totale aantal wooneenheden (304) is te verklaren doordat in het Van Orley International Student House verschillende units twee internationale studenten kunnen huisvesten. Momenteel drijft Brik het aantal units op met focus op lang verblijf, dus gericht op nationale studenten. Een aantal slechter presterende panden werden uit dienst genomen en worden vervangen. Deze operatie is bezig, maar heeft vertraging opgelopen door corona. Het is de bedoeling op te schalen naar 400 units. Het meerjarenplan is zelfs nog ambitieuzer, namelijk 500 units om aan de vraag naar betaalbare kwaliteitsvolle studentenhuisvesting te kunnen beantwoorden.

Wat waren de drijfveren om een onderzoek te doen naar het welbevinden van internationale studenten in Brussel als studentenhoofdstad? Het totale aantal ingeschreven studenten bij het Nederlandstalig hoger onderwijs in Brussel stijgt al geruime tijd. Brussel is de belangrijkste studentenstad van het land. En het is ook een belangrijke Vlaamse studentenstad. Het is belangrijk om zicht te hebben op de evolutie van het studentenaantal en over hoe de studenten extra ondersteund kunnen worden. Het is ook de bedoeling Brussel nog meer als studentenstad te promoten. De groep van internationale studenten neemt op zich ook toe. Dat is positief en nog beter als ze de weg vinden naar het Vlaamse hoger onderwijs in Brussel. Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen op deze groeiende groep van internationale studenten. Daarover zijn op dit moment nog relatief weinig gegevens beschikbaar. In het onderzoek worden internationale studenten gedefinieerd als studenten die niet over een Belgische nationaliteit beschikken en niet over een diploma hoger secundair onderwijs van een Belgische onderwijsinstelling. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het Brussels Studies Institute (BSI). Het is gestart in 2019 en het eindrapport wordt verwacht in 2021.

Het is inderdaad de taak van de minister om Vlaanderen te promoten in Brussel en Brussel te promoten in Vlaanderen. Beide zijn voor de minister even belangrijk. De verhouding tussen Vlaanderen en Brussel en omgekeerd is inderdaad soms gespannen. Daar wordt in het rapport van Polsslag Brussel naar verwezen. Dat heeft soms te maken met politiek. De coalitie in Vlaanderen is anders dan die in Brussel, wat soms een impact heeft op de verhouding en de perceptie. Soms geldt ook: onbekend is onbemind. Veel Brusselaars zijn niet goed vertrouwd met Vlaanderen. Ze hebben een perceptie van Vlaanderen die niet altijd strookt met de werkelijkheid en vice versa. Vandaar de opdracht om onder meer via voor Muntpunt zoveel mogelijk Vlamingen naar de hoofdstad te halen. De minister beschouwt dat als een van zijn kerntaken.

Stijn Bex had vragen over de 10 miljoen euro voor het Vlaams Brusselfonds. De middelen zullen onder een provisieartikel ingeschreven worden bij Financiën en Begroting. Het is de bedoeling om de middelen vast te leggen in 2021 en 2022. De middelen zullen effectief aan het Brusselfonds toekomen. Deze historische impuls voor infrastructuur kan niet gerealiseerd worden op twee jaar. Over de hele legislatuur zal met die middelen aan de slag gegaan worden. Ook na 2022 zullen daarvoor vereffeningskredieten ingeschreven worden.

Verschillende leden verwezen naar het rapport Polsslag Brussel. Ten aanzien van Jan Laeremans zegt de minister dat diversiteit een realiteit is in de hoofdstad, of men daar nu voorstander van is of niet. De Vlaamse Regering wil in het belang van alle Brusselaars zo goed mogelijk inspelen op die realiteit. Diversiteit schept ook heel wat opportuniteiten; het gaat om de rijkdom van ontmoeten. Brussel beschikt over een ongelooflijk kapitaal aan mensen met diverse achtergrond, talenkennis, ervaring, die verwelkomd kunnen worden in de open Vlaamse Gemeenschap. Deze visie van de Vlaamse overheid staat haaks op die van Jan Laeremans.

Diversiteit betekent niet het ontkennen van de band Vlaanderen-Brussel en van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse instellingen. Daar moet ook prioritair werk van gemaakt worden. Iedereen die zich wil bedienen van het Nederlands of die Nederlands wil leren of in contact wil komen met de Vlaamse cultuur en instellingen, is welkom. Precies op dat spanningsveld tussen rijke diversiteit en zorg voor de band Vlaanderen-Brussel werkt de Vlaamse overheid. Beide zijn complementair aan elkaar. De kruisbestuiving tussen de Vlaamse overheid, de rijke Vlaamse cultuur en de Brusselse diversiteit zal vruchtbaar zijn.

De ondersteuning van de gemeenten voor hun taaltrajecten is een belangrijke taak van het Huis van het Nederlands. De Vlaamse Gemeenschapscommissie zorgt daar voor de regie. Tot op heden heeft de minister van het Huis van het Nederlands geen vraag gekregen voor extra middelen. Het Huis van het Nederlands heeft pas in oktober een oproep gelanceerd. Nog niet alle reacties werden ontvangen.

Brussel als toeristische bestemming is ook een absolute prioriteit voor de minister. In tegenstelling tot dit jaar hoopt de minister de 11 juliviering te kunnen vieren als een groot volksfeest. Er werd dit jaar wel een plan B georganiseerd door Muntpunt en veel andere partners, onder meer de Ancienne Belgique, niet alleen op 11 juli maar ook met een aanbod gedurende heel de zomer. Deze projecten wilden Brussel aantrekkelijker maken als toeristische bestemming. De minister probeert dat ook te realiseren met structurele partners als Brukselbinnenstebuiten, maar ook met gidsenorganisatie Korei en anderen.

Stijn Bex vroeg ook ruimte voor jongeren en verbond dat aan de stadstol. De minister is het erover eens dat te veel autoverkeer in de Brusselse woonwijken vermeden moet worden. De minister vindt het ook belangrijk dat er goed overleg is tussen Vlaanderen en Brussel over het dossier van de stadstol. Hij verwijst naar een recent onderzoek over de redenen waarom Brusselaars verhuizen naar de groene Rand rond Brussel of naar Vlaanderen. Het gaat om ongeveer 22.000 verhuisbewegingen per jaar. De voornaamste redenen zijn onvoldoende parkeergelegenheid, te hoge woonlast, onveiligheid, onvoldoende groen, luchtpollutie, geluidsoverlast, autoverkeer en verloedering. In essentie zijn dat allemaal materies die behoren tot de bevoegdheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Dat er bijvoorbeeld te weinig aanbod vanuit Vlaamse Gemeenschapsvoorzieningen zou zijn, is geen belangrijke factor om Brussel te verlaten. Sommige mensen zullen allicht ook Brussel verlaten omdat ze geen geschikte Nederlandstalige school of kinderopvang gevonden hebben. Daarom wordt er hard gewerkt aan extra capaciteit in het onderwijs, de afgelopen vijf jaar en ook de komende jaren. Maar het behoort niet tot de hoofdredenen om Brussel te verlaten.

Het is gemakkelijk om te kijken naar Vlaanderen vanwege het niet doorvoeren van de slimme kilometerheffing. CD&V is daar voorstander van maar heeft beslist om dat in het kader van het Vlaamse regeerakkoord niet door te voeren deze regeerperiode. De slimme kilometerheffing werd overigens het eerst afgeschoten in het Waalse Gewest, door Ecolovoorzitter Jean-Marc Nollet. CD&V staat ervoor open om het autoverkeer te ontmoedigen. Als Brussel ter zake maatregelen neemt, gebeurt dat best op een goede, duurzame manier en in overleg met Vlaanderen. Het kan niet de bedoeling zijn om de Vlamingen uit Brussel weg te houden.

Om de woonkwaliteit in Brussel te verhogen moet in overleg en duurzaam gewerkt worden aan alle punten waardoor Brusselaars de hoofdstad verlaten.

Op de opmerkingen van Jan Laeremans antwoordt de minister dat de Vlaamse Gemeenschap ook best aanwezig is in de Matongéwijk. Vlaanderen heeft een historische band met Centraal-Afrika. Het samenbrengen van de Vlaamse cultuur en de Centraal-Afrikaanse cultuur leidt tot een grote toegevoegde waarde. De minister betreurt het dat het lid dat ridiculiseert.

Road to Glory is een nieuw initiatief van jonge vrijwilligers die jongeren op een mooie manier bij sport betrekken. Het gaat om jongeren die het moeilijk hebben; sommigen zouden de term probleemjongeren hanteren. De minister verkiest dat niet te doen. Het spreekt voor zich dat criminelen daar niet welkom zijn. Tegelijk staat het initiatief open voor jongeren die in een problematische situatie zitten, die bijvoorbeeld in het verleden problemen met het gerecht gehad hebben. Zelfs mensen die in aanraking gekomen zijn met het gerecht maken nog steeds deel uit van onze samenleving. Door met hen aan de slag te gaan kunnen zij in de toekomst positief bijdragen aan het project van de Vlaamse Gemeenschap en van onze hoofdstad. De minister is een christen-democraat en een personalist; elke persoon telt. Wie op het verkeerde pad is geraakt moet op een gepaste manier aangepakt worden door politie en gerecht, maar ook de mogelijkheid krijgen om zich te engageren in de samenleving.

Hannelore Goeman was vorig jaar nogal kritisch voor de Vlaamse Gemeenschap. De minister is tevreden dat er nu meer positieve uitwisseling is. Hij betreurt wel dat het lid altijd terugkomt op discussies die al in het lang en het breed gevoerd zijn. Op het ogenblik dat er historische investeringen zijn in het Vlaams Brusselfonds komt het lid toch terug op het feit dat de VGC-dotatie niet geïndexeerd zou zijn. Dat klopt niet zegt de minister, de dotatie wordt geïndexeerd voor het aandeel van de personeelskosten. Dat was de afspraak. Bovendien is minister Benjamin Dalle naar eigen zeggen de eerste minister van Brussel die bij aanvang niet heeft bespaard op de VGC-dotatie. Al zijn voorgangers hebben dat wel gedaan. De minister hecht veel belang aan een goede relatie met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Verder schijnt het lid ook abstractie te maken van de vele extra middelen die de Vlaamse Regering aan de VGC heeft toegekend. Dit jaar heeft de minister bovenop de dotatie 5,6 miljoen euro extra toegekend. 3,17 miljoen euro werd gegeven voor Cultuur, Jeugd en Sport. 1,5 miljoen euro is voorzien voor lokale armoedebestrijding. 750.000 euro is voorzien voor de VGC-voucher, extra middelen werden uitgetrokken voor paasopvang en schoolopvang in mei en juni. De Vlaamse Gemeenschap heeft dat alles extra geïnvesteerd in de VGC omdat ze overtuigd is van het belang. De minister durft te zeggen dat er nog nooit zoveel middelen naar de VGC zijn gegaan als dit jaar. Hij vraagt om de discussie over de zogezegde besparing af te sluiten en op een positieve manier te kijken naar de band Vlaanderen-Brussel. Die extra middelen mogen niet als een evidentie beschouwd worden. Zijn collega's Vlaamse ministers zijn zeker gevoelig voor extra middelen voor de VGC maar minister Benjamin Dalle moet daar elke keer voor ijveren binnen de Vlaamse Regering.

Het recurrente budget van 3,5 miljoen euro van het Vlaams Brusselfonds gaat momenteel grotendeels uit naar eigenaarsverplichtingen bijvoorbeeld voor het Huis van het Nederlands en Muntpunt. Voor dko werden extra middelen vrijgemaakt door de schrapping van de subsidies voor het SDKO waardoor de middelen rechtstreeks voor infrastructuur ingezet kunnen worden.

Door het vooropzetten van de doelstelling van het Brusselsfonds om te investeren in infrastructuur en niet in werkingssubsidies voor organisaties komt er jaarlijks 800.000 euro vrij. Door deze structurele middelen en de 10 miljoen euro extra van het relanceplan kan er deze legislatuur een historische investering gedaan worden.

Met de organisaties die tot nu via het Brusselfonds werkingssubsidies kregen, wordt bekeken waar ze structureel ingepast kunnen worden. Citizenne bijvoorbeeld is erkend als sociaal-cultureel volwassenenwerk. Ze hebben de weg naar de relevante decreetgeving gevonden voor structurele subsidiëring vanuit Vlaanderen. Dat is volgens de minister de goede weg. Het Vlaams Brusselfonds dient niet om vzw's op te vissen die er niet in geslaagd zijn om decretale middelen te verkrijgen.

Andere organisaties, bijvoorbeeld VK Concerts, worden begeleid naar erkenning binnen Cultuur. Er komt geen onzekerheid maar juist duidelijkheid. Net door de financiering via het Brusselsfonds vertoeven sommige organisaties al jaren in onzekerheid. Deze organisaties moeten doorstromen naar structurele ondersteuning binnen de relevante decreetgeving.

Het brede onthaal is een kernopdracht van het Huis van het Nederlands Brussel, die ook valt onder de bevoegdheid van collega Vlaams minister Bart Somers voor Inburgering. De oefenkansen Nederlands die onder de bevoegdheid van de minister van Brussel vallen, wil Benjamin Dalle absoluut versterken. De verbouwingen aan het Huis van het Nederlands Brussel zijn zeer belangrijk voor de onthaalfunctie. De laatste verbouwingsfase wordt momenteel afgerond. Deze verbouwing focust op onthaal- en intakeruimte. De herinrichting moet de onthaalwerking verbeteren. De concretere vormgeving zal verder worden uitgewerkt de volgende maanden. De ambitie van een uniek loket Nederlands blijft gehandhaafd.

Hannelore Goeman vroeg of er extra middelen komen voor Muntpunt om het netwerk te versterken. De minister antwoordt dat dat een kernopdracht van Muntpunt is, ook in de vorige beheersovereenkomst. De minister zal niet in extra middelen voorzien voor een kerntaak.

Er is een historische achterstand in investeringen in de welzijnssector in Brussel. Er werden de afgelopen jaren bijzondere inspanningen gedaan om die in te halen. De minister denkt bijvoorbeeld aan de ouderenzorg met investeringen in lokale dienstencentra en woonzorgcentra. Het spreekt voor zich dat de Brusselnorm niet gehaald wordt op het vlak van Welzijn. De minister steunt de vraag van het lid om daar verder in te investeren. Hij noteert dat deze commissie van oordeel is dat de Vlaamse Gemeenschap integraal bevoegd moet blijven voor Welzijn en Gezondheid in Brussel. Hij zal de komende jaren op dat punt blijven aandringen, ook bij de federale collega's, dat het Vlaams Parlement belang hecht aan de Vlaamse aanwezigheid in Brussel, ook op het vlak van Welzijn en Volksgezondheid. De minister zal niet toelaten dat er op federaal niveau initiatieven genomen worden om die bevoegdheden te beperken. Er moeten integendeel stappen vooruit gezet worden naar sterkere bevoegdheden voor de gemeenschappen op het vlak van gezondheidszorg. Het is nuttig dat dat signaal ook vanuit het Vlaams Parlement gegeven wordt aan de collega's van de andere parlementen.

Karl Vanlouwe vroeg aandacht voor het overleg met de lokale mandatarissen. Enerzijds is er de Conferentie van de Vlaamse Schepenen in Brussel. Door corona is het niet gelukt deze conferentie samen te brengen. In februari heeft de minister een brief gestuurd met de vraag tot regelmatig overleg. Regelmatig worden ze ingelicht. Op 30 oktober bijvoorbeeld heeft de minister hen ingelicht over de oproep voor verbindingsambassadeurs voor jeugdwerk die hij samen met Vlaams minister Bart Somers van Samenleven heeft georganiseerd. Op 10 november 2020 werd een mailbericht verstuurd met informatie over de Vlaamse controletoren en gegevens voor Brussel. De minister bekijkt zeker hoe hij dat gremium kan samenbrengen.

Anderzijds is er het platform van alle lokale Vlaamse mandatarissen, schepenen, gemeenteraadsleden en OCMW-raadsleden. Het lijkt de minister zinvol om daar een (ook culturele) netwerkopportuniteit van te maken. De coronaomstandigheden

moeten vanzelfsprekend een dergelijk breder netwerkmoment toelaten. Misschien zal dat pas in 2022 mogelijk zijn. De minister wil er in ieder geval deze zittingsperiode werk van maken.

De minister hecht zeer veel belang aan respect van de taalwetgeving. Het recente pijnlijke incident in Anderlecht was onaanvaardbaar. Alle federale, gewestelijke en uiteraard Vlaamse diensten moeten de taalwetgeving respecteren. De Taalwetwijzer is een beleidsinstrument om de mensen te informeren over hun opdracht. Het zijn de betrokken instellingen zelf, de betrokken politici zelf die de wetgeving moeten respecteren. De minister geeft zeker een signaal voor en achter de schermen maar uiteindelijk zijn het de betrokken instellingen die het moeten realiseren. Een simpele communicatie volstaat op dat vlak niet. De betrokken overheden moeten resultaten op het terrein boeken.

Karl Vanlouwe peilde naar de ambities van Muntpunt om via de Vlaamse scholen meer betrokkenheid te creëren. Het is de ambitie van de minister dat elke Vlaamse achttienjarige minstens één keer naar Brussel is gekomen in het kader van school of vrije tijd. Niet alleen Muntpunt maar ook de gidsenorganisaties zijn belangrijke partners. Brusselvoorscholen.be wordt ook uitgebreid naar vrije tijd. Het rijke jeugdwerk in Vlaanderen moeten ook aangezet worden om naar Brussel te komen, bijvoorbeeld om er stadspelen te organiseren. Stapstad en School tegen Racisme zijn daarin geïntegreerd maar ook Brik, Kuumba en Studio Globo organiseren samen wandelingen en bezoeken.

Hoe kan men dat kwantitatief opvolgen? Een goed voorbeeld is Muntpunt waar het publieksbereik gemeten wordt: 600.000 bezoekers per jaar, 4 procent groei in actieve leden, 5 procent meer abonnees van de nieuwsbrief, 7 procent meer informatievragen enzovoort. Het zijn voorbeelden van kwantitatieve elementen die gemonitord worden. De netwerkfunctie van Muntpunt moet inderdaad verder uitgebouwd worden. Er moeten minimaal een 150-tal initiatieven per jaar georganiseerd worden met partners.

Er werden vragen gesteld over specifieke beheersovereenkomsten. De laatste onderhandelingen met die organisaties en met de VGC zijn lopende. Op 31 december 2020 moet dat afgerond zijn. De minister kan niet in detail op die vragen antwoorden. Vanzelfsprekend neemt Benjamin Dalle de bezorgdheden vanuit deze commissie mee, bijvoorbeeld kwaliteitsvolle ontwikkeling van de Brusselse omroep BRUZZ.

Karl Vanlouwe peilde naar de aanwezigheid van de minister op de vergaderingen van het VGC-College en het Verenigd College van de GGC. Vanzelfsprekend hecht de minister veel belang aan de principes van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen. Met het VGC-College zijn er goede afspraken voor uitwisseling zowel tijdens de voorbereiding alsook op de vergaderingen zelf. Wat de GGC betreft zoekt de minister nog naar een goede oplossing. In het verleden was de Vlaamse minister van Brussel inderdaad niet aanwezig. In deze bijzondere coronatijden is de minister ook nog niet aanwezig geweest. Hij heeft wel op veel andere manieren contacten met het Verenigd College van de GGC. De minister heeft de leden bilateraal ontmoet en met de kabinetten afspraken gemaakt. Notulen, agenda's enzovoort worden structureel uitgewisseld. Met zijn collega Valérie Glatigny, minister van Brussel voor de Franse Gemeenschap, heeft Benjamin Dalle concrete afspraken gemaakt over hun aanwezigheid op het Verenigd College van de GGC. De minister heeft genoteerd dat Karl Vanlouwe zijn aanwezigheid belangrijk vindt om daar over strategische dossiers te spreken. De minister beaamt dat hij daar aanwezig wil zijn om over strategische dossiers te spreken. Hij neemt het initiatief om dat zo vlug mogelijk te formaliseren. Voor veel items op de agenda van het Verenigd College van de GGC vindt de minister zijn aanwezigheid niet vereist.

De Vlaamse Gemeenschap vindt het belangrijk dat de Vlaamse bevoegdheden gerespecteerd worden. Ook van de GGC, de VGC en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest moeten de bevoegdheden gerespecteerd worden. Wat betreft de uitdagingen in de coronacrisis, bijvoorbeeld het beheer van de woonzorgcentra en van de contact tracing, is het aan de Brusselse overheden om dat efficiënt te organiseren, in goede afstemming met Vlaanderen. Alles wat al of niet fout loopt in Brussel is niet de verantwoordelijkheid van minister Benjamin Dalle. Hij kan suggesties doen, overleggen, samenwerken, maar de verantwoordelijkheid ligt niet bij hem. De tweetalige woonzorgcentra bijvoorbeeld behoren tot de verantwoordelijkheid van het Verenigd College van de GGC. In Vlaanderen is er heel wat debat over de rol van collega Wouter Beke van Volksgezondheid in het beheer van de gezondheids-crisis. In vergelijking met Brussel wordt het in Vlaanderen lang niet zo slecht aangepakt. Elkaar met de vinger wijzen brengt geen zoden aan de dijk; de verantwoordelijkheid voor de gezondheids-crisis in Brussel ligt bij het Verenigd College van de GGC. De politieke vragen moeten gesteld worden in het Brussels Parlement.

De minister heeft veel begrip voor de bezorgdheden over de subsidielijn projecten voor Brussel. Het spanningsveld is een realiteit en daar moet rekening mee gehouden worden: Vlaanderen is niet altijd geliefd in Brussel en omgekeerd. Er moet zeker aandacht zijn voor diversiteit. Dat geldt niet alleen voor de Vlaamse Gemeenschap; ook Brusselse initiatieven gefinancierd vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest staan voor die uitdaging. Voor bijna elke organisatie in ons land is het een uitdaging om haar bestuur op een diverse manier samen te stellen, om projecten divers te ontwikkelen. De minister denkt aan de verhouding man-vrouw in raden van bestuur, de aanwezigheid van personen met een handicap, van personen met een migratieachtergrond. Diversiteit is zeker in de hoofdstad een belangrijk aandachtspunt, samen met de versterking van de plaats van het Nederlands en het versterken van de band Vlaanderen-Brussel.

De minister kijkt ernaar uit om de komende jaren te werken aan al die ambities.

2.7. Jan Laeremans

Jan Laeremans verschilt uiteraard van mening over diversiteit. Het Vlaams Belang denkt dat daar meer nadelen dan voordelen aan verbonden zijn. Uiteraard beseft het lid dat Brussel een diverse stad is, maar de vraag is hoe ver men dat allemaal omarmt. Volgens een reclamecampagne van de stad Gent wordt er bij sollicitanten met gelijke capaciteiten niet gekozen voor de autochtoon, de Vlaming, de hetero enzovoort. Daar is het lid beducht voor.

Ook de vraag naar een veiligheidstoets van de kandidaten voor de bokslessen antwoorden het kabinet van de minister dat er niemand uitgesloten wordt. Iedereen is dus welkom, ook geradicaliseerden of criminelen, besluit het lid. De minister ontkent dit nu. Misschien moet er wat gefinetuned worden. Voor dergelijke lessen moet er volgens het lid op zijn minst een screening gebeuren. Natuurlijk is er veel verschil tussen jongeren. Men moet oppassen voor de hardleerse gevallen. Het lid begrijpt dat de minister hen op het rechte pad wil krijgen, maar dan zijn er andere cursussen nodig dan bokslessen.

De minister is het er tenminste over eens dat het incident in Anderlecht onaanvaardbaar is. Hij heeft er echter niet over gecommuniceerd. Het lid neemt aan dat er dan ook niet veel kans is dat de minister de betrokkenen heeft bezocht om hen een hart onder de riem te steken. De minister zou met de politiecommissaris van Anderlecht informeel kunnen samenzitten. Jan Laeremans zou dat niet aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest overlaten. Hij vindt het belangrijk dat de minister dat iets meer in de verf zou zetten.

2.8. Hannelore Goeman

Hannelore Goeman zegt dat ze over de besparingen van mening zal blijven verschillen met de minister. De organisaties op het veld voelen genoeg dat ze een realiteit zijn. De dotatie voor de VGC is niet volledig geïndexeerd. De middelen in het kader van de coronacrisis juicht het lid uiteraard toe, maar het lijkt haar niet meer dan logisch dat ook de VGC extra middelen krijgt voor een crisis die ook in Brussel zeer hard heeft toegeslagen. De Vlaamse overheid heeft ook de Vlaamse gemeenten terecht ondersteund.

Ook de sp.a-fractie onderschrijft het belang van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. De essentie, in het bijzonder voor de welzijnszorg, is dat het efficiënt georganiseerd moet worden. Hannelore Goeman krijgt het niet uitgelegd dat er in Brussel zeven ministers bevoegd zijn voor gezondheidspreventie. Dat zorgt voor incoherentie, versnippering, verwarring op het terrein en voor gemiste kansen. Deze discussie zal op het federale niveau gevoerd worden.

Het lid herhaalt haar oproep om met minister-president Jan Jambon aan tafel te gaan zitten over de penibele situatie van Brusselse kunstenaars en organisaties die zwaar te lijden hebben onder de coronacrisis. Er zijn nog middelen beschikbaar in het noodfonds die misschien daarvoor aangewend kunnen worden, voor rechtstreekse ondersteuning of via projectsubsidies.

2.9. Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe denkt dat hij op dezelfde lijn zit als de minister, met hier en daar wat accentverschillen. Hij stelt vast dat de minister de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel verder wenst te versterken. Ten aanzien van Hannelore Goeman herhaalt hij dat in Vlaanderen één minister verantwoordelijk is voor gezondheidspreventie, in Brussel twee en in Wallonië vier. Het probleem moet aangepakt worden waar het zich voordoet. Dat is inderdaad een ander, vervelend debat. De coronacijfers in Brussel en Luik liggen gigantisch hoog waardoor er patiënten in Limburg, Antwerpen en zelfs in West-Vlaanderen opgevangen moeten worden.

Iedereen, ook de minister, erkent het pijnlijke van het incident op het politiekantoor in Anderlecht. Karl Vanlouwe hoopt dat de minister in het kader van zijn functie als bruggenbouwer iets meer zal ondernemen ten aanzien van de lokale diensten en de politie. Hijzelf heeft klacht ingediend bij het Comité P en hij heeft contact gehad met de twee vrouwen via sociale media. Het gaat om onaanvaardbare discriminatie van Nederlandstaligen in Brussel.

Het lid steunt volledig het initiatief van de minister voor het netwerk van Nederlandstalige mandatarissen in Brussel. Hij hoopt dat het over meer zal gaan dan werken aan cultuur. Hij hoopt op de uitwisseling van politieke initiatieven ter versterking van het Nederlands in Brussel. Hopelijk kan het initiatief zo snel mogelijk van start gaan na de coronacrisis.

Karl Vanlouwe komt nog eens terug op de aanwezigheid van de minister in het Verenigd College van de GGC. Door aanwezig te zijn kan de minister pijnpunten aanhalen, zoals het bijna ontkennen van corona door het Brusselse bestuur, zelfs in verschillende gemeenten. Hij wijst ook naar de benoemingen bij de OCMW's die onwettig zijn, die geschorst worden door de vicegouverneur, maar niet vernietigd worden door de voogdijoverheid, het Verenigd College van de GGC. Hij begrijpt dat de minister niet altijd aanwezig kan zijn op de vergaderingen van het Verenigd College van de GGC, maar hij verwacht het wel als het effectief van belang is.

De spreker sluit af met zijn steun voor de positieve tendensen in de BBT.

2.10. Stijn Bex

Stijn Bex stelt ook vast dat hij over veel punten op dezelfde lijn zit als de minister.

Het lid begrijpt dat de besteding van de 10 miljoen euro vanuit het relanceplan voor het Brusselfonds over de gehele zittingsperiode gespreid zal worden. Voor de volgende zittingsperiode zullen de middelen van het Brusselfonds echter terug moeten toenemen.

De Brusselbegroting moet zowat het meest gefileerde budget van de Vlaamse begroting zijn. Er worden zeer gedetailleerde vragen aan de minister gesteld. Er worden zelfs zaken van de minister gevraagd waarvoor hij niet bevoegd is. Hij zou in het Verenigd College van de GGC moeten aangedrongen hebben op strengere coronamaatregelen. Brussel heeft in ieder geval gezorgd voor zoveel mogelijk eenheid van beleid in de welzijnssector, onder coördinatie van Brussels collegelid Alain Maron van Welzijn en Gezondheid. Niet de ministers van Welzijn, maar wel de Nationale Veiligheidsraad is bevoegd om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Vlaams minister-president Jan Jambon die daar lid van is, heeft echter nooit de indruk gewekt dat hij strengere maatregelen wou, wel integendeel. Terwijl iedereen toch weet dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest stopt aan de gewestgrenzen, maar het virus niet. Kortom, *Stijn Bex* pleit ervoor om de discussie te beperken tot de bevoegdheden van minister Benjamin Dalle.

De politie in Brussel levert vaak goed werk, vaak in moeilijke omstandigheden. Uiteraard is het incident met de twee meisjes een schande en moet ervoor gezorgd worden dat dit zich niet herhaalt. Er loopt een onderzoek; de nodige maatregelen moeten absoluut getroffen worden.

Stijn Bex is tevreden met het antwoord over de slimme kilometerheffing. Hij begrijpt dat CD&V principieel voorstander blijft van dit systeem en dat de minister pleit voor overleg. Het lid neemt dit mee.

2.11. Antwoord van minister Benjamin Dalle

In antwoord op Jan Laeremans vindt minister *Benjamin Dalle* dat er een onderscheid gemaakt moet worden tussen geradicaliseerde jongeren en 'criminelen'. Uiteraard behoren degenen die in een gerechtelijke traject zitten, die veroordeeld zijn tot gevangenis of enkelband, niet tot de doelgroep. De doelgroep zijn jongeren die het moeilijk hebben in het algemeen en ook degenen die in het verleden met Justitie in aanraking zijn gekomen. Op dat vlak wordt in principe niemand uitgesloten. Moet die organisatie een veiligheidstoets toepassen? Die vraag geldt dan voor veel vzw's die mensen aantrekken. Bedoelt het lid dat ze contact moeten opnemen met politie, parket of Staatsveiligheid? Los van de wenselijkheid daarvan is dat voor vrijwilligersorganisaties niet realistisch. De minister vindt het vergezocht om daar een veiligheidsaspect aan te koppelen. Hij vindt het ook enigszins denigrerend ten aanzien van de organisaties die met gevechtssport bezig zijn. Hij ziet niet hoe met een sportles bij Road to Glory een terroristische aanslag gepleegd kan worden.

In verband met het incident in Anderlecht zegt de minister nog dat hij zelf zijn communicatiebeleid bepaalt. Hij heeft achter de schermen wel contacten gelegd, ook met een van de dames.

Oorspronkelijk heeft minister-president Jan Jambon bevoegd voor Cultuur in het coronanoodfonds een aanzienlijk bedrag voorbehouden voor de cultuursector. Die middelen zijn niet volledig uitgeput. Hij heeft ze nu opnieuw ingezet voor een tweede ronde waarbij ook Brusselse cultuurorganisaties kunnen rekenen op extra ondersteuning. Minister Benjamin Dalle en minister-president Jan Jambon beseffen

dat heel wat mensen in de cultuur- en evenementensector zich in een zeer moeilijke situatie bevinden. Vlaams minister Hilde Crevits van Werk biedt ook ondersteuning voor freelancers, ondernemingen en zelfstandigen in de evenementensector. Dat is echter een gewestelijke bevoegdheid en dus niet van toepassing in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ook het Brusselse Gewest heeft maatregelen genomen om hen te ondersteunen.

De minister verwijst in dat verband ook naar de discussies in het kader van de begroting waarbij de middelen zijn bijgesteld. Er zijn nu ook opnieuw voldoende middelen voor cultuurprojecten.

De minister neemt nota van het standpunt van Karl Vanlouwe over zijn aanwezigheid in het Verenigd College van de GGC. Stijn Bex heeft een punt wat betreft de bevoegdheden voor de COVID-19-maatregelen. Op het Brusselse grondgebied is enerzijds de Nationale Veiligheidsraad en anderzijds het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bevoegd voor maatregelen ten aanzien van corona, niet de GGC. Uiteraard is de GGC wel bevoegd voor de afstemming van haar beleid op het gemeenschapsbeleid (woonzorgcentra enzovoort). Hoe dan ook wil de minister proberen meer in te zetten op samenwerking met Brussel.

2.12. Karl Vanlouwe

Karl Vanlouwe wijst op de lancering op 18 november 2020 van het platform *FredenFrieda.be*, een samenwerking tussen de Vlaamse parlementaire meerderheid en oppositie, met steun van het kabinet-Beke. Het platform wil mensen die in tijden van corona te kampen hebben met eenzaamheid en buddy's met elkaar in contact brengen. Kan dat initiatief ook gelanceerd worden in Brussel in samenwerking met de VGC, gemeenschapscentra en lokale dienstencentra? Kan het Vlaams Brusselbeleid daarop inzetten en campagne voeren voor dat prachtige initiatief?

2.13. Antwoord van minister Benjamin Dalle

Minister *Benjamin Dalle* bekijkt zeker of er aan dat mooie parlementaire initiatief extra aandacht besteed kan worden door het Vlaams-Brusselse netwerk.

3. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen 9, §2 (SJ0-1SGI5EX-IS), 12, §1 (SJ0-1SGI2EB-WT) en §3 (1SJ0GI2EA-WT tot SJ0-1SGI2EC-WT), 47 en 90, en de begrotingstabellen Afdeling I Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur, Programma G Brussel, en Afdeling V Vlaams Brusselfonds (VBF) (zie opsplitsing begrotingsverslag Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie), worden indicatief met 8 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding aangenomen.

II. Dierenwelzijn

1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

1.1. Algemene uitgavenbegroting Dierenwelzijn 2021

Minister *Ben Weyts* wijst er vooreerst op dat de personeelskredieten voor de Dienst Dierenwelzijn zijn ondergebracht bij de algemene apparaatskredieten van het Departement Omgeving. De beleidskredieten voor Dierenwelzijn zijn sinds de overheveling van de bevoegdheid naar Vlaanderen verachtvoudigd, van 807.000 euro in 2015 naar bijna 6,5 miljoen euro in 2020. In 2021 blijven de beleidskredieten ongewijzigd ten opzichte van 2020, maar er is wel in 4 miljoen euro extra betaalkredieten voorzien onder meer voor de uitdoving van de nertskekerijen en de foie-grasproductie. Voor dat doel is voor de legislatuur 2019-2024 in totaal 10 miljoen euro uitgetrokken. Daarmee kan een mooie compensatie uitbetaald worden voor het stopzetten van de bedrijfsvoering, zo stelt de minister.

De middelen voor het dierenwelzijnsbeleid zijn verdeeld over twee begrotingsartikelen. Het eerste artikel (QB0-1QFD2MA-WT) omvat traditioneel de uitgaven voor studies en wetenschappelijk onderzoek inzake dierenwelzijn, deels engagementen uit het verleden en deels nieuwe studies. Tevens wordt de bijdrage van het Vlaams Gewest in het kader van het FAVV-protocol aangerekend op dit artikel. Het is ook op dit artikel dat vanaf 2018 jaarlijks bijkomende middelen worden ingeschreven voor de versterkte inspectie op slachthuizen. Deze budgettaire inspanning wordt onverminderd aangehouden. Bovenop deze middelen voorziet de minister sinds 2020 2 miljoen euro extra, voornamelijk voor de ondersteuning van dierenasielen. Ook deze middelen worden in 2021 onverminderd aangehouden.

Daarnaast is er het Vlaams Dierenwelzijnsfonds (QB0-1QFD4MB-WT), opgericht in 2015, waarvan de inkomsten en uitgaven voor 2021 geschat worden op 756.000 euro. Dit is constant beleid ten opzichte van vorige jaren. Belangrijk om daarbij op te merken is dat het om geruiterde middelen gaat: als het budget in 2021 niet volledig opgebruikt wordt, kan het resterende bedrag naar het jaar daarop worden overgeheveld.

1.2. Beleids- en begrotingstoelichting Dierenwelzijn 2021

Met al die middelen hoopt de minister drie strategische doelstellingen te realiseren: 1. een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle dieren ontwikkelen, 2. een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een langetermijnvisie uitwerken en 3. waken over controle en handhaving.

1.2.1. *SD1: Ontwikkelen van een coherent en vooruitstrevend beleid voor alle dieren*

A. Algemeen

Binnen de eerste doelstelling is het eerst en vooral de bedoeling om via een modernisering en vereenvoudiging van de bestaande regelgeving tot een coherente Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn te komen, voor alle categorieën van dieren.

Daarbij wordt rekening gehouden met de actuele wetenschappelijke inzichten, kennis en maatschappelijke verwachtingen. De minister wil die operatie tot een goed einde brengen in samenwerking met de stakeholders, in eerste instantie de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn en verschillende betrokken partners. Hij is in

gesprek met stakeholders uit de landbouwsector. Het Algemeen Boerensyndicaat en de Boerenbond werden gevraagd om suggesties te doen.

Goede voorbeelden uit het buitenland worden geïnventariseerd. De Dienst Dierenwelzijn heeft door zijn bevoorrechte contacten met de gelijksoortige diensten in binnen- en buitenland gemakkelijk toegang tot de dierenwelzijnswetgeving van verschillende landen en regio's. Zodoende heeft de dienst de wetgeving van een aantal landen doorgenomen die hoog aangeschreven staan op dat vlak zoals Zweden, Denemarken, Duitsland, Ierland, Zwitserland, Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Australië, Noorwegen en Oostenrijk.

De Dierenwelzijnswet is destijds op federaal niveau uitgewerkt als een kaderwet met uitvoeringsbesluiten. De minister wil die werkwijze behouden. Dat houdt in dat de algemene lijnen in de codex zullen staan en de details van de dierenwelzijnsregels in besluiten.

B. Gezelschapsdieren

Specifiek wat de categorie gezelschapsdieren betreft, wil minister Ben Weyts in eerste instantie de transparantie van en de informatie-uitwisseling over de aanvoer van honden en katten uit het buitenland verhogen. Er is een samenwerkingscultuur met overheden van andere Europese lidstaten, vooral Oost-Europese landen, om toe te kijken op de handel in honden. Het betreft een continue activiteit. Door de samenwerking en informatie-uitwisseling met de autoriteiten van die landen van herkomst te intensifiëren, wil de minister het toezicht en de transparantie verhogen.

De Vlaamse regelgeving behoort tot de strengste in de wereld. Het uiteindelijke doel is om ook buitenlandse kwekers-handelaars die naar Vlaanderen exporteren, die Vlaamse regels te laten naleven. Daartoe werd een lijst opgesteld met buitenlandse kwekers-handelaars die conform de Vlaamse regels werken of van wie de autoriteiten in het land van herkomst bevestigd hebben dat ze gelijksoortige voorwaarden respecteren als in Vlaanderen. Enkel kwekers-handelaars die op die lijst staan, kunnen nog honden en katten naar Vlaanderen exporteren; wie niet op de lijst voorkomt, moet daartoe eerst een aanvraag indienen bij de administratie.

De enige erkende buitenlandse kwekers komen uit Tsjechië, Hongarije en Slowakije. Verder zijn ook Oostenrijk en Zwitserland als land erkend. Van deze buitenlandse kwekers en landen worden jaarlijks zo'n 15.000 honden commercieel aangevoerd naar Vlaamse kwekers-handelaars. Daarnaast worden zo'n 4000 straathonden aangevoerd uit landen als Roemenië, Spanje, Griekenland, Cyprus enzovoort. Vlaanderen heeft de handel beperkt, andere landen niet. Zij laten de vrije handel spelen.

Een verdere stap is op Europees vlak de regelgeving ter zake harmoniseren. Minister Ben Weyts ziet de Vlaamse regelgeving daarbij als mogelijke inspiratiebron.

Een tweede werf inzake gezelschapsdieren is het wegwerken van onnodige belemmeringen voor de kweek en handel van assistentiehonden en honden voor politie, leger en bewakingsfirma's. Assistentiehonden en honden voor politie en leger worden individueel geselecteerd en ondergaan een zeer streng selectie- en trainingsproces. De kweek en handel van die honden is dus een zeer specifiek proces. De huidige regelgeving bemoeilijkt dat proces echter: organisaties die assistentiehonden en honden voor politie en leger opleiden, moeten conform de regelgeving ook zelf instaan voor de kweek van die honden en moeten bovendien minstens tien nesten per jaar kweken om als kweker-handelaar te worden erkend. Gezien het maatschappelijke belang van deze organisaties, is het aangewezen om de

regelgeving aan te passen, zodat de kweek en verhandeling van die categorieën honden – uitsluitend die categorieën – van elkaar losgekoppeld kunnen worden.

Momenteel zijn er veertien verenigingen van assistentiehonden in België. Deze laten zich noch als kweker noch als kweker-handelaar erkennen. Dit vormt in principe geen probleem omdat ze enerzijds de honden vaak zelf kweken en anderzijds geen honden verhandelen, maar louter ter adoptie aanbieden waarbij ze zelf eigenaar blijven van de honden. De honden die niet voldoen of met pensioen gaan, worden wel verhandeld, maar dat zou om 5 procent gaan. De verenigingen in kwestie dienen wel een machtiging te krijgen vanuit de cel machtiging assistentiehondenscholen. Om die te verkrijgen wordt ook met dierenwelzijn (onder meer de huisvesting) rekening gehouden.

In het ontwerp van decreet (nu voor advies met het oog op begrotingsakkoord) wordt de volgende definitie van interventiehond voorzien: "een hond die getraind is of getraind wordt om te worden ingezet door het leger, de politie of een door de overheid erkende bewakingsonderneming, als onder andere:

- 1° patrouillehond;
- 2° detectiehond voor medische doeleinden, geld, explosieven, drugs, vermiste personen en lijken;
- 3° bewakingshond;
- 4° reddingshond."

Bij het creëren van een oplossing moet vermeden worden dat er opnieuw hondenwinkels ontstaan. Verkopers van honden voor politie en leger mogen dus uitsluitend die honden verkopen.

Een derde werf is het versterken van het lokale dierenwelzijnsbeleid. Daartoe wordt een structureel subsidiesysteem uitgewerkt dat erkende asielen ondersteunt in functie van hun professionalisering en hun opvangcapaciteit. Daarnaast komt er een uniforme vergoedingsregeling voor de opvang van in beslag genomen dieren. De huidige regelgeving voorziet weliswaar al in een vergoeding voor de opvang van in beslag genomen dieren, maar legt het initiatief daartoe bij het asiel in kwestie. Het zijn de asielen die de kosten moeten verhalen bij de eigenaar van het in beslag genomen dier. In de toekomst zal de Dienst Dierenwelzijn die verantwoordelijkheid overnemen, zodat de asielen geen risico meer lopen op wanbetaling. Asielen worden automatisch vergoed en de Dienst Dierenwelzijn verhaalt de kosten op zijn beurt bij de eigenaar.

De kosten voor de opvang van inbeslaggenomen dieren worden hierbij geïntegreerd in een ruimer systeem voor de ondersteuning van de dierenasielen. De Vlaamse overheid subsidieert momenteel nog niet rechtstreeks asielen, met uitzondering van de subsidie van 3000 euro die in het voorjaar toegekend werd. De asielen worden wel vergoed voor de opvang van door de Inspectiedienst Dierenwelzijn in beslag genomen dieren. Dit is voor de asielen een bron van inkomsten die in omvang substantieel kan zijn. Naast de subsidieregeling en de automatische vergoeding zullen asielen kunnen blijven rekenen op het digitale boekhoud- en beheersysteem Animal Shelter, op de ondersteuning via www.adopteereendier.be en op de gratis opleiding voor asielmedewerkers om zo hun asielwerking naar een hoger niveau te tillen.

Een vierde en laatste werf binnen de categorie gezelschapsdieren is het uitwerken van een fokkerijreglementering voor katten en die samen met de bestaande fokkerijreglementering voor honden, die tot voor kort nog onder het beleidsdomein Landbouw viel, onder te brengen onder het takenpakket van de Dienst Dierenwelzijn. Een consortium van de KU Leuven en de UGent is in dat verband een databank aan het ontwikkelen, met als doel de verzameling, opvolging en certificering van dierengegevens te faciliteren en aldus zicht te krijgen op de gebruikte fokmethodes

en de genetische diversiteit van jonge honden en katten. Aan de databank wordt ook een portaalsite gekoppeld waartoe zowel fokkers en dierenartsen als verenigingen en het grote publiek toegang moeten krijgen.

In tussentijd worden de nodige regelgevende initiatieven genomen voor wat betreft de fokkerijreglementering van honden en katten. Zo wordt onder meer de fokkerijreglementering van honden uit de landbouwreglementering gehaald.

Wat was de aanleiding indertijd voor een Vlaams hondenfokkerijbeleid? De BBC-documentaire 'Pedigree dogs exposed', die in 2009 werd uitgezonden door de VRT, toonde wantoestanden op het vlak van de gezondheid, het welzijn en de fokkerij van honden. Deze documentaire veroorzaakte in Vlaanderen heel wat opschudding, tot in het Vlaams Parlement toe. Enkele weken voordien had de Vlaamse Regering ingestemd met de Vlaamse fokkerijwetgeving voor rundvee, varkens, schapen, geiten, paarden, pluimvee, struisvogels, konijnen en hertachtigen. Vlaamse parlementsleden uit verschillende fracties oordeelden dat de fokkerij niet enkel voor deze diersoorten, maar ook voor de honden gereguleerd moest worden.

Hondenkweek of -kwekerij is een algemene term om de voortplanting van honden aan te duiden. De dierenwelzijnsregelgeving maakt een onderscheid tussen verschillende types kwekers: occasionele kwekers, hobbykwekers, professionele kwekers en kwekers-handelaars. Fokkerij betreft de genetica van de dieren. Fokkerij gaat in essentie over het centraal verzamelen, verwerken en certificeren van diergegevens en het volgen van fokmethoden om tot nakomelingen te komen met welbepaalde kenmerken. Fokkerij is een aanpak om de genetische diversiteit binnen bepaalde (ras)populaties te verhogen en om pups voort te brengen die niet lijden aan erfelijke aandoeningen.

C. Landbouwhuisdieren

Binnen de categorie landbouwhuisdieren werkt het beleid ten eerste naar een uitdoving van het gebruik van de zogenaamde kermispony's, met een overgangstermijn tot 31 december 2022. Het ontwerp van decreet daartoe is al ingediend bij het Vlaams Parlement. Het benodigde uitvoeringsbesluit voor de bepaling van de registratieprocedure en van de aanvraagprocedure voor het verkrijgen van een vergoeding, zal vervolgens ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering. Er heeft ook al overleg plaatsgevonden met de betrokken uitbaters.

De minister hoopt snel tot een uitdoofbeleid te kunnen komen, mits een compensatieregeling en goede dialoog met de sector die voornamelijk uit families bestaat. Met voorliggend ontwerp van decreet wordt een verbod en een uitdoofbeleid ingesteld voor het gebruiken van alle paardachtigen in paardencarrouzels op kermissen en aanverwante evenementen (festivals, jaarmarkten of feesten).

Ten tweede komt er een aanpassing van de normen voor de huisvesting van fokkonijnen voor vleesproductie. Het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering ter zake is klaar en principieel goedgekeurd. Vanaf de notificatie bij de Europese Commissie op 17 september 2020, op advies van de Raad van State, geldt er een status-quoperiode gedurende drie maanden. Na afloop van deze periode kan het besluit definitief goedgekeurd worden. Na publicatie treden de nieuwe normen onmiddellijk in werking voor nieuwe bedrijven. In bestaande bedrijven zal dan weer een overgangstermijn gelden en treden de nieuwe normen voor de huisvesting van wachtvoedsters en mannelijke fokkonijnen enerzijds en voor de huisvesting van voedsters anderzijds respectievelijk in werking op 1 januari 2021 en 1 januari 2025.

Ten derde, wat pelsdierkwekerijen en foie-grasproducenten betreft is het decretale proces al afgerond: het verbod is in werking getreden op 5 mei 2019 en de

overgangstermijn loopt op 30 november 2023 ten einde. Acht pelsdierhouderijen hebben ondertussen al aangegeven hun werkzaamheden eerder te zullen stopzetten. De aanvragen voor vergoeding vanuit de sector worden onafhankelijke behandeld door de landcommissies conform de procedure vervat in het Landinrichtingsdecreet. In Nederland worden de sluitende bedrijven per dier vergoed. Vlaanderen heeft een goede regelgeving, meent de minister.

Het einde van de onverdoofde chirurgische castratie van biggen, een vierde doelstelling, is een moeilijker verhaal, erkent minister Ben Weyts. Biggen worden gecastreerd om berengeur te voorkomen, een onaangename geur die het vlees voor consumenten oneetbaar maakt en in een exportgerichte sector als de Vlaamse varkenshouderij dus te vermijden. De Europese principesverklaring voor alternatieven voor chirurgische castratie van varkens (de zogenaamde 'Verklaring van Brussel') voorzag een einde aan de chirurgische castratie van varkens tegen 2018. Dat is echter niet haalbaar gebleken. Mogelijke alternatieven zijn chirurgische castratie onder lokale of algehele verdoving (dat laatste is niet altijd zo dier- of milieuvriendelijk). Voor verdoving is echter de tussenkomst van een dierenarts vereist, zoals geregeld in de wet op de uitoefening van de diergeneeskunde, wat ook een extra kost met zich meebrengt. Het gebruik van verdoving is gezien de omvang van de sector – in Vlaanderen zijn er ongeveer 5600 varkenshouderijen – bovendien moeilijk controleerbaar.

Minister Ben Weyts is zelf voorstander van immunocastratie, waarbij de ontwikkeling van de teelballen via vaccinatie wordt tegengegaan, of van het plaatsen van een controlesysteem aan de slachtlijn dat berengeur bij intacte beren kan detecteren. Over beide opties is heel wat wetenschappelijk onderzoek verricht en voor de Vlaamse markt wordt ook al met deze technieken gewerkt. Op het vlak van de export zijn er echter nog hinderpalen. Buitenlandse afnemers staan terughoudend tegenover immunocastratie, door hormoonschandalen uit het verleden. De detectie van berengeur bij intacte beren is dan weer niet onfeilbaar. In Duitsland wordt castratie verplicht via verdoving vanaf 2021. Het is afwachten: in het verleden is Duitsland al teruggekomen op dergelijke aankondigingen. De Duitse verplichting zou wel gevolgen hebben voor de Vlaamse export.

Een vijfde doelstelling op het vlak van landbouwdieren is het verbod op onverdoofd slachten, ook bij religieuze slachtingen. Sinds 1 januari 2019 is onverdoofd slachten verboden in Vlaanderen, met één noemenswaardige uitzondering: bij runderen is de techniek van post-cut stunning voorlopig toegelaten, zolang niet zeker is dat de omkeerbare verdoving via een niet-penetrerend penschiettoestel of elektro-narcose ook bij volwassen runderen toepasbaar is. Wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat de omkeerbare verdoving werkt bij kalveren. Voor volwassen runderen was verder onderzoek nodig. De eindconclusie van een rapport in opdracht van de minister uitgevoerd, schuift zowel het niet-penetrerend penschiettoestel als de 'alleenkop' elektronarcose voor de reversibele bedwelming van volwassen runderen tijdens de rituele slacht naar voren. Nu moet aan de sector aangetoond worden dat het operationeel mogelijk is, met respect voor het dierenwelzijn. Dat is voor de minister de volgende optie.

Het beleid streeft verder ook naar een uitfasering van de kooisystemen in de pluimveehouderij. Aangezien het echter om een omvangrijke sector gaat, wordt wel eerst onderzocht wat de economische impact daarvan zou zijn. De oplevering van de studie wordt eind 2021 verwacht. Sinds 1 januari 2012 geldt er een verbod op zogenaamde batterijkippen. Sindsdien geldt er een verplichting om minimaal te voorzien in 'verrijkte kooien'.

D. Dierentuindieren

Voor dierentuindieren werd een studieopdracht uitgeschreven voor de herziening van de minimumnormen voor het houden van zoogdieren in dierentuinen. De studie wordt gecoördineerd door Odisee maar met input van verschillende experts. Dit onderzoek werd zo goed als afgerond. De volgende stap is het vragen van een formeel advies aan de Vlaamse Dierentuinencommissie. Op basis daarvan kunnen daarna de minimumnormen worden aangepast.

De studieopdracht naar de herziening van minimumnormen voor het houden van vogels in dierentuinen wordt in een latere fase in 2021 opgestart.

E. Proefdieren

Wat betreft proefdieren is de belangrijkste doelstelling het stimuleren van alternatieven voor proeven op dieren. De kern van het Europees wetgevend kader is het 3V-principe, dat staat voor vervangen, verminderen en verfijnen. Het gebruik van levende dieren in onderzoek moet zoveel mogelijk vermeden worden, het aantal gebruikte dieren moet tot een minimum beperkt worden en elke vorm van pijn, lijden, angst en blijvende schade bij de dieren die toch gebruikt worden in proeven moet voorkomen of tot een minimum beperkt worden. Proeven op dieren zijn niet altijd te vermijden.

Om dierproeven te kunnen vervangen door proeven waarbij geen levende dieren gebruikt worden, moeten geschikte alternatieven bestaan. De minister stimuleert derhalve de ontwikkeling van alternatieve methoden.

Ten tweede werd tijdens de vorige legislatuur het project RE-Place opgestart. De minister wil dit ruimer uitdragen in een Europese context. Het doel van dit project is om informatie over alternatieve methoden voor dierproeven te verzamelen in een centrale databank. Zo wordt deze informatie vlotter toegankelijk voor onderzoekers binnen en buiten Vlaanderen. Dat project beoogt de maximale ontsluiting van kennis over alternatieven voor dierproeven en over onderzoeksprojecten die met dierproeven gewerkt hebben. Zo kunnen onderzoekers perfect nagaan of het doel van hun onderzoek ooit al eens eerder onderwerp is geweest van een onderzoek en of ze tijdens hun onderzoek gebruik kunnen maken van een alternatief voor dierproeven. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft zich ondertussen bij RE-Place aangesloten, alsook enkele onderzoeksinstellingen. De Europese Commissie toont interesse. Er werd ook samenwerking met Nederland opgestart in het kader van het RE-Place project. De ontwikkelingen worden opgevolgd door de Nederlandse deskundige die deel uitmaakt van de stuurgroep die het RE-Place project begeleidt. De RE-Place databank is online en is terug te vinden op <https://www.re-place.be/nl/database>.

Ten derde versterkt de minister de ethische commissies en dierenwelzijnscellen op basis van een evaluatie. Elk laboratorium moet aangesloten zijn bij een ethische commissie die alle projectaanvragen waarbij men proefdieren wil gebruiken, evalueert. Een project kan pas uitgevoerd worden nadat het werd goedgekeurd door de ethische commissie. De ethische commissie speelt dan ook een heel belangrijke rol in het toezicht op de naleving van het 3V-principe.

Daarnaast moet elk laboratorium een dierenwelzijnscel hebben die advies geeft over de verzorging en huisvesting van de proefdieren in het laboratorium.

Er werd een onderzoeksopdracht uitgeschreven voor het "Uitwerken en toepassen van een evaluatietool voor de werking van de Vlaamse ethische commissies dierproeven". Onder meer de samenstelling van de ethische commissies zullen worden

geëvalueerd. De opdracht is van start gegaan op 1 mei 2020. Eind 2021 zal ze opgeleverd worden.

Ten vierde worden ook nieuwe mandaten toegekend bij de Vlaamse Proefdierencommissie. De Vlaamse Proefdierencommissie heeft een ruime adviesbevoegdheid in het kader van het houden, verzorgen en gebruiken van proefdieren. Het mandaat van de leden van de huidige commissie is ingegaan op 1 april 2017, voor een periode van vier jaar en loopt met andere woorden in 2021 af. Voor de einddatum van de huidige mandaten zullen nieuwe mandaten toegekend worden.

1.2.2. SD 2: Ontwikkelen van een efficiënte sensibiliseringsstrategie met een visie op lange termijn

Het beleid werkt in eerste instantie aan een sensibilisering op maat van alle diergroepen. Uit de vele pv's die worden opgemaakt en de vele tussenkomsten van de Dienst Dierenwelzijn leidt de minister af dat sensibilisering een permanente opdracht is, zeker nu in coronatijden mensen geneigd zijn een huisdier in thuis te halen. Mensen moeten zich altijd bewust zijn en vooral blijven van hun verantwoordelijkheden als ze dieren in huis nemen. Sensibilisering is dan ook een permanente opdracht waarbij de gebruikte kanalen en ingezette middelen moeten aangepast zijn aan de te brengen boodschap en de doelgroep. Op de website van huisdierinfo.be is veel huisdierinfo per diersoort beschikbaar. Met de huisdierwijzers kunnen mensen beter inschatten wat elk dier nodig heeft en wat mogelijke problemen zijn.

Naar analogie met het Nederlandse 'Beter Leven' werkt Vlaanderen ook aan een centraal keurmerk of dierenwelzijnslabel. Dat project bevindt zich nog in een beginfase: momenteel wordt vooral ingezet op het creëren van een draagvlak en het zoeken naar mogelijke partners. Hoe meer sterren op een verpakking, hoe diervriendelijker het product werd geproduceerd.

Een voorbeeld van een specifieke sensibiliseringscampagne is de oproep van ministers Ben Weyts en Bart Somers om in de eindejaarsperiode vuurwerk te beperken tot één centrale plaats of om bij voorkeur geen vuurwerk af te steken. Dat is zowel in het licht van de COVID-19-crisis als vanuit het oogpunt dierenwelzijn te verkiezen. De Vlaamse Regering kan zelf geen verbod opleggen; het zijn de provinciegouverneurs die daartoe stappen moeten zetten. Het lijkt er wel op dat die laatste de oproep van de minister zullen volgen en dat zou heel wat onnodig dierenleed kunnen vermijden.

1.2.3. SD 3: Waken over een kordaat controle- en handhavingsbeleid

Het controlebeleid dekt alle geledingen van de dierenhandel en -houderij. Minister Ben Weyts wil vooral inzetten op digitalisering, omdat er achterstand in te lopen is. Daarnaast is de Dienst Dierenwelzijn gestart met een eigen controlesysteem op slachthuizen, naast het federale controlesysteem, door zelfstandige dierenartsen in te zetten om dierenmishandeling daar tegen te gaan.

2. Bespreking

2.1. Ludwig Vandenhove

Ludwig Vandenhove vindt het positief dat de minister in zijn inleiding naar corona verwijst. De relatie met corona is overal aanwezig. Dat bewijzen ook de vragen van de collega's over de nertsenkwekerijen (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2020-21, nr. 638, 649 en 665). Ook de link tussen landbouw en dierenwelzijn is niet te ontkennen.

De minister verricht puik werk. Er valt niet te ontkennen dat de beleidskredieten sedert de overheveling naar Vlaanderen verachtvoudigd zijn.

Het lid verwijst naar een passage uit de BBT (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 13-H/1, blz. 3) van minister Ben Weyts. Daarin staat dat de minister uitkijkt naar het Belgische EU-voorzitterschap in 2024, om dan een aantal zaken hoog op de Europese politieke agenda te zetten. Hopelijk duurt het echter niet tot 2024 vooraleer een aantal zaken gerealiseerd worden, bijvoorbeeld het aan banden leggen van dieren-transport over lange afstanden, bij uitstek een Europese aangelegenheid.

Het is goed dat de minister voor de uitwerking van de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn niet in een vacuüm werkt, maar net samenwerkt met de sector en ook naar het buitenland kijkt. Is de minister ook van plan om in één beweging de bestraffing van inbreuken op de dierenwelzijnsregelgeving te evalueren en te actualiseren? Hij verwijst naar het pijnlijke incident van een jogger die een hondje heeft gedood. Is het niet nuttig om wanneer zich iets dergelijks voordoet, uit te kijken naar zwaardere straffen? Er moet al een minimum duur van gevangenisstraf uitgesproken worden vooraleer iemand effectief in de gevangenis terecht komt.

Eveneens een goede zaak is het verhogen van de transparantie over de aanvoer van honden en katten uit het buitenland. Maar is daarover al concreet overleg gepleegd met andere landen en met de federale overheid? Er blijven signalen komen dat er te weinig handhaving is op illegaal transport van puppy's, wat strikt genomen een federale bevoegdheid is maar met repercussies voor dierenwelzijn in Vlaanderen.

Verder onderschrijft Ludwig Vandenhove de doelstellingen voor assistentiehonden en honden voor politie en leger, en ook voor de subsidiëring van dierenasielen. Hij hoopt dat er voor dat laatste vlug duidelijkheid zal zijn. Dat het subsidiebedrag zal afhangen van de professionaliteit en opvangcapaciteit, is logisch, maar het al dan niet gebruiken van Animal Shelter voor de boekhouding en bedrijfsvoering mag geen doorslaggevende factor worden, vindt het lid. Sommige dierenasielen hebben niet gewacht op Animal Shelter om zelf professioneel te automatiseren.

Wat de uniforme vergoedingsregeling voor de opvang van dieren betreft, vraagt Ludwig Vandenhove zich vooral af of het systeem van jaarlijkse betalingen herzien kan worden, zodat een asiel geen jaar moet wachten op de middelen om dieren op te vangen. En wat gebeurt er als de eigenaar van een in beslag genomen dier de Dienst Dierenwelzijn weigert te betalen voor gemaakte kosten? Krijgt het asiel dat het dier in kwestie opvangt dan nog steeds zijn vergoeding? Verder kreeg het lid graag concrete bedragen over het Vlaamse Dierenwelzijnsfonds.

De dierenpolitie is een lokale aangelegenheid. Het lid vraagt dat de dierenpolitie desondanks een plaats krijgt in het kader van de globale handhaving vanuit Vlaanderen door Vlaams minister Zuhair Demir van Justitie, in samenwerking met steden, gemeenten en politiezones.

Positief is de uitdoving van het gebruik van paarden en pony's op kermissen enzovoort, maar het lid hoopt op een vlotte vergoeding van de betrokkenen. Hij vraagt ook om de aanpassing van de huisvesting voor fokkonijnen voor vleesproductie te laten opschieten. Gezien de coronarisico's moet bekeken worden of de nertsenkwekerijen niet sneller gesloten moeten worden.

Inzake de onverdoofde chirurgische castratie van biggen is de vraag vooral hoeveel overleg er nog nodig is met de landbouwsector voor er doorbraken gerealiseerd worden. Hij dringt aan op een oplossing. Ook voor de verplichte verdoving van volwassen runderen dringt hij aan op vooruitgang.

In verband met de kooisystemen in de pluimveehouderij had de minister laten verstaan dat er een economische impactstudie loopt, maar wat als die studie een negatief beeld schetst? Moet het dierenwelzijn dan wijken? De overheid moet soms ook los van de economische impact durven op te treden. Uiteraard moeten de mensen financieel vergoed worden.

Ludwig Vandenhove is het beleid inzake dierenproeven goed gezind, al vindt hij dat er naar Nederlands voorbeeld met deadlines gewerkt zou moeten worden. Bij de evaluatie van de ethische commissies zou de minister misschien ook kunnen overwegen om vertegenwoordigers van de Dienst Dierenwelzijn of zelfs van dierenrechtenorganisaties in die commissies plaats te laten nemen.

Ook voor het onderbrengen van de fokkerijreglementering voor katten en honden bij Dierenwelzijn vraagt de spreker snel vooruitgang te maken, onder meer met een databank. Wat zal Vlaanderen ondernemen om zich minder onafhankelijk te maken van de import van honden en katten?

De spreker benadrukt dat niemand gekant is tegen sensibilisering, maar controle en handhaving zijn een noodzakelijk sluitstuk.

Ludwig Vandenhove steunt de ontwikkeling van een keurmerk. Hij pleit daarbij voor samenwerking met andere domeinen, Landbouw voorop, en voor de ontwikkeling van een zo breed, duidelijk en eerlijk mogelijk label.

Wat handhaving en controles in slachthuizen betreft hoopt hij dat er maximaal wordt samengewerkt met andere diensten, zoals het FAVV, zodat er geen dubbel werk gebeurt. De handhaving moet ook maximaal geïntegreerd worden in het nieuwe, horizontale handhavingsbeleid onder leiding van Vlaams minister Zuhair Demir van Justitie. Wordt het in dat verband trouwens niet eens tijd om de laatste veemarkt in Vlaanderen, in Rekkem, te sluiten?

Ten slotte, kan de minister in overleg met de minister van Welzijn kijken of er iets gedaan kan worden voor mensen in armoede die moeite hebben om hun dier op een deftige manier te onderhouden?

2.2. Sofie Joosen

Sofie Joosen ziet in de sterk toegenomen middelen een erkenning van het belang van dierenwelzijn. Vlaanderen neemt het voortouw en daar mag het trots op zijn.

Een element dat Sofie Joosen wil uitlichten is het mogelijke verbod op vuurwerk. Lokale besturen hebben de laatste jaren al heel wat inspanningen geleverd om op dat vlak hun verantwoordelijkheid te nemen, maar het is goed dat minister Ben Weyts en minister Bart Somers in coronatijden een oproep gelanceerd hebben voor een algemeen verbod. Hebben alle provinciegouverneurs daar ondertussen op gereageerd? Zo ja, hoe? En hoe zit het met de verkoop van vuurwerk, een federale aangelegenheid?

2.3. Els Sterckx

Els Sterckx weet dat er bij de inspectiedienst één openstaande vacature is. Komen er nog meer vacatures om de inspectiedienst te versterken en zo voldoende controlemogelijkheden op de naleving van de Dierenwelzijnswet te creëren? Recentelijk kwamen er verschillende inbreuken tegen dierenwelzijn aan het licht in verschillende slachthuizen. Controle is dus hoognodig. Voor de slachthuizen voorziet de minister 3 miljoen euro werkingsmiddelen; daarmee zullen de inspecteurs niet betaald worden. Hoeveel budget wordt er uitgetrokken voor de betaling van de 59 externe dierenartsen voor de controle in de slachthuizen? Inspectie en

handhaving zijn in elk geval prioritair, want de meldingen van verwaarlozing en mishandeling nemen jaar na jaar toe. Enkel een gedegen controle op de naleving van de regelgeving kan dat tegengaan. Daarbij mag digitalisering niet vergeten worden. Dat zal immers toelaten om meldingen sneller en beter op te volgen en ook recidive in kaart te brengen.

Het keurmerk of dierenwelzijnslabel is een goede zaak en zal goed onthaald worden door de consument. De minister zou daartoe echter een private vzw oprichten die niet hoeft te rapporteren aan de Vlaamse overheid. Hoe wil de minister de dier-vriendelijkheid van dat label dan controleren?

Wanneer zal de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn klaar zijn? Is 2024 een realistische streefdatum?

De minister wil toezien op de invoer van honden uit het buitenland, deels via controles ter plaatse. Hoe ziet hij dat concreet? Eerder gaf de minister al aan dat controleren ter plaatse zeer moeilijk zou zijn. Er staat een eerste overleg gepland met de Tsjechische dierenwelzijnsautoriteiten. Wanneer komt er overleg met de andere landen van waaruit veel honden naar Vlaanderen komen? De aanpak van broodfok zou in elk geval een van de prioriteiten moeten worden van het Vlaamse dierenwelzijnsbeleid.

2.4. Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe vindt het belangrijk dat er een rationeel dierenwelzijnsbeleid wordt gevoerd met een warm hart voor dieren. Ze is tevreden dat Vlaanderen een voortrekkersrol speelt en om zaken op de Europese agenda probeert te zetten, met respect voor het level playing field.

Wat de uitfasering van de kooien voor pluimvee betreft, moet rekening worden gehouden met de financieringslasten van vele bedrijven als gevolg van het verbod uit 2012 op de klassieke legbatterijen. Het is een goede zaak dat er een impactstudie bij ILVO is besteld en dat nadien het overleg zal worden opgestart.

Gwenny De Vroe is geen fan van undercoverbeelden. De overheid en de controle-diensten moeten ervoor zorgen dat die beelden in de toekomst overbodig worden. Vaak is immers niet duidelijk wie die beelden gemaakt heeft, en waar en wanneer. Het is belangrijk dat daar duidelijkheid over is. Na de heel ingrijpende beelden destijds uit bepaalde slachthuizen is een convenant gesloten tussen de Dienst Dierenwelzijn en FEBEV waarin tal van maatregelen werden opgenomen. Heel wat slachthuizen hebben daar werk van gemaakt. Zo worden nu camerabeelden gemaakt die kunnen worden opgevraagd en bekeken door het departement. Uit het antwoord van de minister op een schriftelijk gestelde vraag (zie bijlage 2) blijkt dat de slachthuizen effectief 63 controles kregen, wat goed is, maar ook dat die beelden nog nooit zijn opgevraagd. Waarom heeft de Dienst Dierenwelzijn nog geen beeldfragmenten opgevraagd? De spreker vindt dit een mankement in de controle.

GAIA heeft al gereageerd op de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn maar het is ook belangrijk dat alle andere organisaties input kunnen geven, zoals slachthuizen, de transportsector en landbouworganisaties. Gwenny De Vroe dringt er bij de minister op aan die input te vragen. Ze vraagt ook de input van GAIA aan de commissieleden te bezorgen.

Gezien de COVID-19-problematiek moet het dossier van de pelsdierhouderijen snel en goed worden aangepakt met een correcte vergoeding voor de betrokken acht bedrijven. Het enige bedrijf dat nog aan dwangvoeren doet, moet daar tegen november 2023 mee stoppen. Beoogt de minister daar een vervroegde sluiting?

Gweny De Vroe is vragende partij voor een zo snel mogelijke omvorming van de Vlaamse DMO's naar een vliegende brigade. Het moet afgelopen zijn met aangekondigde controles, dat staat ook in het regeerakkoord. Er is nood aan onaangekondigde controles.

In het antwoord op de schriftelijk gestelde vragen (zie bijlage 2) stond dat het aantal controle-uren zou worden aangepast aan het budget indien blijkt dat dit ontoereikend is. Momenteel hebben 59 dierenartsen een contract getekend. Zijn er nog slachthuizen die geen DMO's toegewezen hebben gekregen?

Wat honden en katten betreft en meer bepaald de broedfok, is Gweny De Vroe voorstander van strenge controles van alle actoren op een evenwaardige brede manier: de professionele en gelegenheidsfokkers, de officiële en illegale fokkers, en ook de facebookgroepen. Ze vraagt de minister hoe hij kordaat de strijd zal aangaan tegen de illegale fok en stelt voor dat het departement bedrijven die na een controle goed zijn bevonden, een label of een spreekwoordelijke pluim geeft. Het is belangrijk dat zo'n positieve campagne wordt uitgestippeld die zichtbaar is voor het brede publiek. Wie een hond of kat wil kopen, kan dan zien welk bedrijf een goed beoordeling heeft gekregen.

Wat proefdieren betreft, moeten grote stappen vooruit worden gezet. De spreker kijkt uit naar de resultaten van de ronde tafel ter zake. Kan de minister de commissie op de hoogte houden over de timing, de deelnemers en het opzet? Het lid pleit voor regelmatige gedachtewisselingen daarover.

De minister heeft de intentie geuit om producten te verbieden die niet voldoen aan wettelijke eisen voor het houden en verzorgen van dieren. Welke producten zullen nog worden verboden en hoe zal dit worden gedetecteerd en gecontroleerd?

Gweny De Vroe geeft aan dat het lespakket over dierenwelzijn voor kinderen 'Oog in oog' niet bij alle directies bekend is en pleit dan ook voor de nodige acties.

Wat het meldpunt dierenwelzijn betreft, vraagt Gweny De Vroe een initiatief ten aanzien van de lokale besturen. Zij heeft immers vastgesteld dat mensen die zich engageren voor dierenwelzijn in de gemeenten vaak niet op de hoogte zijn van dat meldpunt. Zij vraagt de minister dit beter bekend te maken en de gemeenten te verzoeken dit op te nemen in hun gemeentebereichten.

De spreker vraagt tot slot een totaaloverzicht van de aanstellingen van referentieagenten dierenwelzijn in elke politiezone. Welke stappen zal de minister zetten voor samenwerking met federaal minister Annelies Verlinden van Binnenlandse Zaken?

2.5. Allessia Claes

Allessia Claes beklemtoont dat Vlaanderen blijft inzetten op dierenwelzijn, wat ook blijkt uit de budgetten.

De coronacrisis heeft ook een invloed op dierenwelzijn. Zo mochten dierenasielen en dierenparken geen bezoekers meer ontvangen, wat onder meer een financiële impact heeft. Als dit blijft aanhouden volgend jaar zal bijkomende steun misschien nodig zijn. Over de coronabesmettingen in nertsenkwekerijen werd uitvoerig gedebatteerd tijdens de vragen om uitleg zonet (*Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2020-21, nr. 638, 649 en 665).

Met de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn is het de bedoeling te evalueren en te herschrijven en eruit te halen wat voorbijgestreefd is. De minister had het over een kaderwet. Onlangs werd met Vlaams geld een leerstoel dierenwelzijn opgericht

in een samenwerking tussen KU Leuven en UGent. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2020-21, nr. 840) bleek dat noch deze leerstoel noch de Universiteit van Antwerpen zou worden betrokken bij de codex. Was dat eerder al beslist? Waarom worden zij op geen enkele manier betrokken?

Allessia Claes is tevreden dat strenger zal worden toegezien op de broedfok en dat wordt samengewerkt met andere landen. De minister gaat in gesprek met Tsjechië hoewel ze geen vragende partij zijn. Gebeurt dit dan op initiatief van de minister en wanneer?

De spreker is ook blij met het verstrengde toezicht op de import van honden én van katten. Wat de regelgeving over het fokken van honden en katten betreft, is de verschuiving van Landbouw naar Dierenwelzijn een logische stap. De minister heeft KU Leuven en UGent opdracht gegeven onderzoek te doen om tot een toegankelijke databank en portaalsite te komen. Wanneer start die opdracht?

Ongeveer 130 erkende dierenasielen hebben het afgelopen jaar voor het eerst een subsidie van 3000 euro aangevraagd. Voor de subsidiëring wordt nu een structureel kader uitgewerkt. Op welke wijze? Belangrijk daarbij is administratieve rompslomp te vermijden. Vraag is ook of die subsidie onmiddellijk wordt uitbetaald of jaarlijks wordt bekeken.

Het dierenwelzijnslabel zal een privaat, onafhankelijke label zijn. Daartoe zal een vzw worden opgericht. De minister heeft opdracht gegeven om de praktische uitwerking te organiseren. Allessia Claes wil daar graag uitleg over en is benieuwd naar de reactie van de sector.

2.6. Meyrem Almaci

Volgens *Meyrem Almaci* heeft corona terecht de nodige ruimte gekregen in de inleiding van de minister. Veel mensen voelen zich eenzamer en hebben behoefte aan een huisdier, waardoor het aantal huisdieren gevoelig is gestegen. Over hoeveel bijkomende huisdieren gaat het? In de zoektocht naar het vaccin is ook het aantal proefdieren gestegen.

Meyrem Almaci vraagt naar de timing van de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn. Is die timing 2024 of eerder? Artikel 1 van de Brusselse codex bepaalt dat dieren levende wezens zijn met gevoel. Dat houdt een aantal complicaties in voor de wijze waarop met huisdieren, proefdieren en veeteelt wordt omgegaan. Zullen de Waalse en Brusselse codexen die op een aantal vlakken concreter of vooruitstrevender zijn, worden meegenomen in de oefening?

De minister wil het voortouw nemen in Europa. Dat is absoluut toe te juichen, maar vraag is op welke punten. Uit de inleiding van de minister blijkt dat veetransporten alvast kunnen worden afgevinkt maar staan ook broedfok en het debat over proefdieren op het lijstje? Ze hoop dat broedfok zeker meegenomen wordt want in Oost-Europese landen gebeuren nog steeds ernstige inbreuken op dierenwelzijn. De minister haalt verder aan dat hij voor dierproeven botst op Europese richtlijnen.

Wat de aanpassing van het uitdoofbeleid van de nertskwekerijen betreft, hoopt Meyrem Almaci dat de minister door corona zal durven doorzetten.

De operationele doelstelling 9, Toewerken naar het einde van de onverdoofde chirurgische castratie van biggen, blijft zeer vaag wat de hinderpalen betreft. De spreker wil daar graag inzicht in krijgen. Gaat het over het aantal dieren, het soort handeling, de neveneffecten? Zij wil weten waarom men daar na tien jaar niet verder is geraakt.

Voor de proefdierencommissie moeten binnenkort nieuwe leden worden gekozen. Het gaat over achttien leden waarvan er twaalf uit de proefdierensector komen. Meyrem Almaci heeft geen probleem met de expertise van die leden maar vraagt zich af of die samenstelling geen onderwerp van debat kan zijn. Is er geen evenwicht mogelijk met meer leden uit een andere invalshoek? Zij wil ook graag weten welke stappen al zijn gezet in de uitfasering van proeven op primaten.

Wat het dierenwelzijnslabel betreft, zal een vzw instaan voor de praktische uitwerking. Het rapport van Piet Vanthemsche daarover was klaar in september 2019. Zij wil graag inzicht krijgen in de resultaten van dat onderzoek. Hoe zal de vzw daarmee aan de slag gaan? Wat betekent dit voor Vlaanderen en buiten Vlaanderen? Want veel dieren die hier worden gekweekt, worden geëxporteerd.

Er bestaat een spanning tussen het erkennen van dieren als levende wezens met gevoel en de steeds grotere schaal waarop dieren voor consumptie worden gekweekt. Er wordt steeds meer megastallen vergund. Na de verlening van de vergunning voor brandveiligheid bijvoorbeeld, gebeurt daar geen controle meer op. Bij schaalvergroting stijgt het risico op inbreuken op dierenwelzijn. Stalbranden zijn daarbij een heel specifiek gegeven en vragen extra aandacht. Welk beleid zal de minister ter zake voeren en hoe zal hij dat spanningsveld economie versus dierenwelzijn aanpakken?

Meyrem Almaci herhaalt haar suggestie om met de commissie Landbouw van gedachten te wisselen over die schaalvergroting. Landbouw en dierenwelzijn zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat debat moet worden gevoerd vanuit de bezorgdheid over dierenwelzijn en vanuit de bezorgdheid voor economisch welzijn.

2.7. Tinne Rombouts

In het regeerakkoord werd ten aanzien van de dierenasielen het engagement opgenomen om een ondersteunend financieringsbeleid uit te werken. Het kader daarvoor moet beter worden gedefinieerd. In de antwoorden op de schriftelijke vragen (bijlage 2) staan al een aantal elementen die daarin verwerkt zouden kunnen worden. *Tinne Rombouts* vraagt aandacht voor de regionale spreiding. De dierenasielen zijn volgens haar het sluitstuk van het dierenwelzijnsbeleid.

Als de dierenasielen wordt gevraagd om in beslag genomen dieren op te vangen, moeten ze nu de gemaakte kosten terugvorderen van de eigenaar, voor zover dat al kan. *Tinne Rombouts* meent begrepen te hebben dat de Dienst Dierenwelzijn vandaag reeds de kosten voor de dierenasielen kan terugvorderen, maar dat het niet altijd wordt gedaan. Neemt de Dienst Dierenwelzijn steeds het initiatief om de kosten te financieren en deze terug te vorderen van de eigenaar? Indien niet, waarom niet? *Tinne Rombouts* vindt dat de Vlaamse overheid dat in de toekomst op zich moet nemen.

Er moet niet enkel naar de in beslag genomen dieren worden gekeken, meent de spreker, maar ook naar de algemene noden. De financieringsbron moet in kaart worden gebracht om te weten hoe aan de algemene noden kan worden tegemoetgekomen, om zo te komen tot kwaliteitsvolle dierenasielen. Niet dat die er vandaag niet zijn, maar ze moeten ook duurzaam kunnen worden uitgebouwd.

Het fokkerijbeleid voor honden en katten zal worden ondergebracht bij de Dienst Dierenwelzijn. Heel belangrijk daarbij is de opvolging van de genetische overdracht. Zo kan de gezondheid van de dieren worden gewaarborgd. Nu wordt het bij Landbouw weggetrokken. Het lid hoopt dat de kennis over de landbouwhuisdieren, waar Vlaanderen ook in vergelijking met de buurlanden heel ver in staat, wordt benut bij het uitwerken van het traject. Bij de landbouwhuisdieren worden de

vader- en moederdieren steeds in beeld gebracht in het paspoort. Bij de huisdieren is dat nog niet zo. Daar valt nochtans heel veel informatie uit te halen, en is heel belangrijk voor de genetische bepaling. Tinne Rombouts hoopt dat het traject in nauw overleg met de sector wordt uitgewerkt en dat de kwaliteitslat ook voor ingevoerde honden hoog wordt gelegd. Er worden nog steeds heel veel dieren ingevoerd. Het is goed dat de eigen fokkerij streng wordt opgevolgd, maar dan moet dat ook gelden voor de ingevoerde dieren. Zo kan er een gelijk speelveld worden gegarandeerd.

Tinne Rombouts stelt vast dat dit traject vier jaar zal duren, met weliswaar tussentijdse rapporten. Zij wil weten of er ook tussentijdse doelstellingen werden vastgelegd.

De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn werd gevraagd om mee te werken aan het traject van de codex. Minister Ben Weyts wil hen horen, maar wil hen niet de volledige tekst voorleggen. Wat is hiervan de achtergrond?

Met betrekking tot de slachthuizen stelt Tinne Rombouts vast dat er al 59 contractanten zijn. Zij kunnen ongeveer 3 uur per slachthuis aanwezig zijn. Er werden voorheen andere aantallen genoemd. Wat is daar de stand van zaken? Wanneer verwacht minister Ben Weyts dat er vliegende inspecties kunnen gebeuren in plaats van de aangemelde aanwezigheid?

Hoe staat het met de studie over het dierenwelzijnslabel? Wat zijn de resultaten, de sterktes, de zwaktes? Welke visie wordt nagestreefd? Er wordt verwezen naar het systeem van Nederland, maar Tinne Rombouts gaat ervan uit dat er geen copy-paste mogelijk is. Daar zijn immers ook een aantal zwaktes.

De overheid voert een onderzoek naar het dierenwelzijnslabel, maar kijkt vervolgens naar een private organisatie om te labelen, zonder regulering. Het lid vindt het eigenaardig dat de overheid aan private organisaties, zelfs private dierenwelzijnsorganisaties, vraagt om de sector te controleren. In welke mate werden de landbouworganisaties zelf hierbij betrokken? Zijn zij vragende partij hiervoor? Hoe wordt dat aangebracht bij de dierenrechtenorganisaties? Ofwel komen die labels en keurmerken vanuit het regulerend kader, ofwel komen ze uit de sector zelf. Welke visie heeft minister Ben Weyts hierop? Wat is de mogelijke win-win van het dierenwelzijnslabel, ook voor de afzetmarkt, de inkomsten voor de landbouwsector enzovoort.

Sensibilisering blijft een continue opdracht. De minister verwees naar campagnes op bussen en trams, en ook naar de website. De spreekster stelt vast dat tijdens de coronatijd niet sterker werd gesensibiliseerd, terwijl er signalen kwamen van de dierenasielen dat er 'coronadieren' aan het binnenkomen zijn. Mensen die meer thuis moeten zijn, doen meer impulsaankopen van huisdieren en stellen nadien vast dat het moeilijk is om ervoor te zorgen. Kan de minister in deze periode een tandje bijsteken wat sensibilisering betreft? Heeft minister Ben Weyts duidelijke signalen over meer impulsaankopen en een groter aantal aangemelde dieren in de asielen?

Uit de antwoorden op de schriftelijke vragen (bijlage 2) maakt Tinne Rombouts op dat het aantal controles in 2020 zeer laag was. Zij veronderstelt dat dit de komende maanden niet zal worden opgetrokken tot het niveau van de voorbije jaren. Wat is hiervan de oorzaak? Het lid veronderstelt dat ook hier de impact van corona speelt. Zijn in coronatijd zaken minder gevoelig geworden waardoor minder nood aan controle is? Of zijn de inspectiediensten gewoon minder actief geweest op het terrein?

Meyrem Almaci had het over de schaalvergroting in de landbouw. Tinne Rombouts betreurt de teneur van die tussenkomst. Zij suggereert om onderzoekscentra te

bezoeken en in overleg te gaan met de sector. Volgens haar is er geen rechtlijnige correlatie tussen schaalgrootte en dierenwelzijn. De landbouwsector monitort en onderzoekt wel degelijk het dierenwelzijn. Nergens anders wordt dit zo secuur en innovatief gemonitord als in de onderzoekscentra, aldus Tinne Rombouts.

2.8. Antwoord van minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* schaart zich achter de vaststelling dat opnieuw heel wat bijkomende middelen zijn binnengehaald.

Het zou onuitgegeven zijn indien het Europese voorzitterschap in 2024 een aanleiding kon zijn om dierenwelzijn voor het eerst als een Europees thema naar voren te schuiven. De minister vindt dat van cruciaal belang. Ondertussen probeert hij al bij de Europese Commissie en het Europees Parlement te lobbyen, bijvoorbeeld in verband met de proefdieren en de langeafstandstransporten. België behoort, samen met Duitsland, Nederland, Denemarken en enkele anderen, tot een voortrekkersgroepje dat die thema's op de agenda probeert te krijgen.

De langeafstandstransporten, zeker naar landen buiten de EU, zijn in Vlaanderen minimaal en uitzonderlijk. De minister probeert ervoor te zorgen dat de transportduur kan worden beperkt en dat vlees in plaats van dieren wordt vervoerd. Die verwerkte producten zijn ook goed voor de Vlaamse economie. De verwerking moet zo dicht mogelijk bij de kweekplaats gebeuren.

Wat de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn betreft gaat de minister in op de aanpassing van de strafmaat in het kader van de discussie over het hondje dat door een jogger is gedood. Eerst werd gesteld dat het op grond van de dierenwelzijnsregelgeving niet mogelijk is strafrechtelijk te vervolgen. De minister moet dit tegenspreken, want dat is wel degelijk mogelijk. Er staat evenwel geen gevangenisstraf op. Het gaat om zware geldboetes, die nu zijn verhoogd. De minister wil een tandje bijsteken, zodat strengere straffen kunnen worden uitgesproken. Hij had niet vermoed dat mensen er genoeg in zouden scheppen dieren zonder reden te doden. De aanpassing van de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn vormt misschien een aanleiding om de regelgeving aan te passen, maar eigenlijk moet daar niet op worden gewacht.

De structurele steun aan asielen is ongezien en treedt in 2020 in werking. De Vlaamse overheid wil de administratieve last beperken, maar dit moet wel passen in een professionalisering van de administratie en het beheer van de asielen. De minister heeft immers vastgesteld dat er veel goede, enthousiaste asielmedewerkers en -eigenaars zijn, maar dat het professionalisme niet altijd aanwezig is. De Vlaamse overheid biedt tools en softwareprogramma's aan, maar sommigen houden vast aan hun eigen boekhoudkundig systeem. De systemen die de Vlaamse overheid aanbiedt, vergen een zekere inlooperperiode, maar zodra iedereen er vertrouwd mee is, zullen ze voor de volledige sector beter zijn.

In het verleden berustte de terugvordering van de kosten voor in beslag genomen dieren bij de asielen. Zij moesten zich tot de verantwoordelijke voor de verwaarlozing of mishandeling richten, met als gevolg dat velen niet thuis gaven en de asielen hun pogingen uiteindelijk staakten. De Vlaamse overheid neemt dit nu op zich. De asielen worden vergoed en de Vlaamse overheid vordert de gemaakte kosten terug bij de verantwoordelijke eigenaars. De minister vindt dit een zeer correcte regeling.

Wat de impulsaankopen betreft, wacht de minister op het hem beloofde cijfermateriaal. Momenteel beschikt hij enkel over getuigenissen.

De minister weet dat de uitdoving van de kooisystemen volgens sommigen te lang duurt, maar hij heeft ILVO om een studie gevraagd. ILVO heeft als enige kandidaat op de openbare aanbesteding gereageerd, maar krijgt dat niet sneller rond dan tegen het einde van 2021.

De minister wil de samenstelling en de werking van de ethische commissies dierproeven herbekijken. Er is gevraagd of dierenrechtenorganisaties hier deel van kunnen uitmaken. Dat is het voorwerp van de evaluatie. Een dierenrechtenorganisatie is opgenomen in de stuurgroep voor de studie. Daar staat wel tegenover dat ze moeten erkennen dat dierenproeven nog steeds een noodzakelijk kwaad zijn, een basispremissie die sommige dierenrechtenorganisaties weigeren te onderschrijven. De minister zou het ook liever anders zien, maar dit blijft het uitgangspunt. De vraag is hoe de dierproeven zo goed mogelijk kunnen worden gereguleerd, beperkt en uitgevoerd.

De minister heeft tijdens gesprekken en ook in deze commissie gemerkt dat er enige terughoudendheid is ten aanzien van het kwaliteitslabel 'Beter Leven'. Er is momenteel geen aanvaard en gerespecteerd kwaliteitslabel dat de consument de mogelijkheid biedt te kiezen voor producten die met meer aandacht voor het dierenwelzijn tot stand zijn gekomen. Het Nederlands keurmerk 'Beter Leven' vindt nu zijn weg op de Vlaamse markt en ook Vlaamse landbouwers sluiten zich daarbij aan. De minister vindt dit een opportuniteit. De Nederlanders gaan akkoord met een Vlaams initiatief en willen dat zelfs faciliteren. De op te richten vzw krijgt onder meer inzage in hun lastenboeken.

Het kost veel moeite om iedereen in de keten mee te krijgen. Het gaat immers om meer respect voor het dierenwelzijn dan in de geldende regelgeving. In de lastenboeken komen bijkomende voorwaarden voor elke stap in de keten, van het kweken en het transport tot het slachten. Het gehanteerde sterrensysteem biedt de consument de mogelijkheid om te kiezen voor waren die met meer aandacht voor het dierenwelzijn zijn geproduceerd dan wat regulier in de rekken ligt. Hij vergelijkt dit met de bewuste keuze die de consument met betrekking tot eieren kan maken.

Iedereen in de keten mee krijgen zal volgens de minister tot een win-winsituatie leiden. De Vlaamse overheid werkt op dit vlak met een private vzw, want de minister vindt het geen overheidstaak om een label te exploiteren. Hij wil de eigen markt stimuleren om zelf een initiatief te nemen. Indien dit niet gebeurt, zal het Nederlands keurmerk, dat in eigen land een groot marktaandeel heeft, de Vlaamse markt overspoelen. Er is potentieel voor een eigen dierenwelzijnslabel, wat ook goed zou zijn voor het imago van de Vlaamse landbouwers. De retailers staan in een scherpe concurrentie ten aanzien van elkaar. Als dierenwelzijn een grond voor concurrentie wordt, zullen ze elk hun eigen dierenwelzijnslabel willen ontwikkelen. In dat geval ontstaat een inflatie aan labels en oordelen de supermarkten zelf over de diervriendelijkheid van hun eigen producten. De minister wil dit vermijden en voor een alternatief zorgen. De minister heeft hierover al met de Boerenbond en met het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) gesproken, maar hij heeft enige terughoudendheid gemerkt. Hij is ervan overtuigd dat hij er iedereen van kan overtuigen dat dit een positieve stimulus kan zijn voor het imago van de Vlaamse landbouwbedrijven.

Wat het vuurwerk in de eindejaarsperiode betreft heeft de minister en zijn collega Bart Somers van Binnenlandse Aangelegenheden de lokale besturen en de gouverneurs opgeroepen om vuurwerk te beperken, op één moment en op een centrale locatie, of nog beter helemaal geen vuurwerk te laten afsteken. Corona is misschien de gedroomde aanleiding. Er is een voordeel op het vlak van het dierenwelzijn, want elk jaar zijn er dieren die sterven of waarvan de stoppen volledig doorslaan. Daarnaast kunnen ook ongevallen door het afsteken van vuurwerk worden vermeden die de ziekenhuizen overbelasten, wat in deze periode best kan

worden vermeden. Een echt verbod valt onder de handhaving van de openbare orde en de federale wetgeving. De gouverneurs kunnen dit uitvaardigen. De respons op de vraag is groot: alle Vlaamse gouverneurs voor de komende eindejaarsperiode zullen een vuurwerkverbod invoeren. Dat is een voordeel bij het nadeel van de COVID-19-crisis.

Ben Weyts vindt het uitstekend dat Vlaanderen erin geslaagd is om een eigen controlesysteem in de Vlaamse slachthuizen op poten te zetten. Hij verwacht daarvoor geen applaus op alle banken. De besparing op het aantal ambtenaren kon daarbij worden omzeild door gebruik te maken van zelfstandige dierenartsen. Er werden vacatures en opleidingen georganiseerd. 59 dierenartsen gaan al aan de slag. Er staan nog enkele vacatures open. Het huidige controlesysteem vanuit het FAVV focust op het veterinaire aspect en de volksgezondheid. Daarnaast zijn er de gelegenheidsinspecties van Dierenwelzijn en van de 'animal welfare officer', die ook ter plaatse is. Maar dat is, aldus de minister, nog niet voldoende voor een volledige garantie voor het dierenwelzijn. Daarom is er daarbovenop nog het systeem van dierenartsen-met-opdracht, waarbij er gemiddeld drie uur per dag controle is in de verschillende slachthuizen. Dat zijn mobiele teams, die onaangekondigd langskomen. Er is dus een constante dreiging voor de slachthuizen. Die mentaliteit van constante waakzaamheid is nodig voor het naleven van de regels inzake dierenwelzijn, aldus de minister.

Van de 55 slachthuizen zijn er nog 3 waaraan nog geen inspectie kon worden toegewezen. Minister Ben Weyts zegt ervoor te zullen zorgen dat de resterende vacatures zullen worden ingevuld.

De Vlaamse regels inzake dierenwelzijn verklaren de terughoudendheid van sommige Oost-Europese landen ten aanzien van samenwerking inzake de puppyhandel, aldus de minister. De dialoog met deze landen moet worden aangegaan zodat de Vlaamse regels inzake dierenwelzijn ook aan hun binnenlandse kwekers en exporteurs kunnen worden opgelegd. De minister begrijpt dat het voor die nationale overheden niet evident is om de eigen bedrijven regels op te leggen op vraag van een buitenlandse overheid. Maar het lukt wel om daarover afspraken te maken met de drie belangrijkste exporteurs van puppy's richting Vlaanderen: Hongarije, Slowakije en Tsjechië. Sommige kwekers-handelaars proberen echter nog steeds de strenge regelgeving te omzeilen. Dat is volgens de minister een catch 22: hoe strenger de regelgeving, hoe groter de verleiding om gebruik te maken van zwarte circuits. Dat mag Vlaanderen niet beletten om de strikte regelgeving inzake handel in honden en katten door te zetten.

Minister Ben Weyts volgt de suggestie van Gwenny De Vroe niet om een label in te voeren. Hij gaat ervan uit dat alle kwekers en handelaars de regelgeving volgen. Daarvoor hebben ze geen label nodig. Een label voor wie bovenop het wettelijk vereiste een extra inspanning levert, is mogelijk. De sector kan natuurlijk een eigen keurmerk ontwikkelen op grond van een lastenboek.

De lessenspakketten 'Oog in oog' over dierenwelzijn zijn afgestemd op het lager en het secundair onderwijs. Het gaat erom kinderen te tonen waar ze op moeten letten als ze een dier in huis halen en welke verantwoordelijkheden daarmee gepaard gaan. Aan die lessenspakketten zal, net als aan het meldpunt, meer bekendheid worden verleend. Het meldpunt krijgt nog altijd regelmatig veel klachten binnen. In vergelijking met enkele jaren geleden, bij de start van de Vlaamse Dienst Dierenwelzijn, is het aantal meldingen exponentieel gegroeid.

Er is alleszins een openheid ten aanzien van de leerstoelen voor de Vlaamse Codex voor Dierenwelzijn. Ze kunnen zeker betrokken worden. De minister heeft een strakke timing voor ogen: er zal volgend jaar worden gestart en het proces moet afgerond zijn in 2022.

Over het opnemen in de codex van de notie dat dieren levende wezens zijn met gevoelens, zegt minister Ben Weyts bereid te zijn de discussie hierover te voeren. Er kunnen echter mooie woorden worden toevertrouwd aan het papier, maar de daden moeten volgen, zeker als het gaat om het onverdoofd slachten in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. Dat is nog altijd niet opgelost.

Minister Ben Weyts heeft voor de fokkerij een vierjarig tracé voor ogen, maar er worden wel al tussentijdse stappen gezet. Er is de studie 'De aanpak van erfelijke problemen bij honden en katten', er is het ontwikkelen van een centrale databank en een portaalsite. Daarvoor werd een studie in de markt gezet, voor een bedrag van 600.000 euro. De KU Leuven is ondertussen ingelicht over de toewijzing van de opdracht en zal een postdoctoraal medewerker aanwerven. Dat wordt opgevolgd door een multidisciplinaire stuurgroep met dierenartsen, kwekers, wetenschappelijk experts en de Dienst Dierenwelzijn. De tussentijdse onderzoeksresultaten zullen aan de stuurgroep worden voorgelegd. Dat betekent niet dat alle fokkerijreglementering vier jaar vooruit zal worden geschoven. Mogelijke tussentijdse stappen zullen gezet worden.

Voor de binnenlandse afzetmarkt vormt de biggencastratie globaal genomen geen probleem meer, aldus de minister. De meeste retailers gebruiken immunocastratie, soms ook intacte beren, maar alleszins conform het dierenwelzijn. Het gros van de productie is bestemd voor het buitenland. Daar zijn grosso modo twee problemen. Gelet op vroegere hormonenschandalen is er een grotere terughoudendheid bij de buitenlandse afzetmarkten, vooral Duitsland en China, ten aanzien van immunocastratie omdat dat de injectering vergt van Improvac, dat ingrijpt op de hormonale werking. Bij intacte beren bestaat – alle studies ten spijt – geen 100 procent garantie dat er geen berengeur zal zijn. Enige tijd geleden was er sprake van dat een bepaalde voeding de oplossing zou brengen, maar daar is niets meer van vernomen.

De brandweer houdt geen data bij over stalbranden. Op de vraag van de minister naar inventarisatie en rapportering was Brandweer Vlaanderen principieel bereid dit te onderzoeken. Op basis daarvan zal kunnen worden vastgesteld of stalbranden toenemen.

Intuïtief, op basis van een romantische idee, zou men kunnen bevroeden dat schaalvergroting nefast is voor het dierenwelzijn, geeft minister Ben Weyts toe. Maar er is absoluut geen rechtstreekse causale relatie. Schaalvergroting leidt bijvoorbeeld ook tot minder bedrijven. Hoe minder bedrijven, hoe beter men kan controleren en inspecteren. Er spelen ook nog andere aspecten, op het vlak van milieuvergunning en milieu-impact.

2.9. Meyrem Almaci

Meyrem Almaci vraagt nog eens of zij inzicht kan krijgen in het rapport van Piet Vanthemsche. Wat de Europese ambities betreft, stelt zij vast dat het gaat over veetransporten en proefdieren. Zij gaat ervan uit dat ook broedfok en de biggencastratie op het lijstje staan. Waarom kan het verdoofd castreren van biggen niet voor de export? Is het een kwestie van prijs of van omvang?

2.10. Antwoord van minister Ben Weyts

Volgens minister *Ben Weyts* is verdoving een suboptimale oplossing. In Nederland heeft men daarvoor gekozen, maar het valt zeer moeilijk te controleren. Alle bedrijven werden verplicht om zich zo'n installatie aan te schaffen, maar die staan nu allemaal stof te vergaren. In Vlaanderen gaat het om 5600 bedrijven. Controle daarvan is onbegonnen werk. Daarnaast is er ook het gegeven dat het om een veterinaire handeling gaat (federale aangelegenheid) die een extra kost betekent.

Dat wordt dan een concurrentieel nadeel voor de sector. Dat maakt dat de sector terughoudend is. In Duitsland is de regelgeving aangepast vanaf 2021. Daar zal de boer de verdoving zelf mogen doen op het landbouwbedrijf. Minister Ben Weyts prefereert de immunocastratie of het gebruik van intacte beren.

2.11. Meyrem Almaci

Volgens *Meyrem Almaci* biedt immunocastratie of het gebruik van intacte beren op dit moment dus geen antwoord voor de export. Daarmee wordt het een kwestie van prijsprikkel versus – bij gebrek aan beter – verdoofd castreren. Het vraagstuk voor de export zal beantwoord moeten worden.

Meyrem Almaci is verheugd over de principiële bereidheid van de minister om inzake stalbranden verder stappen te zetten. Op dat vlak is er wel een link tussen dierenwelzijn en schaalvergroting. Er zijn op dit moment in ons land bedrijven met tussen de 300.000 en 470.000 kippen. De tendens van de schaalvergroting versnelt de afgelopen tien jaar en wordt een uitdaging. Bij een brand is een goede compartimentering zeer belangrijk.

Grote bedrijven kunnen efficiënter werken. Meyrem Almaci is het eens met Tinne Rombouts dat het debat over de impact van megastallen moet worden gevoerd. Iedereen erkent dat er geen rechtstreekse correlatie is tussen schaalvergroting en dierenwelzijn. Maar er is wel bezorgdheid, als er calamiteiten zijn zoals de vogelgriep of de varkenspest, of over het gebruik van antibiotica, of als blijkt dat de dieren worden aangepast aan de huisvesting in plaats van de huisvesting aan de dieren (bijvoorbeeld het couperen van staarten). Dat zijn allemaal elementen in dat debat. Wanneer wordt zeer groot te groot? Dat debat moet worden gevoerd, ook internationaal. Het heeft ook een impact op familiale bedrijven en op de niet-industriële landbouw in Vlaanderen. Dat is misschien een debat voor de commissie voor Landbouw. Maar de bezorgdheid moet wel in deze commissie worden meegenomen: wat is de impact op het dierenwelzijn, als men ervan uitgaat dat dieren wezens zijn met gevoelens? Meyrem Almaci hoopt wat dat betreft dat de minister rekening houdt met alle goede voorbeelden uit alle andere regio's, om uiteindelijk de beste codex in Vlaanderen te hebben.

2.12. Tinne Rombouts

Minister Ben Weyts merkt terecht op dat de sector zelf initiatieven kan nemen inzake kwaliteitslabels. De landbouwsector doet dat al. De kracht van dergelijke labels is dat ze van onderuit groeien. *Tinne Rombouts* weet dat de minister overleg voert met de land- en tuinbouwsector zelf. Maar het komt erop aan om niets van hogerhand op te dringen. De sector moet zelf kunnen bepalen welk label een meerwaarde kan bieden.

Minister Ben Weyts overlegt met de belangrijkste invoerlanden van gefokte dieren. Die fokkerijen moeten beter in beeld gebracht worden door middel van een databank, vindt het lid. Dat moet ook worden besproken met die invoerlanden. Ziet de minister daar mogelijkheden om regels en afspraken rond te maken en om dezelfde voorwaarden op te leggen als aan de eigen fokkers? Die mogen geen concurrentieel nadeel ondervinden. Vlaanderen is er niet bij gebaat meer dieren in te voeren. De eigen fokkerijen bieden de beste garanties dat het op een gezonde en diervriendelijke manier gebeurt.

Tinne Rombouts vraagt de minister opnieuw of hij de komende weken en maanden meer aandacht wil schenken aan de sensibilisering van mensen die tijdens de coronatijd een dier hebben aangeschaft. Zij moeten worden aangemoedigd om hun verantwoordelijkheid te blijven opnemen, ook wanneer het normale leven opnieuw aanvat. Dan mogen zij niet versneld de weg naar de asielen inslaan.

2.13. Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe benadrukt dat zij een positieve aanpak van het dierenwelzijnsbeleid verkiest. Zij is voorstander van een label of hoe het ook mag heten. Zij is verheugd dat Tinne Rombouts het idee ook genegen is. Zij hoopt dat de minister de sector daar nog zal op aanspreken.

De spreekster blijft erop aandringen dat er onaangekondigde controles bij de slachthuizen gebeuren. Vandaag worden de controles nog altijd aangekondigd. *Gwenny De Vroe* zegt dit te zullen blijven herhalen, totdat zij vanuit de sector verneemt dat het wel in orde is.

De spreekster ondersteunt ook de oproep van Tinne Rombouts om te sensibiliseren naar aanleiding van de lockdowns. Ook in haar omgeving kopen veel mensen dieren aan. Men kan alleen maar hopen dat die mensen dat heel bewust doen en met heel veel verantwoordelijkheidszin.

3. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen 9, §1 (QB0-1QFD2MA-WT), en 12, §1 (QB0-1QFD2MA-WT), en de begrotingstabel Afdeling I Beleidsdomein Omgeving, Programma F Dierenwelzijn (zie opsplitsing begrotingsverslag Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie), worden indicatief met 8 stemmen bij 6 onthoudingen aangenomen.

III. Vlaamse Rand

1. Toelichting door Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

1.1. Algemene uitgavenbegroting Vlaamse Rand 2021

Minister *Ben Weyts* heeft zeer goed nieuws voor de Vlaamse Rand: vanaf 2021 verhoogt het structurele budget voor de Vlaamse Rand met 1,5 miljoen euro. Het gaat niet over een tijdelijke budgettaire injectie, maar een structurele bijkomende financiering. Dit komt bij de 20 miljoen euro die er deze regeerperiode via het Randfonds bijkwam. Samen met het Randfonds zorgt deze verhoging ervoor dat het budget voor 2021 met bijna 80 procent stijgt ten opzichte van 2019 in de vorige regeerperiode. Het gaat volgens de minister om een ongeziene inspanning.

De begroting Vlaamse Rand bestaat uit drie begrotingsartikelen.

1. SJ0-1SHD2FA-WT – Gecoördineerd randbeleid

Met de ongeveer 1 miljoen euro voor 2021 worden de impulssubsidies gefinancierd en de middelen voor structurele partners zoals RINGtv, BRIO, FeliXart en anderen.

2. SJ0-1SHD2FB-WT – Vlaamse Randfonds

Op dit artikel wordt 26 miljoen euro ingeschreven voor de hele regeerperiode. Voor 2021 wordt in 11,5 miljoen euro voorzien. Het is een indicatief bedrag, maar niet gebruikt budget in 2021 (jaar x) vloeit door de begrotingsruiter automatisch over naar het jaar x+1, x+2 enzovoort.

3. SJ0-1SHD2FY-IS – Vzw 'de Rand'

De dotatie aan vzw 'de Rand' bedraagt 5,89 miljoen euro. Vroeger woog vooral de dotatie aan vzw 'de Rand' door op de begroting Vlaamse Rand. Nu is het het Vlaamse Randfonds dat het grootste deel van de middelen voor zich neemt.

1.2. Beleids- en begrotingstoelichting Vlaamse Rand 2021

In essentie is het beleid voor de Vlaamse Rand gebouwd op twee pijlers: Vlaams en groen, de groene gordel verder doen bloeien en het Vlaams karakter versterken. Uiteraard is dat in 2021 ook het geval.

Een eerste belangrijk beleidsinstrument is het Vlaamse Randfonds, dat in 2021 focust op drie zaken: bijkomend groen, taalstimulering Nederlands en streekontwikkeling (relancebeleid). Voor het andere beleidsinstrument, vzw 'de Rand', is 2021 het eerste jaar van een ambitieus nieuw meerjarenplan. Een nieuwe beheersovereenkomst en een nieuwe verantwoordelijke bieden een opportuniteit. Derde instrument is het Team Vlaamse Rand. De administratie zal zich meer focussen op dienstverlening ten aanzien van de lokale besturen in de Vlaamse Rand.

De BBT Vlaamse Rand 2021 bevat vier strategische doelstellingen. De minister zal niet elke actie overlopen. Hij neemt er per strategische doelstelling één actie uit die hij verder toelicht.

SD 1: Rechtstreekse initiatieven voor een gecoördineerd Randbeleid

Met het Randfonds wil de minister in 2021 de Groene Gordel versterken. Hij wil de succesvolle projectoproep rond bijkomend groen in de Rand met Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir herhalen, misschien met een andere focus. De bereidheid momenteel voor bijkomend groen in de Vlaamse Rand moet aangegrepen worden.

Op de projectoproepen in het onderwijs die focussen op het Nederlands is een zeer grote respons gekomen. Het betreft taalstimulerende activiteiten tijdens schoolvakanties en buitenschoolse kinderopvang. Wegens de grote respons is de minister op zoek moeten gaan naar extra middelen. Hij wil hierop verderzetten in het komende jaar.

Met het Randfonds wil de minister in de Vlaamse Rand streekontwikkelingsprojecten een duw in de rug geven. Het gaat om de Noordelijke en de Zuidelijke Kanaalzone.

SD 2: Vzw 'de Rand': eerste partner Vlaamse Randbeleid

Vzw 'de Rand' is de eerste partner in het Randbeleid. 2021 is een belangrijk jaar voor vzw 'de Rand' want het is het eerste van het nieuwe meerjarenplan. Er is zoals gezegd een nieuwe verantwoordelijke. In het meerjarenplan moet meer aandacht komen voor het ondersteunen van de gemeenten. Zij missen immers vaak slagkracht en kennis om met de specifieke uitdagingen in de Vlaamse Rand aan de slag te gaan. Daarom organiseert vzw 'de Rand' in 2021 een traject met de lokale besturen om hen gericht bij te staan. De gemeenten zijn aangeschreven; in 2021 vinden de gesprekken met hen plaats.

Zoals vroeger zal vzw 'de Rand' ook in 2021 verschillende initiatieven rond taalpromotie nemen. Bijvoorbeeld door oefenkansen te voorzien via het lokaal sport-, jeugd- en cultuuraanbod. Nieuw vanaf 2021 is dat vzw 'de Rand' nog meer scholen zal bijstaan, bijvoorbeeld bij het ontwikkelen van een taalbeleid Nederlands.

De klimaatmiddelen die vzw 'de Rand' in de vorige regeerperiode kreeg, monden elk jaar meer uit in concrete realisaties. In 2021 betreffen de klimaatinvesteringen grondige isolatie voor GC De Zandloper. Daarnaast lopen er ook reguliere investeringen in de infrastructuur, zoals de werken aan de evenementenzaal van GC de Lijsterbes en werken aan de conciërgewoning van GC de Bosuil.

SD 3: De Vlaamse Rand vanuit andere beleidsdomeinen en invalshoeken

De derde strategische doelstelling legt de link naar de andere bevoegdheden van de Vlaamse Regering en wat zij in 2021 voorzien voor de Vlaamse Rand. Ook hier licht de minister er één actie uit: Onderwijs. Het betreft een van de bevoegdheden met het meeste impact op de maatschappelijke uitdagingen in de Vlaamse Rand.

De ontwikkeling van de taalscreening voor kleuters (derde kleuterklas) staat in 2021 op het programma. Dat is zeer belangrijk in de Vlaamse Rand want veel kleuters komen weinig of niet met het Nederlands in contact. Als er wordt vastgesteld dat de kleuters onvoldoende Nederlands kennen, kunnen ze in de derde kleuterklas een taalintegratietraject volgen. Als de klassenraad op het eind van het schooljaar oordeelt dat de kennis Nederlands nog onvoldoende is, kan ervoor gezorgd worden dat de kleuter het derde jaar overdoet met onderdompeling in het Nederlands. Als ouders er op staan om het kind naar het eerste leerjaar over te laten gaan, dan kan dat enkel mits een verplicht taalintegratietraject, een taalbad. Zo wil de minister verhinderen dat de kinderen starten met een taalachterstand die zal resulteren in achterstand op de andere vakken.

De minister verwees al naar het succes van de projectoproepen in het onderwijs met focus op het Nederlands.

In 2021 komt er een nieuwe capaciteitsmonitor leerplichtonderwijs om de evolutie van de noden in kaart te brengen. In 2020 kreeg de Vlaamse Rand 30 procent van de toegekende capaciteitsmiddelen, op basis van de objectief vastgestelde noden.

SD 4: Het groene en open karakter van de Rand bewaken

De vierde en laatste doelstelling focust op het koesteren en versterken van het groene en open karakter van de Vlaamse Rand. De minister wil hogere natuur- en landschapswaarden creëren door gebiedsgerichte aanpak. Er worden een miljoen nieuwe bomen geplant in Vlaams-Brabant, wat de minister betreft met focus op de Vlaamse Rand. De regiobeheerder gaat proactief mogelijke locaties voor bijkomend groen na. Groenendaal wordt uitgebouwd tot een onthaalpoort en er wordt gewerkt aan een masterplan voor de rozentuin Coloma. Dat spoort met initiatieven in het kader van het Randfonds (projectoproep rond bijkomend groen).

De VLM beschermt de open ruimte in de Vlaamse Rand door het uitvoeren van diverse landinrichtingsplannen.

De minister wil ook landbouw betere kansen bieden. De studie 'Voedsellandschap' is afgerond. Departement Omgeving onderzoekt in gebieden met grote druk op de grond de opportuniteiten voor landbouw, biodiversiteit en recreatie. Voor de Vlaamse Rand is het voorstel landbouw op te waarderen met respect van de andere noden op het vlak van toerisme, waterbuffering, groene long enzovoort.

2. Bespreking

2.1. Klaas Sloomans

Klaas Sloomans wil, alvorens tot zijn vragen te komen, even stilstaan bij een aantal cijfers die de problematische context aantonen waarin het beleidsdomein

Vlaamse Rand zich bevindt en die volgens de Vlaams Belangfractie onvoldoende wordt aangepakt in de begroting. Zo is het aantal inwoners sinds de opmaak van de beleidsnota al met een kleine tienduizend gestegen. Die groei gaat veel sneller dan de voorspelde 5,9 procent groei op tien jaar. Als de trend zich doorzet, zal de bevolkingsdichtheid 900 inwoners per vierkante kilometer bedragen, wat het dubbele is van het Vlaamse Gewest. Die bevolkingsgroei komt voornamelijk uit Brussel, en die migratie is op haar beurt vaak een gevolg van de internationale immigratie. Daar komt nog de instroom uit Wallonië bovenop. Volgens Statbel is Vlaams-Brabant de snelst groeiende provincie van het land. Die groei doet zich vooral voor in de Vlaamse Rand. Nog een alarmsignaal is dat Statistiek Vlaanderen inschat dat tegen 2034 jaarlijks nog 10 procent meer Brusselaars dan vandaag naar het Vlaamse Gewest, en voornamelijk naar de Vlaamse Rand, zullen trekken.

Wat de Vlaams Belangfractie ook bijzonder verontrustend vindt, is dat nu vooral de dertien andere Randgemeenten als aantrekkingspolen fungeren, terwijl dat vroeger vooral de zes faciliteitengemeenten waren. Dat vertaalt zich ook in de herkomstcijfers: de beleidsnota had het nog over 36 procent mensen van vreemde herkomst in 2018, vandaag is dat gestegen tot 41 procent. Meer dan de helft daarvan komt van buiten de Europese Unie. In vergelijking met tien jaar geleden gaat het zelfs om een verdubbeling. Als de trend zich doorzet (een jaarlijkse stijging van 3,1 procent), zal het aantal mensen van vreemde herkomst in de Vlaamse Rand in 2028 in de meerderheid zijn, met 51,2 procent. Bij de jongeren heeft die omslag zelfs al plaatsgevonden: in de leeftijdscategorie 0 tot 24 jaar is 56 procent van vreemde herkomst, 2 op 3 boorlingen groeit vandaag op in een anderstalig gezin en 40 procent van de moeders heeft een vreemde nationaliteit. De minister heeft het beeld geschetst dat anderstaligen in een warm bad moeten worden getrokken, maar Klaas Slootmans stelt vast dat er amper nog water in dat bad zit, en dat het in snel tempo wegvloeit.

Die demografische context uit zich ook op de arbeidsmarkt. Bijna de helft van de niet-werkende werkzoekenden heeft een taalprobleem. In de scholen spreekt de helft van de leerlingen thuis geen Nederlands, met uitschieters tot 80 procent in onder andere Machelen. Dat heeft ongelooflijke repercussies op het onderwijsniveau. Het lid verwijst naar het interessante interview daarover met professor Ides Nicaise in de RandKrant van december 2020.

Klaas Slootmans concludeert uit die cijfers dat in grote delen van de Rand eenvoudigweg het overleven van de Vlaamse Gemeenschap op het spel staat en dat de Vlamingen in de Rand zich in een existentiële crisis bevinden. Er is dan ook dringend nood aan een masterplan voor de Vlaamse Gemeenschap in de Vlaamse Rand, om de meerderheidspositie in de Rand te behouden en ervoor te zorgen dat er morgen nog een Vlaamse Rand die naam waardig is. Wat momenteel voorligt, is echter niet meer dan het plukken van wat laaghangend fruit: een boompje hier, wat Randcheques daar en een blik taalstimulering ginds. De weinige structurele maatregelen die in de beleidsnota in het vooruitzicht werden gesteld, worden op de lange baan geschoven of verder onderzocht. Bovendien wordt het belangrijkste instrument in die context, het voeren van een assertief woonbeleid, amper gebruikt. De spreker verwijst naar recente cijfers van de Confederatie van Immoberoope, die aangeven dat de Vlaamse Rand de regio is die het hardst te kampen heeft met sociale verdringing, met massale uitwijking van Vlaamse gezinnen als gevolg.

Voor het Vlaams Belang is de essentie dan ook dat de focus op de woonpolitiek moet liggen: het aanpakken van de massale instroom van anderstaligen en migranten, die de samenleving in al haar aspecten onder druk zet. Dat moet de bottomline zijn, de rest is gerommel in de marge. De minister heeft in de beleidsnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, 132/1) zelf nog aangehaald dat het voeren van een kordaat huisvestingsbeleid cruciaal is voor de Vlaamse Rand, maar Klaas Slootmans

stelt vast dat er vanuit het Randfonds geen euro wordt besteed aan het stoppen van de Vlaamse exodus en het aanpakken van sociale verdringing. Een ander belangrijk beleidsinstrument in die context, dat bovendien niets kost, is Wonen in Eigen Streek. Dat zou een specifiek aandeel kavels of percelen in grote woonontwikkelingen voorbehouden voor huishoudens met een modaal inkomen die een lokale binding hebben. Daarover wordt in de BBT met geen woord meer gerept. Nochtans had de minister aangekondigd dat hij dat juridisch zou laten onderbouwen, zich daarbij baserend op wetgeving uit Noord-Europese landen. Op het terrein blijkt er echter niet de minste vooruitgang te zijn geboekt. Hoe ver staat het met het decretales initiatief dat het mogelijk maakt om een specifiek aandeel kavels of percelen in grote woonontwikkelingen voor te behouden voor huishoudens met een modaal inkomen en een lokale binding? Hoe groot zou dat aandeel dan precies zijn? Of is het aan de gemeenten om die percentages te bepalen?

De minister zou in overleg gaan met Vlaams minister van Wonen Matthias Diependaele om huisvesting in de Rand betaalbaarder te maken. Welke concrete realisaties zijn er op dat vlak al gebeurd? En hoe veruitwendigt zich dat in deze of andere begrotingen?

De minister had vorig jaar 4 miljoen euro recurrent binnengehaald voor het Randfonds, maar Klaas Sloomans stelt vast dat minder dan een vijfde daarvan is besteed. Hoe valt die grote discrepantie te verklaren? Vlaams Belang stelt voor om het overschot over te hevelen naar Vlabinvest, om er woonprojecten voor Vlaamse gezinnen mee te realiseren. In het kader van het relancebeleid gaat er ook nog 1,5 miljoen euro recurrent naar het Randfonds. Waarvoor zullen die relancemiddelen concreet gebruikt worden? De spreker heeft daarover geen antwoord gekregen op zijn schriftelijk ingediende vraag (zie bijlage 3).

Verder zou de minister laten onderzoeken of er in de Vlaamse Rand een voorrangsregel kan worden ingevoerd ten voordele van leerlingen uit de Vlaamse Gemeenschap. In zijn schriftelijke antwoord (bijlage 3) gaf de minister aan dat daarvoor geen tijdspad kon worden meegedeeld. Klaas Sloomans had graag geweten hoe dat onderzoek vordert en wanneer de minister die voorrangsregel denkt te kunnen invoeren.

Wat kinderopvang betreft, blijkt dat er in de Rand per 100 kinderen amper 41,8 opvangplaatsen zijn. Vanuit Welzijn wordt 30 miljoen euro geïnvesteerd in zeven-duizend nieuwe kinderopvangplaatsen in Vlaanderen. Hoeveel van dat budget zal worden toegekend aan de Rand? Heeft de minister al overleg gepleegd met de collega-minister van Welzijn, Wouter Beke? Wat was het resultaat daarvan?

In november 2019 kondigde de minister aan dat er een volwaardig justitiehuis zou komen voor Halle-Vilvoorde. Wat is het tijdspad daarvan? Is er al zicht op een locatie? Is er een vergunningsaanvraag ingediend? Is er al overlegd met zijn collega minister Zuhal Demir van Justitie? Wat zijn de resultaten daarvan?

Verder merkt Klaas Sloomans op dat er in de facilititeitengemeenten nog steeds een vorm van taalregistratie bestaat, wat indruist tegen de omzendbrieven Peeters en Martens die de minister strikt zegt te willen handhaven. Welke stappen zal de minister in dat verband zetten?

In de beleidsnota stelde de minister dat er een evenwichtige Vliegwet zou komen, op basis van een eerlijke spreiding. Het lid merkt evenwel op dat de federale minister van Mobiliteit, Georges Gilkinet, de nachtvluchten volledig wil afschaffen, wat een catastrofe zou zijn voor de werkgelegenheid op Brussels Airport en dus ook voor de Vlaamse Rand. Zal de minister aan tafel gaan zitten met zijn federale collega?

Nog in de beleidsnota beloofde minister Ben Weyts een strategisch investeringsproject voor de Bierenberg site. Uit de beleids- en begrotingstoelichting blijkt echter dat dat op de lange baan wordt geschoven. Hoe rijmt de minister dat? Dat project zou immers het Nederlandstalige karakter van Sint-Genesius-Rode een boost kunnen geven en de sociale verdringing aanpakken. Het is overigens de wens van schepen Anne Sobrie om op de Bierenberg site een groot Vlabinvestproject te realiseren, eventueel gedeeltelijk gefinancierd met middelen uit het Randfonds.

Tot slot stelt Klaas Sloomans vast dat er voor 2021 een bedrag van 2,3 miljoen euro beschikbaar is gesteld in het kader van de zorgopdracht van Vlabinvest. In verband met het nijpende huisartsentekort in de Vlaamse Rand is een mogelijke oplossing dat er in bepaalde Randgemeenten panden worden voorzien voor groepspraktijken voor huisartsen. De minister heeft in zijn schriftelijk antwoord (bijlage 3) aangegeven dat het mogelijk is, maar is dat effectief al gebeurd? En wordt dat ook voor 2021 in het vooruitzicht gesteld?

2.2. An Moerenhout

De minister geeft in zijn toelichting aan dat vzw 'de Rand' vanaf 2021, naast het stimuleren van het Nederlandstalige weefsel in de zes faciliteitengemeenten, ook een versterkt aanbod zal uitwerken voor de dertien andere Randgemeenten. *An Moerenhout* vraagt wat dat versterkte aanbod precies zal inhouden. Hoeveel middelen van vzw 'de Rand' zullen naar dat specifieke doel gaan? Het Team Vlaamse Rand van het Agentschap Binnenlands Bestuur zal een vernieuwde dienstverlening opzetten om de lokale besturen te ondersteunen. Dat klinkt nogal vaag. Welke vormen zal die dienstverlening aannemen?

An Moerenhout is tevreden met de extra 1,5 miljoen euro recurrent voor het Randfonds. Ze heeft begrepen dat de minister die hoofdzakelijk wil inzetten voor een versnelde uitbreiding van de Groene Gordel, dus voor meer groen in de Vlaamse Rand. Klopt dat? Hoe staat de minister tegenover meer groen in de rest van de provincie Vlaams-Brabant?

Wat betaalbaar wonen betreft, wijst de spreekster erop dat het niet alleen de Vlaamse Rand is die op dat vlak zwaar onder druk staat. De problematiek is uitermate uitgesproken in Vlaams-Brabant, en met name in de regio Leuven. Daarom is het zo belangrijk dat er een deftig Vlaams beleid wordt gevoerd rond de Vlaamse woonmarkt, wat vandaag niet het geval is. Minister Ben Weyts zou daarvoor wel degelijk input kunnen geven aan de minister van Wonen, die ook een N-VA-minister is.

Volgens An Moerenhout staat het voorstel over Wonen in Eigen Streek juridisch nergens. Het klonk goed in de kiescampagne, want het is inderdaad urgent dat jongeren in hun eigen streek kunnen wonen. Maar het huidige voorstel is niet onderbouwd, niemand wil ermee aan de slag. Al twee jaar vraagt An Moerenhout aan de minister om een nieuw voorstel uit te werken. Het lid wil niet wachten op opnieuw een juridisch niet onderbouwd voorstel in de volgende kiescampagne.

Het bindend sociaal objectief moet tegen 2025 worden behaald door alle steden en gemeenten in Vlaanderen. Maar in de Vlaamse Rand zijn er volgens het lid een aantal steden en gemeenten die daarmee worstelen. Er is een inhaalbeweging nodig. Dat heeft te maken met de hogere kostprijs van de gronden. Hoe moeten de steden en gemeenten in de Vlaamse Rand dit realiseren? Vlabinvest speelt daar ook een belangrijke rol in. Hoe zal de minister ervoor zorgen dat de steden en gemeenten in de Vlaamse Rand het tekort aan sociale woningen zullen helpen wegwerken? Dat zal ook een invloed hebben op de prijs van privéwoningen. Elk domein moet aangepakt worden. Zal de inhaalbeweging enkel met middelen van het beleidsdomein Wonen worden gemaakt, of worden ook middelen uit het

Vlaamse Randfonds daarvoor ingezet? Het fonds kan daar zeker een rol in spelen, vindt het lid.

2.3. Katia Segers

Katia Segers was vorig jaar aangenaam verrast met de visie in de beleidsnota en met de uitgebreide omgevingsanalyse. Die toonde aan dat de Vlaamse Rand kampt met significante achterstanden in vergelijking met de rest van Vlaanderen, zeker op het vlak van welzijn. Er is de stijgende kansarmoede-index van Kind en Gezin. 43 procent van de leerlingen spreekt thuis geen Nederlands. De capaciteitsbarometer van Onderwijs toont een tekort van 25 tot 50 procent in 2024-2025. Daar komt nog eens de sterk stijgende demografie bij in vergelijking met de rest van Vlaanderen. Als minister van de Rand moet Ben Weyts zijn collega's aanjagen om aandacht en middelen te besteden aan de specifieke situatie van de Rand rond Brussel. Uit de BBT blijkt dat de minister dat nu ook effectief doet. Bij lectuur van alle andere beleidsbrieven vindt de spreekster nu een mooi overzicht van de acties voor de Vlaamse Rand vanuit andere beleidsterreinen.

Vanuit de sp.a-fractie komt ook applaus voor het feit dat het budget van het Randfonds structureel en recurrent met 1,5 miljoen euro is verhoogd. Daarom is het jammer dat minister Ben Weyts enkel aandacht heeft voor de negentien gemeenten van de Rand. Of het nu over wonen gaat, de onderwijscapaciteit of het aanbod NT2: veel gemeenten net buiten de Rand kampen met precies dezelfde uitdagingen. De vraag moet worden gesteld tot waar de Rand zich uitstrekt. En welke gemeenten daarbuiten kampen met dezelfde uitdaging van verstedelijking? Hoe moeten zij ondersteund worden? De gemeenten over de Dender, zoals Denderleeuw, kunnen rekenen op het Denderfonds. Maar daartussen is er een niemandsland waarin een aantal gemeenten – Ternat, Affligem, Liedekerke – met ongelijke wapens moeten strijden. Katia Segers vraagt de minister om een duidelijke statement te maken dat de Rand van de negentien gemeenten niet meer overeenstemt met de sociaaleconomische en sociaaldemografische realiteit. Voor het einde van deze legislatuur moet daarover een inhoudelijk debat starten. Ook volgens de coalitiepartners van de afgelopen legislatuur moet dat uitmonden in de oprichting van de centrumregio Halle-Vilvoorde. Zo kan de hele regio, die met dezelfde uitdagingen kampt, met extra maar vooral met gelijke wapens strijden.

De keuzes van de beleidsnota zijn volgens Katia Segers duidelijk: het groene en het Vlaamse karakter van de Rand. Sp.a is het eens met minister Ben Weyts dat de kennis van het Nederlands dé hefboom is voor integratie en vooruitgang voor iedereen die in de Rand en in Vlaams-Brabant komt wonen. Maar de omgevingsanalyse van vorig jaar maakt duidelijk dat er meer uitdagingen in de regio zijn. Zijn er nog betaalbare woningen? Is er nog plaats in de kinderopvang? Hoe wordt het privéleven met het professionele leven gematcht als er uren verloren gaan in de file of als de bus of de trein niet op tijd is?

Katia Segers gaat vervolgens in op enkele concrete elementen uit de BBT en de begroting 2021.

Waarom worden de middelen van het Randfonds enkel voorbehouden voor het lenigen van de noden van de negentien gemeenten? Het fonds is te beperkt om aan de reële noden van de hele streek te voldoen. Het blijft aanvoelen als een arbitrair potje, een Sinterklaasfonds, om hier en daar geld uit te delen voor groen en onderwijs in de negentien gemeenten. De minister moet hier duidelijkheid verschaffen. Op welke manier worden de vijf keer 4 miljoen euro en de extra 1,5 miljoen euro verdeeld? Gebeurt dat op basis van inwonersaantallen? Wie selecteert de projecten? Het aantal terreinen waarvoor het fonds kan worden ingezet, is zeer ruim, zeker in verhouding tot de grootte van het fonds. Kan minister Ben Weyts toelichten welke projecten gekozen zijn, en op basis van welke criteria?

Katia Segers vraagt toelichting bij de aanwending van de begrotingsruiter van 10 miljoen euro. Hoe ziet de vereffeningskalender voor de komende vier jaar eruit?

Ook met betrekking tot het Impulsfonds vraagt het lid transparantie. Ook dat kleine potje, dat kon behouden worden, draagt bij tot de versnippering van de middelen en geeft de minister opnieuw de kans om Sinterklaas te spelen en naar eigen goeddunken geld uit te delen. Tijdens de vorige zittingsperiode waren er veel vragen over de procedure, de oproepbeoordeling en de toekenning. Hoe zal het geld dit keer transparanter worden verdeeld?

Met betrekking tot de transversale bevoegdheden verwacht Katia Segers dat minister Ben Weyts zijn collega's aanvuurt. De historische achterstand in de regio op het vlak van Welzijn en Gezondheid is alom bekend. In de beleidsnota stond nog dat deze achterstand met een gepaste programmering zou worden aangepakt. In de BBT (blz. 21) staat nu dat de minister niet verwacht dat het bedrag van 2,3 miljoen euro voor 2021 zal volstaan om alle aanvragen te honoreren. Katia Segers vraagt de minister hoe hij vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de Rand de achterstand van de regio zal wegwerken.

Projecten zoals Researchpark Zellik om industrieterreinen te herwaarderen en te verbeteren, zijn uiteraard lovenswaardig. Maar alles staat of valt met de mobiliteit, vindt Katia Segers. De drie tramlijnen van het Brabantnet zullen de mobiliteit van de Rand en tussen de Rand en Brussel zeker verbeteren, maar dat is niet genoeg, zeker al niet voor Researchpark Zellik. Er moet dringend worden samengewerkt met De Lijn om alle geherwaardeerde sites echt te ontsluiten.

Hetzelfde geldt voor de Broeklinsite, de nieuwe versie van Uplace. De stad Vilvoorde uitte bezwaren ten aanzien van het nieuwe project. Deze 'Uplace light' past niet in de gewenste ontwikkelingen waarover de lokale besturen een consensus hebben bereikt. Het gevolg is dat deze ontwikkeling een zware hypotheek legt op de ontwikkelingsmogelijkheden in andere delen van de streek. Bovendien is het probleem van het oude Uplace niet opgelost. Op het vlak van mobiliteit is er niet de ambitie van een modal split van 50 procent autoverkeer en 50 procent duurzame modi. Nochtans heeft de Vlaamse Rand vanuit Vlaanderen duidelijk de opdracht gekregen om die modal split in alles voorop te zetten. Dit project zet nog te veel in op de auto. Dat is anno 2020 niet alleen onwenselijk maar ook onrealistisch, vindt Katia Segers. Daarnaast blijft ook de concrete invulling van het retaildeel een belangrijk aandachtspunt. Ondanks alle mooie voornemens voor maakwinkconcepten, bieden de ingediende plannen geen enkele garantie om niet te vervallen in een klassiek mallconcept.

De Nationale Luchthaven is de tweede belangrijkste werkgever van het land, met daarrond een hele keten van bedrijven. DHL heeft naast zijn vestiging grond gekocht voor een parking omdat de werknemers die in nachtshiften werken er niet geraken met het openbaar vervoer. Minister Ben Weyts moet prioritair samenzitten met De Lijn voor een betere bediening van de bedrijven rond de luchthaven. Dat zou een gigantische stap vooruit zijn voor de regio waarvan de mobiliteit een van de meest dramatische is van het land. Vandaag haken laaggeschoolden uit Brussel of de Rand af om er te werken omdat ze geen auto hebben en er geen geschikt openbaar vervoer is, aldus het lid.

Het Grond- en Pandendecreet werd in 2013 vernietigd door het Grondwettelijk Hof. Hoe sterk staat de minister wanneer hij stelt een decretaal initiatief te nemen om voorrang te geven aan huishoudens met een modaal inkomen en een lokale binding? Volgens Katia Segers heeft An Moerenhout gelijk: er moet een andere strategie worden gezocht. Met dit voorstel zal er nooit een oplossing komen voor de reële problematiek. Uiteraard zal het lid alle initiatieven voor betaalbaar wonen

voor de regiobewoners ondersteunen, maar wat zal minister Ben Weyts doen om Vlabinvest performanter te maken?

Katia Segers heeft dezelfde bedenking bij het voorstel voor voorrangregels voor kinderen in scholen. Vorig jaar was ze geschokt door de zinsnede in de beleidsnota: "Ik laat onderzoeken of er in de Vlaamse Rand een voorrangregel kan worden ingevoerd, bij voorkeur ten voordele van de leerlingen uit de Vlaamse Gemeenschap, zodat bijvoorbeeld Vlaamse leerlingen niet plots worden opzijgezet door leerlingen uit het Waalse Gewest." (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 132/1, blz. 19). Die zin staat nu opnieuw in de BBT 2021 (blz. 17), stelt Katia Segers vast. Zij is benieuwd of dergelijke discriminatoire bepalingen de toets van de grondwettelijkheid zullen doorstaan.

Hoe zullen de taalbadklassen en het taalintegratietraject worden aangepakt? Zal hij de vijfjarigen die het Nederlands onvoldoende machtig zijn tot een jaar lang afzonderlijk zetten of niet? Is de taalachterstand bij kleuters het gevolg van anderstaligheid of van laaggeletterdheid, en dus een armoedeprobleem? De omgevingsanalyse stelt vast dat de armoede in de Rand enorm is toegenomen. Volgens Katia Segers moet er gekozen worden voor een brede gezinsondersteuning inzake taalontwikkeling. De leerkrachten moeten instrumenten krijgen om laaggeletterdheid te detecteren. Hoe zal de minister vanuit een armoedeperspectief de link leggen tussen armoedebestrijding en Onderwijs?

De Rand hinkt achterop inzake het aantal plaatsen in de kinderopvang. Daarover staat niets in de beleidsbrief. Wat zal minister Ben Weyts doen voor jonge gezinnen om een opvangplaats te vinden voor hun nieuwgeborene?

Het megalomane congres- en cultuurcentrum voor Ruisbroek duikt in de BBT op in het cryptische hoofdstukje 1.6.2. Nieuwe initiatieven (blz. 9). Katia Segers dacht nochtans dat ze naast Uplace ook dat spook had verjaagd. Minister Ben Weyts wil aan de slag met de aanbevelingen van Idea Consult om de streek verder uit te bouwen tot "incubator, innovator en culturele hub". Wat houdt dat in? Wat is de minister echt van plan daar in Ruisbroek en hoeveel geld wordt daarvoor voorzien? De farce van de 'vuurtoren' heeft de Vlaming al 300.000 euro gekost, voor de studie alleen. Die middelen hadden nuttiger besteed kunnen worden indien de minister meer oor had gehad naar de kritiek van het lid.

Katia Segers vraagt in het algemeen ook meer toelichting bij alle plannen voor de Noordelijke en de Zuidelijke Kanaalzone.

Het regeerakkoord stelde voorop om 1 miljoen bomen te planten in Vlaams-Brabant. In de beleidsnota ging het om tienduizenden bomen. In de BBT 2021 staat dat minister Ben Weyts samen met de minister van Omgeving 4000 hectare bos wil realiseren. Tijdens het Gordelfestival heeft hij bomen geplant met de Bûûmplanters. Hoe zal hij het aanplanten van bomen structureel aanpakken? Wat is zijn plan ter zake? Katia Segers hoopt, net zoals An Moerenhout, dat hij daarbij aandacht heeft voor de hele provincie.

Katia Segers vindt het zeer goed dat de minister RINGtv linkt aan het Vlaamse Randbeleid. Heeft hij al met minister van Brussel Benjamin Dalle onderzocht hoe BRUZZ en de mediaspelers in de Rand, zoals RINGtv, gestimuleerd en ondersteund kunnen worden om beter samen te werken? Brussel en de Rand zijn steeds nauwer met elkaar verbonden.

De minister heeft het over de ecologische aard van de werken in het FelixArt Museum, waarin koeien op de hoeve een belangrijke rol spelen. Kan hij toelichting geven over de ontwikkeling van het museum en de kostprijs van de drie fasen die de beleidsnota voor die ontwikkeling voorzag?

Het lid roept de minister op om van het colloquium Stand van de Rand een echt colloquium te maken. Geen praatbarak, maar een structureel overleg met de lokale mandatarissen, met werkgroepen per beleidsthema. Niemand heeft iets aan een Ben Weytsgoednieuwsshow. Er is veel goede wil om samen de schouders te zetten onder de ontwikkeling van de regio. De minister moet die goede wil, het dynamisme en het talent gebruiken.

Katia Segers vraagt hoeveel van het Vlaamse coronanoodfonds naar de Rand is gegaan. Is dat al verdeeld?

Het lid was tot slot verrast in de BBT niets terug te vinden in verband met dierenwelzijn. Dat is toch een belangrijk issue voor deze agrarische regio? Heeft minister Ben Weyts specifieke plannen voor de Rand? Katia Segers denkt daarbij aan een concreet dossier. De minister steunt vanuit zijn bevoegdheid Dierenwelzijn De Ark van Pollare in Lennik. Dat is ook een zorgboerderij, die mensen met een werkstraf, psychiatrische patiënten en mensen met een time-out opneemt vanuit scholen uit de Rand, uit Halle, Sint-Pieters-Leeuw, Dilbeek en Sint-Genesius-Rode. De zorgboerderij staat vandaag sterk onder druk. Is de minister bereid om te bekijken hoe deze zorgboerderij kan worden gered?

2.4. Inez De Coninck

Inez De Coninck zegt namens de N-VA-fractie zeer tevreden te zijn met de begroting en de BBT. Er wordt beleid gevoerd, er verandert iets, er wordt in extra middelen voorzien. De BBT getuigt volgens haar van een kortetermijnaanpak maar ook van een visie op lange termijn. Het is ook geen copy-paste van het jaar voordien. Er is al veel gerealiseerd en er zijn nu nieuwe beleidsopties.

Het is uniek dat er met het Randfonds extra middelen worden vrijgemaakt. Minister Ben Weyts is erin geslaagd om daar nog eens 1,5 miljoen euro per jaar aan toe te voegen. Het beleidsdomein Vlaamse Rand bestaat al vele jaren. Het is goed dat het nu ook een eigen budget heeft. De problemen zijn zeer specifiek.

De focus van de nota is duidelijk: Vlaams en groen. Dat zijn volgens Inez De Coninck de belangrijkste aspecten van het beleid voor de regio: het Vlaamse karakter, de sociale cohesie, het belang van het Nederlands en het groene karakter van de regio bewaken. Gelet op de demografische druk en de urbanisering, vindt het lid het uitstekend dat de minister daarvoor budgetten vrijmaakt. De regio heeft unieke tradities en landschappen. Het is ook een bloeiende, open en gastvrije gemeenschap, en dat moet zo blijven.

Inez De Coninck richt zich tot Klaas Sloomans, die het meer over 'demografisch' had dan over 'Vlaams'. Het aantal inwoners is inderdaad gestegen, maar Klaas Sloomans moet dan ook duidelijk maken hoe hij dat wil oplossen. Zal hij een geboortebepanking opleggen, zal hij de niet-Nederlandstaligen deporteren of een muur rond Brussel bouwen? Hij heeft zelfs het woord exodus in de mond genomen. Dat vindt Inez De Coninck hallucinant. De Vlaamse Rand is open en gastvrij, én Vlaams en groen. Er wordt een echt beleid gevoerd. Klaas Sloomans vond dat er bij grote woonontwikkelingen in kavels moest worden voorzien voor de eigen bevolking, voor de middenklasse die net uit de boot valt. Maar die grote woonontwikkelingen zijn net een probleem in de Rand. Zijn die eigenlijk nog wel gewenst in de regio? Veel lokale besturen en ook de Vlaamse Regering zetten erop in om te densifiëren waar het gewenst is en waar het kan, met aandacht voor kwaliteit.

Heeft de minister al een idee van de wijze waarop de 1,5 miljoen euro extra budget voor het Randfonds zal worden aangewend? De collega's meenden dat het zou worden aangewend voor meer groen. Zijzelf dacht dat het ook de bedoeling is om

na de coronacrisis de relance in de Vlaamse Rand op gang te trekken. Kan de minister meer uitleg geven?

Tijdens het Gordelfestival werd er voor elke Gordelaar een boom geplant. Inez De Coninck vond dat een geslaagde actie. Vorig jaar vroeg zij al of de minister zou samenwerken met de Regionale Landschappen. Zij kennen het terrein en veel eigenaars van gronden. Zij zijn heel concreet bezig met bosprojecten. Inez De Coninck is ervan overtuigd dat hier een boeiende wisselwerking kan ontstaan.

Wat het onderwijs betreft, stelt Inez De Coninck vast dat de projectoproepen die de minister heeft gelanceerd, op maat gesneden zijn van de Vlaamse Rand. De kennis van het Nederlands is in heel Vlaanderen belangrijk, maar in de Vlaamse Rand is de toegevoegde waarde van dergelijke projectoproepen extra groot.

De spreker vindt het positief dat het Randfonds niet alleen aangewend wordt om projectoproepen te lanceren of te ondersteunen, maar ook om een langetermijnvisie op regionale ontwikkeling te ontwikkelen. Een aantal strategische zones kunnen, mits ontwikkeling, een echte meerwaarde betekenen voor de regio, niet alleen op economisch vlak, maar bijvoorbeeld ook op sociaal vlak. De minister legt terecht de focus op de Kanaalzone. Het aanstellen van een projectcoördinator is een goede stap om die uitdaging aan te gaan. Komt het budget voor die projectcoördinator uit het Randfonds of uit een ander budget? Is er ook hier sprake van een versterking van het Randfonds? Het kan niet de bedoeling zijn om middelen die daarvoor op een ander budget ingeschreven waren, nu uit het Randfonds te halen.

Inez De Coninck prijst het werk van vzw 'de Rand'. Met de discussie over de uitbreiding van de officiële Rand in het achterhoofd, wijst de spreker er op dat de middelen via projecten beschikbaar zijn voor alle 35 gemeenten van Halle-Vilvoorde. Ze denkt bijvoorbeeld aan de projectoproepen rond taal in onderwijs en rond de Groene Rand die open stonden voor de 35 gemeenten. Het is wel aan de lokale besturen om dan zelf het initiatief te nemen om te kunnen genieten van de ter beschikking gestelde middelen. Kan de minister aangeven hoeveel aanvragen van de negentien Randgemeenten komen en hoeveel van de andere gemeenten? Zo wordt meteen ook het misverstand uitgeklaard dat de middelen van het Randbeleid beperkt zouden zijn tot die negentien gemeenten.

Inez De Coninck stelt vast dat de digitale versie van het Gordelfestival een succes was en hoopt dat volgend jaar weer het normale volksfeest kan worden gevierd.

Wat tot slot het respecteren van de taalwetgeving betreft, vindt de spreker het goed dat de minister in de faciliteitengemeenten een soort toezichter in de gemeenteraden plaatst. Heeft die toezichter al overtredingen vastgesteld tijdens die gemeenteraden? Zo ja, welke?

Afsluitend stelt Inez De Coninck dat de N-VA-fractie verheugd is over de weg die de minister heeft ingeslagen.

2.5. Antwoord van minister Ben Weyts

Minister *Ben Weyts* merkt op dat sommige vragen vrij gedetailleerd waren en het voorwerp kunnen vormen van verdere schriftelijke vragen.

De minister spreekt de cijfers van de demografische analyse van Klaas Sloomans niet tegen. Maar welke oplossingen stelt hij voor? Dat heeft de minister niet gehoord. De minister is ervan overtuigd dat men ervoor moet zorgen dat nieuwkomers ook Vlamingen kunnen worden. Minister Ben Weyts weet dat er in de partij van Klaas Sloomans twee stromingen bestaan. Er is een factie die beweert dat sommige nieuwkomers geen Vlaming kunnen worden vanwege hun etnische en/of

religieuze achtergrond. Een ander deel van de partij is daar wel van overtuigd. Daarop is het beleid gericht. Vandaar de integratie- en inburgeringsinspanningen: aan het lidmaatschap van de Vlaamse Gemeenschap zijn niet alleen rechten verbonden maar ook plichten. De Vlaamse wetten en normen moeten worden gerespecteerd en men moet de Nederlandse taal leren. Daarop is het beleid gericht, zeker in de Vlaamse Rand. Het gaat niet over apocalyptische toestanden, maar het blijft een ongelooflijk moeilijke taak om de grote migratiestromen te verwerken. Daarbij moet het recht van de zogenaamd autochtone bevolking worden gerespecteerd met betrekking tot het wonen en het blijven wonen in eigen streek.

Het Randfonds is een heel mooi instrument, vindt minister Ben Weyts. In vergelijking met 2019 is het budget gestegen met 80 procent. De minister is in deze optimistischer dan Klaas Sloomans. In de huidige regeerperiode komt er in totaal 26 miljoen euro in het Randfonds. Minister Ben Weyts vindt het niet belangrijk om op jaarbasis te duiden hoeveel wordt uitgegeven. Het grote voordeel van het Randfonds is dat het een rollend fonds is. Het wordt dus altijd gevat door een begrotingsruiter. Elk bedrag dat niet wordt uitgegeven in het jaar x kan worden uitgegeven in het jaar $x+1$, $x+2$ enzovoort. Hier wordt dus afgeweken van het principe van de annuïteit van de begroting. Er mogen naar eigen inzicht en naar eigen believen uitgaven worden gedaan.

De prioriteiten worden op jaarlijkse basis bepaald. Dit jaar wordt ingezet op vergroening. Dat gebeurt heel concreet, met extra nieuwe bomen in de Vlaamse Rand en bij uitbreiding ook in Vlaams-Brabant. De minister heeft net een herschikking goedgekeurd. Voor het groenproject wordt 1,7 miljoen euro uitgetrokken. Minister Zuhal Demir van Omgeving legt daar nog eens 1,7 miljoen euro bovenop, wat op een totaal komt van 3,5 miljoen euro voor bomen in de Vlaamse Rand en zelfs erbuiten. Die oproep heeft geleid tot de indiening van 33 projecten, vaak in samenwerking met Regionale Landschappen. Zij hebben die projecten mee voorbereid, waarna ze via de lokale besturen werden ingediend. Niet alle aanvragen kunnen worden gehonoreerd. Minister Ben Weyts hoopt samen met minister Zuhal Demir de selectie nog voor het eind van het jaar te kunnen afronden. Zo kan er heel concreet en tastbaar werk worden gemaakt van de vergroening in de Vlaamse Rand.

Andere doelstellingen gaan over onderwijs, over extra plaatsen in zowel basis- als secundair onderwijs, en over wonen. Er is de budgettaire weelde om een eigen selectie te maken, aldus minister Ben Weyts. Sommigen noemen het Randfonds een Sinterklaasfonds. Als de begunstigde de Vlaamse Rand is, dan heeft de minister daar geen probleem mee, zolang Sinterklaas meermaals per jaar kan langskomen met extra middelen voor het Vlaams en groen karakter.

Er werden tal van taalpromotie-initiatieven goedgekeurd in samenwerking met het verenigingsleven en met lokale besturen. Klaas Sloomans haalde de Randcheques als voorbeeld aan. Dat is in de begroting een marginaal gegeven, het gaat om niet meer dan 30.000 euro. Er worden terecht vragen gesteld bij de effectiviteit en efficiëntie daarvan. In functie daarvan is de minister altijd bereid om dit te her bekijken.

Minister Ben Weyts stelt dat een assertief Vlaams woonbeleid belangrijk is. Er is enerzijds de ondersteuning door Vlabinvest, waarbij met het Randfonds het woonbeleid in de Vlaamse Rand als prioriteit behandeld wordt. Anderzijds is er het initiatief dat de minister plant, dat juridisch niet eenvoudig is. Hij is ervan overtuigd dat alleen overheidsinitiatieven, zoals sociale woningbouw en Vlabinvest, niet volstaan om maximaal het recht op wonen in eigen streek te garanderen in de Vlaamse Rand. Naast een goede overheidscomponent moet men ook ingrijpen op de private markt. Hij heeft juridisch voorbereidend werk laten uitvoeren en zal daarover in dialoog gaan hetzij met Vlaams minister van Wonen Matthias

Diependaele, hetzij met Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir. De doelstelling is dat mensen die een band hebben met de streek, voorrang krijgen bij de toewijzing van private kavels. De private ontwikkelingsmaatschappijen zullen een deel van hun kavels voor hen moeten reserveren. De minister is ook bereid om te luisteren naar alternatieve pistes die juridisch waterdicht zijn.

Wat het voorrangsbbeleid bij inschrijvingen van kinderen in het secundair onderwijs betreft, werd in het verleden voorrang gegeven op basis van de thuistaal, aldus de minister. Dit werd afgewezen door de Raad van State en het Grondwettelijk Hof. De minister wil voorrang geven aan de inwoners van de Vlaamse Gemeenschap (dus van het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest), ten nadele van inwoners van het Waalse Gewest. De minister krijgt het niet uitgelegd dat jongeren uit bijvoorbeeld Tervuren niet ingeschreven geraken in het secundair onderwijs daar, maar jongeren uit het Waalse Gewest wel.

Minister Ben Weyts merkt op dat het justitiehuis er nog niet staat omdat bouwen in Vlaanderen tijd vraagt. De minister is er wel mee bezig. Er zijn veel mogelijkheden en vragende partijen voor de locatie. De minister heeft er een budget van 5 miljoen euro voor gereserveerd. Hij verzekert dat het justitiehuis er komt.

De minister verduidelijkt dat de voormalige campus Bierenberg geen eigendom is van de Vlaamse overheid, maar in hoofdzaak van de Franstalige universiteit ULB. Hij probeert daar discreet te bemiddelen. Men is afhankelijk van de bereidwilligheid van een private eigenaar.

Voor het versterkte aanbod ten aanzien van de lokale besturen werd het werkingsgebied van vzw 'de Rand' uitgebreid van de zes facilitatengemeenten naar de dertien andere Randgemeenten, met de vraag om die ook actief te benaderen. Vzw 'de Rand' krijgt ook een andere dynamiek, met een nieuwe leidend ambtenaar en een nieuw team, die de werking toelicht bij de lokale besturen. Het is de bedoeling te komen tot sterkere samenwerkingsovereenkomsten tussen vzw 'de Rand' en die andere Randgemeenten.

In verband met de vraag om de werkingmiddelen van de Vlaamse Rand uit te breiden naar heel Vlaams-Brabant, stelt de minister dat men moet vermijden dat de middelen versnipperd worden over te veel begunstigden, zodat het effect niet verloren gaat. Maar hij wil ook niet te strikt zijn en een zekere openheid tonen: er zijn nu al initiatieven die ruimer gaan dan de strikte Vlaamse Rand. Hij denkt bijvoorbeeld aan de projectoproep Groene Rand.

De Vlaamse Rand erkennen als een centrumregio is volgens de minister vanuit politiek-strategisch oogpunt geen goed idee. Als men een claim wil leggen op het Gemeentefonds, dat met een gesloten enveloppe werkt, zal dat ten koste gaan van de andere centrumsteden. Hij vindt het goed dat men er, los van het Gemeentefonds, voor gezorgd heeft dat gemeenten als Halle, Vilvoorde en Dilbeek een extra financiering krijgen van 3,5 miljoen euro, vastgelegd voor de huidige zittingsperiode.

Over de initiatieven voor de Noordelijke en de Zuidelijke Kanaalzone is minister Ben Weyts in gesprek met enkele burgemeesters. Men heeft ondertussen de grote contouren van een revitaliseringsproject uitgetekend voor de Zuidelijke Kanaalzone. Voorlopig staat dat nog in de kinderschoenen.

De minister heeft uitdrukkelijk gevraagd om De Gordel dit jaar niet af te gelasten wegens de coronacrisis en na te denken over een formule dat de idee van De Gordel toch gestalte geeft. In plaats van een grote massa mensen samen te brengen op één dag, heeft men het gespreid over meerdere dagen, aangestuurd via de digitale mediaplatforms. Dit is een groot succes gebleken, met 41.000 geregistreerde

deelnemers. Voor elke deelnemer werd er ook een boom geplant. Zo droeg men ook concreet bij aan het gezonder maken en de vergroening van de volledige Vlaamse Rand.

Minister Ben Weyts wijst erop dat de Vlaamse minister van Mobiliteit, Lydia Peeters, resoluut wil investeren in alternatieve vervoersmodi in de Vlaamse Rand. Wat het Brabantnet betreft, is de start van de werkzaamheden voor de luchthaventram en de sneltram voorzien in 2023 en de oplevering in 2026. Positief is dat de Ringtrambus ondertussen al meer dan 100.000 reizigers vervoerd heeft en een tevredenheidsscore van 87 procent haalt. De minister ziet er nauw op toe dat de inspanningen rond het fietsen voortgezet worden. Vanaf 2021 wordt er jaarlijks 335 miljoen euro geïnvesteerd voor meer fietspaden en hij zal erop toezien dat de Vlaamse Rand zijn deel krijgt, gelet op de grote vervoersvraag.

Er moet natuurlijk ook geïnvesteerd worden in de ring rond Brussel. Hij merkt op dat de minister van Mobiliteit in de uitwerking van de plannen voor de R0 enigszins gehinderd wordt door de weinig coöperatieve houding van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Hij roept dan ook iedereen op om zijn eigen partijgenoten van die plannen te overtuigen. Het kan niet alleen gaan over extra Vlaamse investeringen in alternatieve vervoersmodi, ook de ring moet aangepakt worden, aldus de minister. De plannen die klaarliggen zijn trouwens ook een goede zaak voor de vergroening (nieuw bos met ecoduct) en voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Ook de investeringen in alternatieve vervoersmodi op het water door De Vlaamse Waterweg in de Zuidelijke Kanaalzone, komen Brussel ten goede. Hij roept het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dus op om samen te investeren in die alternatieve vervoersmodi. Vervoer via het water is immers bij uitstek een alternatief voor het vrachtverkeer richting Brussel en binnen Brussel. De minister vindt het debat over de Brusselse stadstol enigszins bitter. Vooral de inwoners vanuit de Vlaamse Rand zullen die stadstol moeten ophoesten voor het gebruik van de wegen die Vlaanderen mee gefinancierd heeft.

Minister Ben Weyts vindt het goed dat de nieuwe federale minister van Mobiliteit Georges Gilkinet werk wil maken van de federale Vliegwet. Aan Franstalige zijde is men echter niet volledig mee met de praktische consequenties van die Vliegwet voor de Vlaamse Rand, aldus de minister. Hij doet de suggestie om minister Georges Gilkinet in deze commissie uit te nodigen voor een dialoog of hoorzitting.

2.6. Katia Segers

Katia Segers merkt op dat de minister heel algemene antwoorden geeft en niet antwoordt op de detailvragen. Ze zal dat dan schriftelijk nog eens opvragen. Na heel grondig de beleidsbrief van de minister bekeken te hebben, verwacht ze natuurlijk al die antwoorden.

Ze benadrukt dat de sp.a-fractie verheugd is met de extra middelen voor het Randfonds. Maar het is belangrijk dat het Randfonds geen Sinterklaasfonds wordt. Als minister kan men niet voor Sinterklaas spelen, want men werkt met belastinggeld. Katia Segers vraagt dan ook naar duidelijkheid en de criteria die worden gehanteerd om de budgetten vast te leggen. Hoe gebeurt die evaluatie?

2.7. Klaas Sloomans

Klaas Sloomans komt terug op de tussenkomst van Inez De Coninck. Ze beweerde dat hij nieuwe grote woonontwikkelingen zou willen realiseren om daar kavels te voorzien voor de lokale bevolking. Klaas Sloomans heeft dat niet in die zin gezegd, hij heeft dat voorstel letterlijk uit de beleidsnota gehaald. Als men nu aangeeft dat

die woonontwikkelingen geen goed idee zijn, kan dat een voorafname zijn om dat initiatief uit de beleidsnota niet uit te voeren, meent hij.

Volgens Klaas Sloomans komt het probleem vooral neer op absorptievermogen. Zijn partij gelooft wel degelijk dat er integratie kan plaatsvinden, maar als men met klassen zit die voor 70 tot 80 procent uit anderstalige migranten bestaat, is het absorptievermogen niet toereikend. Hij verwijst daarbij naar de immigratiecijfers: vandaag zou 41 procent van de inwoners in de Vlaamse Rand van vreemde herkomst zijn, en Vlamingen zouden binnen enkele jaren een minderheid vormen. Hij vindt dat dergelijke alarmerende indicatoren de minister tot actie moeten aanzetten. 'Gouverner c'est prévoir'. Hij haalt daarbij de cijfers aan van Statbel, de bevolkingsprognoses van het Federaal Planbureau, de herkomstcijfers van de provincie, de cijfers van de VDAB en Kind&Gezin. Hij deelt het optimisme van de minister dan ook absoluut niet.

Hij stelt vast dat de minister terecht het decretale initiatief rond Wonen in Eigen Streek verdedigt. Maar Klaas Sloomans vraagt vooral naar het tijdsplan: wanneer denkt de minister te kunnen landen? Op een jaar tijd zou dat klaar mogen zijn.

De minister zei vorig jaar dat hij met minister Matthias Diependaele van Wonen zou bekijken hoe hij de huisvesting in de Rand betaalbaar zou kunnen maken. De spreker vraagt hoe dat overleg is verlopen en welke concrete initiatieven er zullen komen. Daar heeft hij geen concreet antwoord op gekregen. Ook over de aanwending van de relancemiddelen voor het Randfonds ten belope van 1,5 miljoen euro kreeg het lid geen antwoord.

De minister is dieper ingegaan op de voorrangsregel voor de Vlaamse Gemeenschap, maar Klaas Sloomans verneemt graag op welke termijn hij dat denkt te realiseren.

Voor kinderopvang wordt er 30 miljoen euro gereserveerd voor zeventien nieuwe opvangplaatsen. Klaas Sloomans vraagt in welke mate die 30 miljoen euro uit Welzijn gebruikt zal worden voor de Vlaamse Rand. Heeft de minister daarover al samengezeten met minister Wouter Beke van Welzijn?

Wat het Justitiehuis betreft vraagt de spreker of er op zijn minst al zicht is op een concrete locatie.

In verband met de omzendbrieven-Peeters heeft Klaas Sloomans al gewezen op wat er zich afspeelt in een aantal faciliteitengemeenten rond taalregistratie. De minister gaf aan daarrond assertieve stappen te willen nemen, maar de spreker heeft ook hier geen concrete antwoorden gekregen op zijn vragen.

Klaas Sloomans vindt het een goede suggestie om federaal minister Georges Gilkinet uit te nodigen voor een dialoog over de Vliegwet, om de gevoeligheden van de Vlaamse Rand ter sprake te brengen.

2.8. Antwoord van minister Ben Weyts

Het optimisme van minister *Ben Weyts* betreft de begrotingsmiddelen, gelet op de budgetstijging van 80 procent. Het Vlaamse Randfonds lijkt hem een goed instrument. Hij heeft geen voorstellen voor oplossingen vernomen van Klaas Sloomans. Hij roept iedereen op om met voorstellen te komen om het Vlaamse en groene karakter van de Rand verder te versterken.

De minister geeft nog mee dat er momenteel al een concreet project loopt rond taalscreening bij kleuters, deels vanuit het beleidsdomein Onderwijs. Er werd een eerste test gelanceerd in tachtig kleuterscholen in Vlaanderen, waar tweeduizend

kleuters een eerste versie van die taalscreening krijgen. Het is de bedoeling om die screening vanaf volgend jaar in alle kleuterscholen in Vlaanderen ingang te doen vinden. Met dit project wil de minister komaf maken met de vrijblijvendheid van alle vorige initiatieven. Hij wil vermijden dat kinderen in de lagere school van start gaan met een gebrekkige kennis van het Nederlands. Die screening moet voor gelijke kansen zorgen. Als kinderen met een taalachterstand Nederlands toch het eerste leerjaar zouden starten, vreest hij dat hun achterstand alleen maar groter wordt, niet alleen voor Nederlands maar voor alle vakken. Een goede kennis van het Nederlands is de sleutel tot alle andere kennis.

Het doel is dat er een taalscreening komt in de derde kleuterklas, ongeveer in de maand november. Met die test zal men kunnen detecteren welke kinderen extra ondersteund moeten worden op het vlak van taalkennis. Dan is er een jaar tijd om aan die taalachterstand te werken. Als op het einde van de derde kleuterklas wordt vastgesteld dat het kind nog steeds onvoldoende kennis heeft van het Nederlands, dan kan de klassenraad beslissen dat het kind nog een jaar extra in de kleuterklas moet blijven, aldus minister Ben Weyts. Indien ouders daarvan willen afwijken, dan kunnen zij het advies van de klassenraad naast zich neerleggen. Maar dan wordt het kind in het eerste leerjaar wel verplicht om een taalintegratietraject of zelfs een taalbadjaar te volgen.

De minister wil hiermee de boodschap geven dat elk kind welkom is in Vlaanderen. Men wil alle kinderen gelijke kansen geven, mits men zich aanpast. Dat betekent ook dat men voldoende Nederlands moeten kennen om te slagen.

3. Indicatieve stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen 9, §1 (SJ0-1SHD2FB-WT), en 12, §1 (SJ0-1SHD2FA-WT en SJ0-1SHD2FB-WT) en §3 (SJ0-1SHD2FA-WT), en de begrotingstabellen Afdeling I, Entiteit PJ0: Programma H Vlaamse Rand) (zie opsplitsing begrotingsverslag Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en Justitie), worden indicatief met 8 stemmen bij 6 onthoudingen aangenomen.

Els AMPE,
voorzitter

Annabel TAVERNIER,
Gwenny DE VROE
Inez DE CONINCK,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABS	Algemeen Boerensyndicaat
BBC	beleids- en beheerscyclus
BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BRIO	Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum
COCOF	Commission communautaire française (= Franse Gemeenschapscommissie)
dko	deeltijds kunstonderwijs
DMO	dierenarts met opdracht
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
FEBEV	Federatie van het Belgisch Vlees
GACB	Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel
GAIA	Global Action in the Interest of Animals
GC	gemeenschapscentrum
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
ILVO	Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LEZ	lage-emissiezone
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
pv	proces-verbaal
SD	strategische doelstelling
SDKO	Samenwerkingsplatform Deeltijds Kunstonderwijs Brussel
UGent	Universiteit Gent
ULB	Université Libre de Bruxelles
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VK	vastleggingskrediet (nieuwe afkorting = VAK)
Vlabinvest	Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VUB	Vrije Universiteit Brussel
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk